



ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

2021-2022

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΤΙΤΛΟΣ

«Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΟΥΣ
ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥΣ ΟΤΑ Β' ΒΑΘΜΟΥ (ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ)»



ΜΑΡΚΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ

Α.Μ.: mepy 21046

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΤΟΥΝΙΑΣ

Αθήνα, Σεπτέμβριος 2023



ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

POSTGRADUATE PROGRAM (MSc)

OCCUPATIONAL AND ENVIRONMENTAL HEALTH

2021-2022

DIPLOMA THESIS

TITLE

**«SAFETY AND HEALTH MANAGEMENT AT EMPLOYEES OF LOCAL
GOVERNMENT ORGANIZATIONS»**



Markou Aikaterini

Registration Number: mepy 21046

SUPERVISOR: Mr. GEORGIOS NTOUNIAS

Athens, September 2023



ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ**

ΤΙΤΛΟΣ

Μέλη Εξεταστικής Επιτροπής συμπεριλαμβανομένου και του Εισηγητή

Η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία εξετάστηκε επιτυχώς από την κάτωθι Εξεταστική Επιτροπή:

| A/a | ΟΝΟΜΑ ΕΠΩΝΥΜΟ | ΒΑΘΜΙΔΑ/ΙΔΙΟΤΗΤΑ | ΨΗΦΙΑΚΗ ΥΠΟΓΡΑΦΗ |
|-----|-------------------|------------------------|------------------|
| 1 | ΝΤΟΥΝΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ | ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ | |
| 2 | ΚΑΒΟΥΡΑ ΟΛΓΑ | ΕΠΙΚΟΥΡΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ | |
| 3 | ΡΙΖΑ ΕΛΕΝΗ | ΕΔΙΠ | |

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η κάτωθι υπογεγραμμένη **ΜΑΡΚΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ** του **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ**, με αριθμό μητρώου **μερπυ 21046**, φοιτήτρια του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Επαγγελματική και Περιβαλλοντική Υγεία του Τμήματος Πολιτικών Δημόσιας Υγείας της Σχολής Δημόσιας Υγείας του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, δηλώνω ότι:

«Είμαι συγγραφέας αυτής της μεταπτυχιακής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια, την οποία είχα για την προετοιμασία της, είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, οι όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε ακριβώς είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολό τους, με πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία έχει συγγραφεί από μένα αποκλειστικά και αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο δικής μου, όσο και του Ιδρύματος.

Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου.»

Η Δηλούσα

ΜΑΡΚΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ



ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΤΟΥΝΙΑΣ, ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να ευχαριστήσω το ΠΑΔΑ και τους Καθηγητές μου για τις γνώσεις που μου προσέφεραν. Ιδιαίτερω, να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα Καθηγητή Κο Ντουινιά Γεώργιο και τον συνάδελφο και υποψήφιο διδάκτορα Κο Μακρυνό Γεώργιο για τη πολύτιμη καθοδήγηση τους στην εκπόνηση της διπλωματικής μου εργασίας.

Επιπλέον, ένα μεγάλο ευχαριστώ στην οικογένεια μου που όλα αυτά τα χρόνια είναι δίπλα μου και με στηρίζουν σε κάθε βήμα.

Τέλος, θέλω να αφιερώσω αυτό το μεταπτυχιακό στον Αδερφό μου Δημήτρη που έφυγε νωρίς.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

| | |
|--|-----|
| ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ | iii |
| ΕΙΣΑΓΩΓΗ | 1 |
| ΠΕΡΙΛΗΨΗ | 2 |
| Abstract..... | 4 |
| Εισαγωγή (Θεσμικό Πλαίσιο λειτουργίας των ΟΤΑ β' βαθμού, εισαγωγικές έννοιες στην ΥΑΕ) | 5 |
| Γενικές Αρχές στην ΥΑΕ. Η Διαχείριση του Επαγγελματικού Κινδύνου | 9 |
| Συστήματα Διαχείρισης ΥΑΕ (Occupational System Health Management)..... | 10 |
| Η Διαχείριση της ΥΑΕ στους ΟΤΑ Β' Βαθμού (Οργάνωση ,σχεδιασμός, εφαρμογή, αξιολόγηση)..... | 33 |
| Η Διαχείριση της ΥΑΕ στο εργασιακό περιβάλλον των Περιφερειών, σχετικά με την αντιμετώπιση της Covid 19..... | 58 |
| Η Διαχείριση της ΥΑΕ στην Περιφέρεια Αττικής | 64 |
| Διεθνείς πρακτικές Δ.Υ.Α.Ε. δευτεροβάθμιων ΟΤΑ..... | 77 |
| Συζήτηση | 86 |
| Συμπεράσματα | 87 |
| Βιβλιογραφία | 89 |

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η διαχείριση της ΥΑΕ των εργαζομένων **παρουσιάζεται ως ένα ζωτικής σημασίας** ζήτημα για κάθε Οργανισμό του Δημόσιου Τομέα, και ιδιαίτερα για τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) β' βαθμού (Περιφέρειες). Οι εργαζόμενοι αποτελούν **πολύτιμο πόρο**, εξαιτίας της **πολλαπλότητας** παραγόντων και προκλήσεων που έρχονται αντιμέτωποι.

Σκοπός της διπλωματικής αυτής εργασίας είναι να **μελετήσει τον τρόπο** που προσεγγίζουν οι ΟΤΑ β' βαθμού (Περιφέρειες), την **διαχείριση** της Ασφάλειας και της Υγείας των εργαζομένων τους. Θα περιγράψει το γενικό θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των Αιρετών Περιφερειών, θα **διερευνηθούν οι πολιτικές** που υιοθετούν και **οι νομοθετικές απαιτήσεις** που ακολουθούν, καθώς και οι πρακτικές που εφαρμόζουν για την προαγωγή της ασφάλειας και υγείας στον εργασιακό χώρο.

Περιγραφή του θέματος:

Η ΥΑΕ σε ΟΤΑ β' βαθμού (Περιφέρειες) αποτελεί **μείζονος σημασίας ζήτημα**, καθώς χρήζει αντιμετώπισης ποικίλων παραγόντων και προκλήσεων. Οι εργασιακές διαδικασίες και συνθήκες από την λειτουργία των Δευτεροβάθμιων ΟΤΑ (παρεχόμενες υπηρεσίες, αρμοδιότητες) ενέχουν πολλαπλούς επαγγελματικούς κινδύνους για τους υπηρετούντες εργαζομένους.

Στο πλαίσιο της **Εθνικής Στρατηγικής** για την **Υγεία** και την **Ασφάλεια**, οι ΟΤΑ β' βαθμού υποχρεούνται να εφαρμόσουν το **προβλεπόμενο νομοθετικό** πλαίσιο που αφορά ΥΑΕ. Σε αυτή την κατεύθυνση, η παρούσα εργασία θα μελετήσει και θα εξετάσει τις **διάφορες πρακτικές που ακολουθούνται**, σχετικά με την **τήρηση** της νομοθεσίας για την Υγεία και Ασφάλεια στους εργασιακούς χώρους των Περιφερειών, **εστιάζοντας** στην στελέχωση με ειδικό επιστημονικό προσωπικό (Ι.Ε-Τ.Α), στην αξιολόγηση των κινδύνων, στις επιθεωρήσεις Υγιεινής και Ασφάλειας, στα μέτρα συλλογικής προστασίας και στα μέσα ατομικής προστασίας, την εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση των εργαζομένων και τις υποχρεώσεις των εργοδοτών.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η διαχείριση της ΥΑΕ στους ΟΤΑ β' βαθμού (Περιφέρειες) είναι μια πολύ σημαντική διαδικασία που απαιτεί προσοχή και συνεχή παρακολούθηση. Οι Αιρετές Περιφέρειες έχουν την ευθύνη **να διασφαλίζουν** ότι, οι εργαζόμενοι στις διάφορες υπηρεσίες και τομείς που υπηρετούν, **προστατεύονται** από επαγγελματικούς κινδύνους και ότι λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για την **πρόληψη** τραυματισμών και ασθενειών. Οι Περιφέρειες πρέπει να τηρούν τις νομοθετικές απαιτήσεις για την ΥΑΕ. Αυτές οι απαιτήσεις περιλαμβάνουν την ανάπτυξη και εφαρμογή πολιτικών και διαδικασιών που αφορούν την **πρόληψη** εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών, την **ενημέρωση** και την **εκπαίδευση** των εργαζομένων, τον **έλεγχο** των εργασιακών περιβαλλόντων, καθώς και τη **συμμόρφωση** με τις ισχύουσες οδηγίες και κανονισμούς.

Η διαχείριση της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων περιλαμβάνει τις εξής δραστηριότητες:

- 1. Αναγνώριση κινδύνων:** Πραγματοποίηση αξιολόγησης επαγγελματικών κινδύνων για την αναγνώριση των εν δυνάμει κινδύνων που επηρεάζουν τους εργαζόμενους.
- 2. Πρόληψη κινδύνων:** Λήψη μέτρων για την πρόληψη ή την ελάττωση των κινδύνων στο χαμηλότερο επίπεδο επικινδυνότητας. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει την αναδιοργάνωση του χώρου εργασίας, τη χρήση προστατευτικού εξοπλισμού, την παροχή εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης στους εργαζόμενους, κ.λπ.
- 3. Εκπαίδευση και ενημέρωση:** Παροχή εκπαίδευσης και ενημέρωσης στους εργαζόμενους για τους επαγγελματικούς κινδύνους με τους οποίους έρχονται αντιμέτωποι εξαιτίας της εργασίας αυτών, τις κατάλληλες πρακτικές ασφάλειας και τις διαδικασίες που οφείλουν να εφαρμόζουν προκειμένου να διασφαλίσουν την Υγεία και την Ασφάλεια αυτών.
- 4. Επιθεώρηση και επαγγελματική υγεία:** Πραγματοποίηση επιθεωρήσεων στους χώρους εργασίας για τη διασφάλιση της τήρησης με τις νομοθετικές απαιτήσεις που αφορούν στην υγεία και ασφάλεια. Επίσης, προληπτική παροχή υπηρεσιών

επαγγελματικής υγείας, όπως ιατρικές εξετάσεις, εμβολιασμοί και παρακολούθηση της υγείας των εργαζομένων.

- 5. Ανταλλαγή πληροφοριών:** Συνεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των Περιφερειακών Αρχών και των εργαζομένων για την αναγνώριση των επαγγελματικών κινδύνων και την εφαρμογή αποτελεσματικών μέτρων πρόληψης και προστασίας.

Οι Περιφέρειες έχουν την ευθύνη να διασφαλίζουν, ότι υπάρχει ένα **συστηματικό πλαίσιο** για τη διαχείριση της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων στις διάφορες υπηρεσίες και τομείς που εποπτεύουν.

Λέξεις – κλειδιά: Υγεία, Ασφάλεια, Επαγγελματικός κίνδυνος, Αξιολόγηση, Περιφέρεια

Abstract

The management of the health and safety of workers in Grade B local governments (regions) is an important area that requires attention and continuous monitoring. Regions have a responsibility to **ensure** that workers in the various services and sectors they serve **are protected** from work-related hazards and that appropriate measures are taken to **prevent** injury and illness.

Regions must comply with statutory requirements relating to health and safety in the workplace. These requirements include developing and implementing policies and procedures to **prevent** accidents and illnesses, **train** and **inform** employees, **control** work environments, and ensure **compliance** with applicable directives and regulations.

The management of employee health and safety includes the following activities:

1. Hazard identification: Conduct a hazard assessment to identify potential hazards affecting workers.

2. Risk prevention: Taking measures to prevent or reduce risks to the minimum possible level. This may include reorganizing the workplace, using protective equipment, providing training and awareness to employees, etc.

3. Training and information: Provide training and information to employees about the hazards associated with their work, appropriate safety practices and procedures to follow to ensure their health.

4. Inspection and occupational health: Carry out workplace inspections to ensure compliance with health and safety requirements. Also, provision of occupational health services, such as medical examinations, vaccinations and employee health monitoring

5. Exchange of information: Cooperation and exchange of information between regional authorities and workers to identify risks and implement effective prevention and protection measures.

Regions have a responsibility to ensure that there is a systematic framework for managing the health and safety of workers in the various services and sectors they oversee.

Keywords: Health, Safety, Occupational Risk, Assessment, Region

Εισαγωγή (Θεσμικό Πλαίσιο λειτουργίας των ΟΤΑ β' βαθμού, εισαγωγικές έννοιες στην ΥΑΕ)

Με τον όρο **υγεία και ασφάλεια** στην εργασία εννοούμε έναν τομέα **διεπιστημονικό** που ως στόχο του έχει την προάσπιση της υγείας, της ασφάλειας και της ευζωίας των εργαζομένων. Επιτυγχάνεται με τους ακόλουθους τρόπους: μέσω της **βελτίωσης** των εργασιακών συνθηκών, της πρόληψης ή / και της ελάττωσης σε όσο το δυνατόν χαμηλότερο επίπεδο των ατυχημάτων και των ασθενειών που αφορούν την εργασία και τέλος, μέσω της **προαγωγής** υγείας σε θέματα πρόληψης επαγγελματικών κινδύνων. (*Υγεία και ασφάλεια στην Εργασία 2021*)

Σύμφωνα με στοιχεία που προκύπτουν από τον **Ευρωπαϊκό Οργανισμό** για την **Ασφάλεια** και την **Υγεία** στην **Εργασία (EU-OSHA)**, κάθε χρόνο αρκετές χιλιάδες εργαζόμενοι χάνουν τη ζωή τους είτε από **επαγγελματικές ασθένειες** (160000) είτε από **εργατικά ατυχήματα** (2000), ενώ πάνω από 3.000.000 εργαζόμενοι θα πάθουν κάποιο σοβαρό εργατικό ατύχημα. Πιο συγκεκριμένα:

Σύμφωνα με τη **Διεθνή Οργάνωση Εργασίας (ILO)**, τα εργατικά ατυχήματα και οι επαγγελματικές ασθένειες κοστίζουν τη ζωή σε 2.340.000 εργαζομένους κάθε χρόνο, ενώ **οι επαγγελματικές ασθένειες (μη θανατηφόρες) υπολογίζονται σε 160.000.000 και τα μη θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα φτάνουν τα 270.000.000.**

Σύμφωνα με την Eurostat (2012), στην ΕΕ των 28, έχουν καταγραφεί εργατικά ατυχήματα (2.500.000) που ο εργαζόμενος απουσίασε πάνω από 4 ημέρες από την εργασία και θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα περί τα 3.515 σε ετήσια βάση, σύμφωνα με στοιχεία της." (*European statistics on accidents at work (esaw)*)

Τι είναι η «Υγεία και Ασφάλεια στην Εργασία»

Η **Υγεία και Ασφάλεια στην Εργασία (ΥΑΕ)**, είναι ο τομέας που ασχολείται με την προστασία του εργαζόμενου, η οποία επιτυγχάνεται κυρίως μέσω της πρόληψης των **Ε.Κ. (επαγγελματικών κινδύνων)** που ευθύνονται για τα εργατικά ατυχήματα και τις επαγγελματικές ασθένειες, που προκύπτουν **εξαιτίας της εργασίας** που κάποιος εκτελεί. Η ΥΑΕ στοχεύει στην **διατήρηση** και την προαγωγή της επαγγελματικής υγείας σε όσο το δυνατόν υψηλότερα επίπεδα, **παρέχοντας** συνθήκες εργασίας, τέτοιες ώστε να αποφεύγονται ή να μειώνονται τα εργατικά ατυχήματα και οι επαγγελματικές ασθένειες. (Υγεία και ασφάλεια στην Εργασία 2021)

Για να επιτευχθεί αυτός ο στόχος, για τις κατάλληλες συνθήκες εργασίας, θα πρέπει πρώτα οι εργοδότες να **εκτιμήσουν** και να **αξιολογήσουν** τους εν γένει κινδύνους στους χώρους εργασίας και κατόπιν να προχωρήσουν στη **λήψη προστατευτικών μέτρων** όπου αυτό απαιτείται.

Σύμφωνα με τη **Διεθνή Οργάνωση Εργασίας (ILO)**, ο τομέας της ΥΑΕ **εμπεριέχει** την σωματική ευεξία ή και την εργασιακή ευημερία καθώς και την ψυχική και κοινωνική υπόσταση τους. Συνεπώς, δεν επιτυγχάνεται μόνο η **μείωση** των εργατικών ατυχημάτων & των επαγγελματικών ασθενειών αλλά **διερευνώνται** οι αιτίες / πηγές κινδύνου ώστε να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα πρόληψης και προστασίας. (Υγεία και ασφάλεια στην Εργασία 2021)

Βασικοί Ορισμοί στην ΥΑΕ:

- 1) **Υγεία:** «Η κατάσταση της πλήρους σωματικής, ψυχικής και κοινωνικής ευεξίας και όχι μόνο η απουσία ασθένειας ή αναπηρίας» (Καταστατικό Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας, 1946).
- 2) **Ασφάλεια:** ο όρος αυτός αναφέρεται στην εκτέλεση της εργασίας υπό τέτοιες συνθήκες ώστε να μην υφίσταται κανένας κίνδυνος ατυχήματος για τους εργαζόμενους. *(Υγεία και ασφάλεια στην Εργασία 2021)*
- 3) **Επαγγελματική Υγιεινή:** Ο όρος αναφέρεται σε κανόνες καθαριότητας, αποφυγής μολύνσεων, λήψη προστατευτικών μέτρων. *(Υγεία και ασφάλεια στην Εργασία 2021)*
- 4) **Εργατικό ατύχημα:** Βίαιο συμβάν που λαμβάνει χώρα κατά την εκτέλεση της εργασίας ή με αφορμή την εργασία, με συνέπεια τραυματισμού του σώματος, βλάβη της υγείας ή απώλεια ζωής του Εργαζομένου. ή
Κάθε ατύχημα που συμβαίνει στον τόπο εργασίας, κατά τον χρόνο της εργασίας, αλλά και κατά τη συνήθη μετάβαση από και προς την εργασία. *(Υγεία και ασφάλεια στην Εργασία 2021)*
- 5) **Επαγγελματική ασθένεια:** Θεωρείται οποιαδήποτε βλάβη προκαλείται στην υγεία του εργαζομένου λόγω της εργασίας την οποία εκτελεί. *(Υγεία και ασφάλεια στην Εργασία 2021)*
- 6) **Επαγγελματική υγεία:** Αναφέρεται στην πρόληψη, διάγνωση και θεραπεία επαγγελματικών ασθενειών που μπορούν να συμβούν είτε με μακροχρόνια έκθεση σε επικίνδυνους παράγοντες (π.χ. καρκινογόνες ουσίες, ραδιενέργεια), είτε με άμεση δράση ισχυρώς τοξικών ουσιών (π.χ. τοξικά αέρια, δηλητήρια, επαφή με το δέρμα κλπ) στους εργαζόμενους. *(Υγεία και ασφάλεια στην Εργασία 2021)*
- 7) **Πρόληψη:** το σύνολο των διατάξεων ή μέτρων που λαμβάνονται ή προβλέπονται καθ' όλα τα στάδια της δραστηριότητας της επιχείρησης, με στόχο την αποφυγή ή τη μείωση των επαγγελματικών κινδύνων. *(Υγεία και ασφάλεια στην Εργασία 2021)*

- 8) **Πηγή κινδύνων (Hazard):** Η εγγενής ιδιότητα ή ικανότητα κάποιου στοιχείου υλικών εργασίας, εξοπλισμού, μεθόδων και πρακτικών εργασίας που ενδέχεται να προκαλέσει βλάβη. (Υγεία και ασφάλεια στην Εργασία 2021)
- 9) **Κίνδυνος (Risk):** Η πιθανότητα να προκληθεί βλάβη υπό τις συνθήκες χρήσης ή / και έκθεσης και η πιθανή έκταση της βλάβης. (Υγεία και ασφάλεια στην Εργασία 2021)
- 10) **Εργαζόμενος:** κάθε πρόσωπο που απασχολείται από έναν εργοδότη με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των ασκούμενων και των μαθητευόμενων, εκτός από το οικιακό υπηρετικό προσωπικό. (Ν. 3850/2010 (ΦΕΚ 84/Α` 2.6.2010))
- 11) **Εργοδότης:** κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το οποίο συνδέεται με σχέση εργασίας με τον εργαζόμενο και έχει την ευθύνη για την επιχείρηση ή/και την εγκατάσταση. (Ν. 3850/2010 (ΦΕΚ 84/Α` 2.6.2010))
- 12) **Επιχείρηση:** κάθε επιχείρηση, εκμετάλλευση, εγκατάσταση και εργασία του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα, ανεξαρτήτως κλάδου οικονομικής δραστηριότητας στον οποίο κατατάσσεται. Για την εφαρμογή του παρόντος στο Δημόσιο, τα Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α., ως «επιχείρηση» ή «εργοδότης» νοείται «Υπουργείο, Περιφέρεια, Νομαρχία ή άλλη αυτοτελής ή αποκεντρωμένη Δημόσια Υπηρεσία, Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου ή Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης». (Ν. 3850/2010 (ΦΕΚ 84/Α` 2.6.2010))
- 13) **Εκπρόσωπος των εργαζομένων:** κάθε εκλεγμένο άτομο, με ειδική αρμοδιότητα σε θέματα προστασίας της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων σύμφωνα με τα άρθρα 4, 5, 6 και 7 του παρόντος και τα άρθρα 1, 2, 3, 4 και 5 του ν. 1767/1988 «Συμβούλια εργαζομένων και άλλες εργατικές διατάξεις – Κύρωση της 135 διεθνούς σύμβασης εργασίας» (ΦΕΚ 63 Α').(ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Νομοθετικοί Ορισμοί ...)
- 14) **Αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας:** οι αρμόδιες υπηρεσίες του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.Ε.Π.Ε.) κατά το άρθρο 69 παράγραφος 1 του παρόντος και για τον κλάδο των μεταλλείων – λατομείων – ορυχείων οι αρμόδιες για τον κλάδο αυτό υπηρεσίες ελέγχου. (Υγεία και ασφάλεια στην Εργασία 2021)

Γενικές Αρχές στην ΥΑΕ. Η Διαχείριση του Επαγγελματικού Κινδύνου

Η σημαντικότερη έννοια για τη διαχείριση των ζητημάτων που αφορούν στην ΥΑΕ είναι η **πρόληψη**.

Η ορισμός της πρόληψης κατακτά όλο και μεγαλύτερη σημασία, εξαιτίας των συνθήκων εργασίας σε οργανισμούς και επιχειρήσεις που αλλάζουν ραγδαία. Λόγοι που έχουν συμβάλει σε αυτές τις αλλαγές, μπορούν να θεωρηθούν οι κάτωθι:

Η παγκοσμιοποίηση, η γήρανση του εργατικού δυναμικού, η μερική απασχόληση, η υπερβολαβία και η προσωρινή εργασία. (Υγεία και ασφάλεια στην Εργασία 2021)

Στην ουσία η πρόληψη, των ατυχημάτων και των ασθενειών που σχετίζονται με την εργασία, θα πρέπει να είναι ο σημαντικότερος **σκοπός και στόχος** των συστημάτων διαχείρισης ΥΑΕ ώστε να μειωθούν δραστικά τα ανωτέρω.

Η οδηγία πλαίσιο (οδηγία 89/391 ΕΟΚ) ορίζει τις γενικές αρχές πρόληψης των επαγγελματικών κινδύνων ως ακολούθως:

- **Αποφυγή των πηγών κινδύνου και των επικίνδυνων καταστάσεων,**
- **Εκτίμηση** αυτών που δεν μπορούν να παραληφθούν και καταπολέμηση τους στην πηγή κινδύνου,
- **Εξάλειψη ή και περιορισμός** των κινδύνων,
- **Αντικατάσταση** του επικίνδυνου σε ακίνδυνο ή περιορισμός αυτού, σε όσο το δυνατόν, **λιγότερο επικίνδυνο,**
- **Προσαρμογή της εργασίας** στα σωματομετρικά χαρακτηριστικά του εργαζομένου,
- **Εκπαίδευση και παρακολούθηση,**
- **Λήψη μέτρων,** πρωτίστως, συλλογικής προστασίας και δευτερευόντως των μέσων ατομικής προστασίας. (Υγεία και ασφάλεια στην Εργασία 2021)

Επιπλέον, οι γενικές αρχές **τροποποιούνται** διαρκώς στην ΕΕ και καθορίζονται κάποιες αρχές που στόχο έχουν την πρόληψη των προβλημάτων υγείας στο περιβάλλον εργασίας, όπως είναι οι επαγγελματικές ασθένειες, τα εργατικά ατυχήματα, οι τραυματισμοί, το άγχος καθώς και άλλοι ψυχοκοινωνικοί κίνδυνοι. (Υγεία και ασφάλεια στην Εργασία 2021)

Λαμβάνοντας υπόψιν όλες τις ανωτέρω αρχές, οι επιχειρήσεις / οργανισμοί καλούνται να **εφαρμόζουν ένα σύστημα διαχείρισης ΥΑΕ** σε καθημερινή βάση και να συμπεριλαμβάνουν και τη λειτουργία τυχόν άλλων υφιστάμενων συστημάτων διασφάλισης, όπως είναι το **σύστημα ποιότητας και το σύστημα προστασίας του περιβάλλοντος**. (Υγεία και ασφάλεια στην Εργασία 2021)

Συστήματα Διαχείρισης ΥΑΕ (Occupational System Health Management)

Η διασφάλιση εργασίας σε υγιές και ασφαλές εργασιακό περιβάλλον καθίσταται σε **ένα θεμελιώδες δικαίωμα μείζονος σημασίας** για την πρόληψη εργατικών ατυχημάτων και ασθενειών και την προάσπιση και προστασία της ΥΑ των εργαζομένων. Στο πλαίσιο αυτό, **ο εντοπισμός και η εκτίμηση - αξιολόγηση** των επαγγελματικών κινδύνων που υπάρχουν σε ένα εργασιακό περιβάλλον, καθώς και **ο έλεγχος** εκείνων των κινδύνων που **δυναμικά** θα επηρεάσουν την υγεία των εργαζομένων, είναι οι βασικές αρχές της διασφάλισης ενός υγιούς και ασφαλούς χώρου εργασίας. (*Occupational Safety and Health Management Systems (Occupational Safety and Health)*)

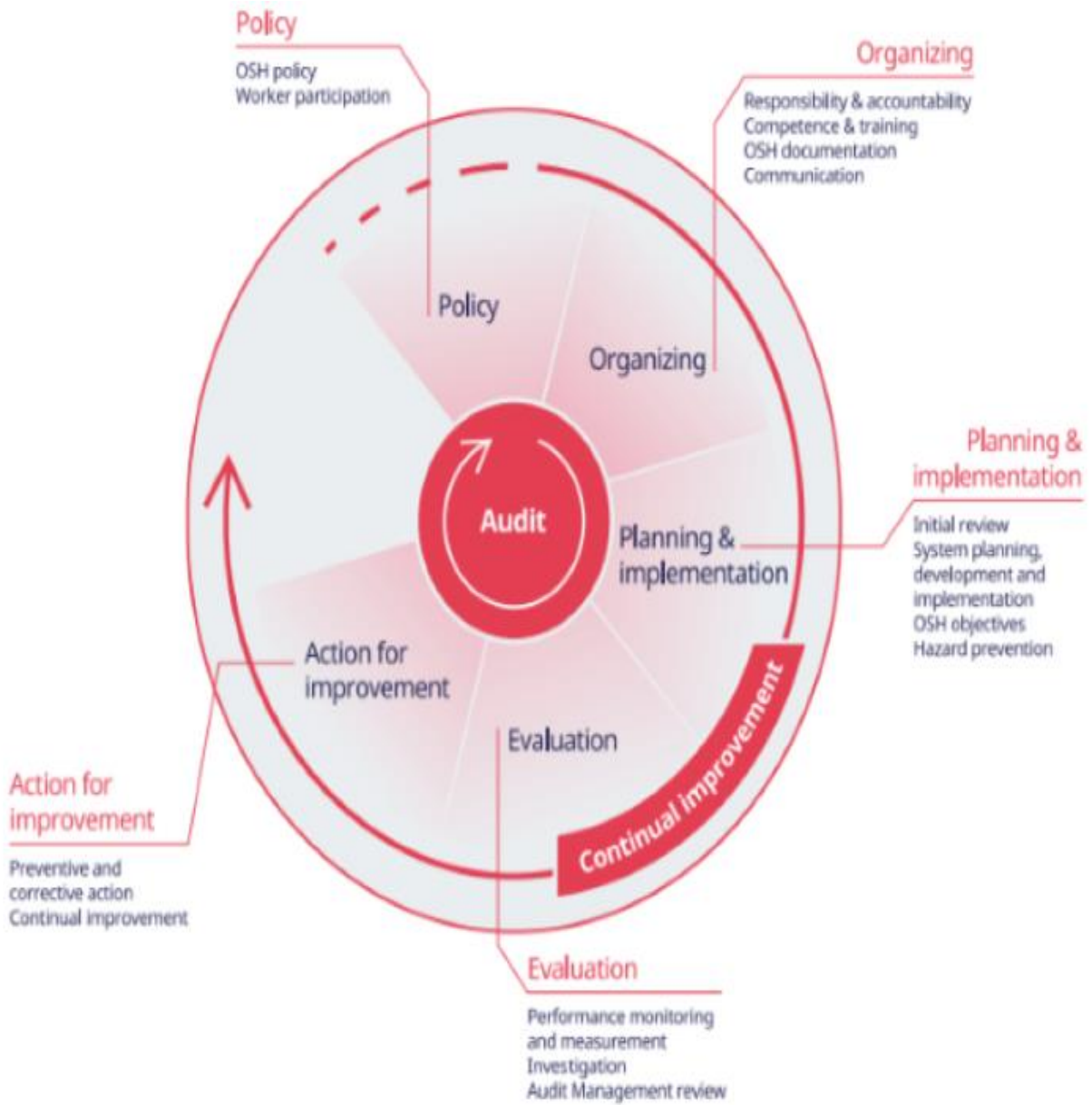
Τα συστήματα διαχείρισης ΕΑΥ υπάρχουν εδώ και πολλά χρόνια και έχουν αποδείξει τον σπουδαίο ρόλο τους στην επιτυχημένη εφαρμογή της ΥΑΕ στο χώρο εργασίας. Η υιοθέτηση του συστήματος διαχείρισης της ΥΑΕ **εξασφαλίζει την συμμετοχή** των εργαζομένων πιο αποτελεσματικά σχετικά με τον **καθορισμό** και την **εφαρμογή** προληπτικών μέτρων. Δεν υπάρχει ένα πρότυπο που να ταιριάζει σε όλους και οι Οργανισμοί θα πρέπει να αναλύουν προσεκτικά τις **ανάγκες** τους σε σχέση με τα μέσα που διαθέτουν και να **προσαρμόζουν** ανάλογα το σύστημα διαχείρισης της ΥΑΕ. Ένας σημαντικός αριθμός προτύπων και κατευθυντήριων γραμμών συστημάτων διαχείρισης της ΥΑΕ έχει αναπτυχθεί και πολλές χώρες έχουν διαμορφώσει **εθνικές στρατηγικές ΥΑΕ** που ενσωματώνουν επίσης την προσέγγιση των συστημάτων διαχείρισης. Σε διεθνές επίπεδο, η **ΔΟΕ δημοσίευσε το 2001 «Οδηγίες για τα συστήματα διαχείρισης ασφάλειας και υγείας στην εργασία ILO-OSH 2001»** που λόγω της **τριμερούς** προσέγγισής τους έχουν γίνει ένα ευρέως χρησιμοποιούμενο μοντέλο για την ανάπτυξη εθνικών προτύπων σε αυτόν τον τομέα.

Ένα σύστημα διαχείρισης ΥΑΕ περιλαμβάνει **ένα σύνολο στοιχείων που αλληλοεπιδρούν μεταξύ τους για τη δημιουργία πολιτικής και στόχων ΥΑΕ** καθώς και για τον τρόπο επίτευξης. Ο τρόπος που προσεγγίζει ένα σύστημα τη διαχείριση της ΥΑΕ στο χώρο εργασίας εξασφαλίζει ότι το επίπεδο πρόληψης και προστασίας **αξιολογείται** διαρκώς και διατηρείται μέσω κατάλληλων και έγκαιρων **βελτιώσεων**. Οι εργοδότες ενθαρρύνονται να προβούν στις κατάλληλες ρυθμίσεις προκειμένου να δημιουργηθεί και να διατηρηθεί ένα ασφαλές και υγιές εργασιακό περιβάλλον, το οποίο θα συμμορφώνεται με τις κανονιστικές απαιτήσεις της ΥΑΕ και τους εθνικούς νόμους. Το σύστημα θα πρέπει να περιέχει τα ακόλουθα, σύμφωνα και με την εικόνα 1, στοιχεία:

- α)** Πολιτική
- β)** Οργάνωση
- γ)** Σχεδιασμό και εφαρμογή
- δ)** Αξιολόγηση και δράση για βελτίωση.

(Occupational Safety and Health Management Systems (Occupational Safety and Health))

Εικόνα 1:



OSH Management Cycle

(Occupational Safety and Health Management Systems (Occupational Safety and Health))

Σύστημα για τη διαχείριση της ΥΑΕ ISO 45001

Η συμβολή των **πιστοποιημένων** συστημάτων διαχείρισης σύμφωνα με τα πρότυπα ISO βελτιώνουν τις συνθήκες εργασίας.

Η νέα έκδοση του προτύπου **ISO 45001** αντικαθιστά ήδη το OHSAS 18001. Έτσι το σύστημα διαχείρισης για την ΥΑΕ εναρμονίζεται πλήρως με τα πρότυπα ISO 9001:2015 για τη διαχείριση ποιότητας και ISO 14001:2015 για την περιβαλλοντική διαχείριση, καθώς επίσης και με το ISO 41001:2018 για τη διαχείριση εγκαταστάσεων (facility management).

Η νέα δομή των προτύπων ISO καθιστά εύκολη την εφαρμογή και την ενσωμάτωση περισσότερων του ενός προτύπου, σε **ένα ενιαίο διαχειριστικό σύστημα**. Σε μια τέτοια δομή είναι πολύ σημαντική η έννοια του πλαισίου λειτουργίας του Οργανισμού. Ο κάθε οργανισμός θα πρέπει να γνωρίζει τα εσωτερικά και τα εξωτερικά ζητήματα που τον αφορούν και τα οποία ενδεχομένως να επηρεάσουν θετικά ή αρνητικά το διαχειριστικό σύστημα γενικά στην ΥΑΕ. Θα πρέπει να γίνει **ανάλυση** επικινδυνότητας και **θέσπιση** μέτρων περιορισμού ή και εξάλειψης των κινδύνων και αξιοποίησης των ευκαιριών. (ΥΓΙΕΙΝΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ - EL.IN.Y.A.E)

Το διεθνές πρότυπο **ISO 45001** (πρώην OHSAS 18001) παρέχει ένα πλαίσιο **διαχείρισης**, θεμάτων Υγείας & Ασφάλειας της Εργασίας, καθώς επίσης **πρόληψης** εργατικών ατυχημάτων και ασθενειών και διατήρησης ασφαλών και υγιεινών συνθηκών εργασίας. (ΥΓΙΕΙΝΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ - EL.IN.Y.A.E)

Η εφαρμογή ενός τέτοιου συστήματος όπως είναι το πρότυπο **ISO 45001**, συμβάλλει στη διαρκή **βελτίωση** της επίδοσης των ΟΤΑ ως προς τα θέματα Υγείας & Ασφάλειας της Εργασίας, στην **συμμόρφωση** προς τις νομοθετικές απαιτήσεις και στην επίτευξη των αντίστοιχων στόχων. (ΥΓΙΕΙΝΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ - EL.IN.Y.A.E)

Αναλυτικότερα, η εφαρμογή ενός **Συστήματος Διαχείρισης** της Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία, έχει τα ακόλουθα οφέλη:

- Συμμόρφωση με τη νομοθετικές και κοινοτικές απαιτήσεις.
- Συνεχή βελτίωση των συνθηκών εργασίας.
- Μείωση της πιθανότητας εμφάνισης ατυχημάτων.
- Επιτυχή αντιμετώπιση εκτάκτων περιστατικών που μπορεί να προκύψουν σε ένα χώρο εργασίας.
- Βελτίωση του επιπέδου υγείας και ασφάλειας που επικρατεί στην επιχείρηση.
- Βελτίωση της δημόσιας εικόνας.

Το πρότυπο ISO 45001 μπορεί να εφαρμοσθεί **σε κάθε επιχείρηση / Οργανισμό** ανεξάρτητα από το μέγεθός ή τον τύπο των δραστηριοτήτων. Η εφαρμογή του προτύπου ISO 45001 από μια επιχείρηση ή οργανισμό οδηγεί στην απόκτηση του σχετικού **πιστοποιητικού**, κατόπιν επιθεώρησης που διενεργεί ένας Φορέας Πιστοποίησης και μπορεί να αναπτυχθεί παράλληλα ή να συμπληρώσει ένα άλλο Σύστημα Διαχείρισης, δημιουργώντας ένα Σύστημα Ολικής Διαχείρισης Ποιότητας, Περιβάλλοντος, ΥΑΕ, Ασφάλειας Πληροφοριών, κλπ. (ΥΓΙΕΙΝΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ - EL.IN.Y.A.E)

Η έννοια του Επαγγελματικού Κινδύνου

Το εργασιακό περιβάλλον εγκυμονεί πολλούς κινδύνους για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζόμενων. Ο άνθρωπος προκειμένου να φέρει εις πέρας την εργασία του καταβάλει σωματική, ψυχική και πνευματική προσπάθεια. Ανάλογα με τη **φύση** της εργασίας, εκτίθεται σε μια πληθώρα κινδύνων.

Ο ορισμός του Επαγγελματικού κινδύνου, σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Ασφάλεια και την Υγεία (EU-OSHA), είναι η **εγγενής** ιδιότητα μιας πηγής ή ενός παράγοντα κινδύνου που ενδέχεται να προκαλέσει **βλάβη**, συμπεριλαμβανομένων των φυσικών, χημικών, βιολογικών και ψυχοκοινωνικών πηγών κινδύνου. Οι κίνδυνοι που αφορούν την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων ονομάζονται **Επαγγελματικοί Κίνδυνοι**. (*EU-Osha Thesaurus*)

Η γραπτή εκτίμηση επαγγελματικού κινδύνου στον εργασιακό χώρο εισήχθη ως υποχρέωση των εργοδοτών μέσω του **Π.Δ 17/1996** όπως έχει σήμερα αντικατασταθεί με τον νόμο **3850/2010** και αποτελεί μια συστηματική εξέταση όλων των πλευρών με σκοπό:

- ✓ Να εντοπισθούν οι πηγές των επαγγελματικών κινδύνων.
- ✓ Να διαπιστωθεί με ποια μέτρα είναι δυνατόν να εξαλειφθούν οι πιθανοί κίνδυνοι ή να αποφευχθούν.
- ✓ Να καταγραφούν και να προταθούν νέα μέτρα ασφαλείας. (*ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ*)

Η εκτίμηση αυτή πραγματοποιείται από άτομο/α που διαθέτουν τα κατάλληλα προσόντα (Τεχνικό ασφάλειας, Ιατρό εργασίας, τις «Εσωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης» (ΕΣΥΠΠ) ή τις Εξωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης (ΕΞΥΠΠ) ή άλλους στους οποίους **ο εργοδότης οφείλει** να παρέχει κάθε βοήθεια σε μέσα και προσωπικό για την **εκπλήρωση** του σκοπού αυτού.

➤ **Επαγγελματικοί Κίνδυνοι:**

Οι επαγγελματικοί κίνδυνοι ταξινομούνται στις παρακάτω κατηγορίες :

1. Κίνδυνοι για την ασφάλεια ή κίνδυνοι ατυχήματος:

Θεωρούνται οι κίνδυνοι που προκαλούν τραυματισμούς ή κάποια άλλη απότομη βλάβη.

Οι κίνδυνοι οφείλονται σε :

- ✓ Κτηριακές δομές
- ✓ Μηχανές
- ✓ Ηλεκτρικές εγκαταστάσεις
- ✓ Επικίνδυνες ουσίες
- ✓ Πυρκαγιές – εκρήξεις. (Εκτίμηση του Επαγγελματικού Κινδύνου)

2. Κίνδυνοι για την υγεία που προκαλούν κάποια ασθένεια και μπορεί να προκύπτουν από:

- ✓ Φυσικούς παράγοντες (π.χ. θόρυβος)
- ✓ Χημικούς παράγοντες (π.χ. επικίνδυνες χημικές ουσίες)
- ✓ Βιολογικούς παράγοντες(π.χ. μικροοργανισμοί). (Εκτίμηση του Επαγγελματικού Κινδύνου)

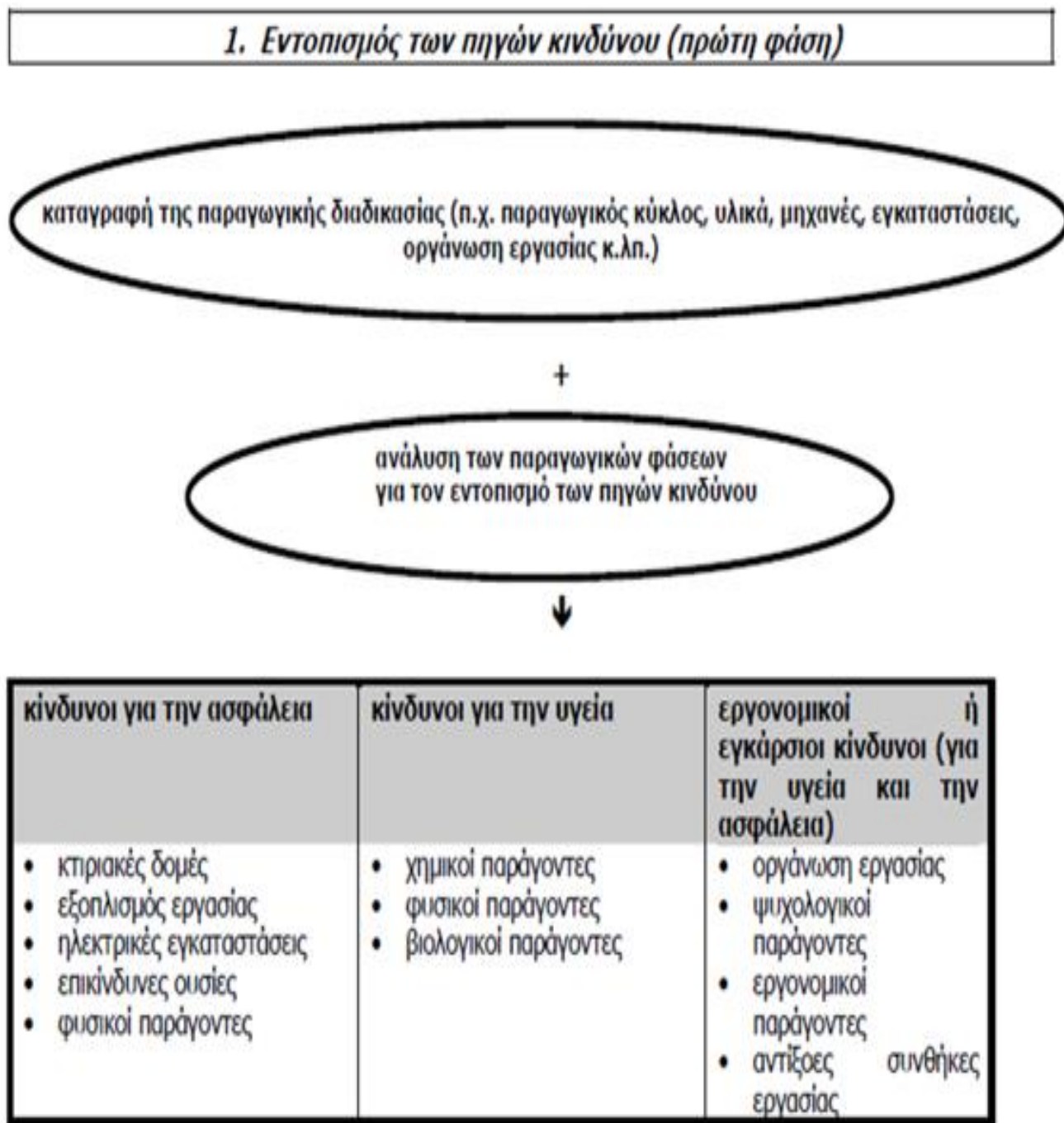
3. Εγκάρσιοι κίνδυνοι για την υγεία και την ασφάλεια:

Θεωρούνται οι κίνδυνοι που προκύπτουν από τον τρόπο που είναι οργανωμένη η εργασία και μπορεί να τους προκαλούν:

- ✓ εργασία σε βάρδιες, υπερωρίες
- ✓ ψυχοκοινωνικοί παράγοντες
- ✓ εργονομικοί παράγοντες. (Εκτίμηση του Επαγγελματικού Κινδύνου)

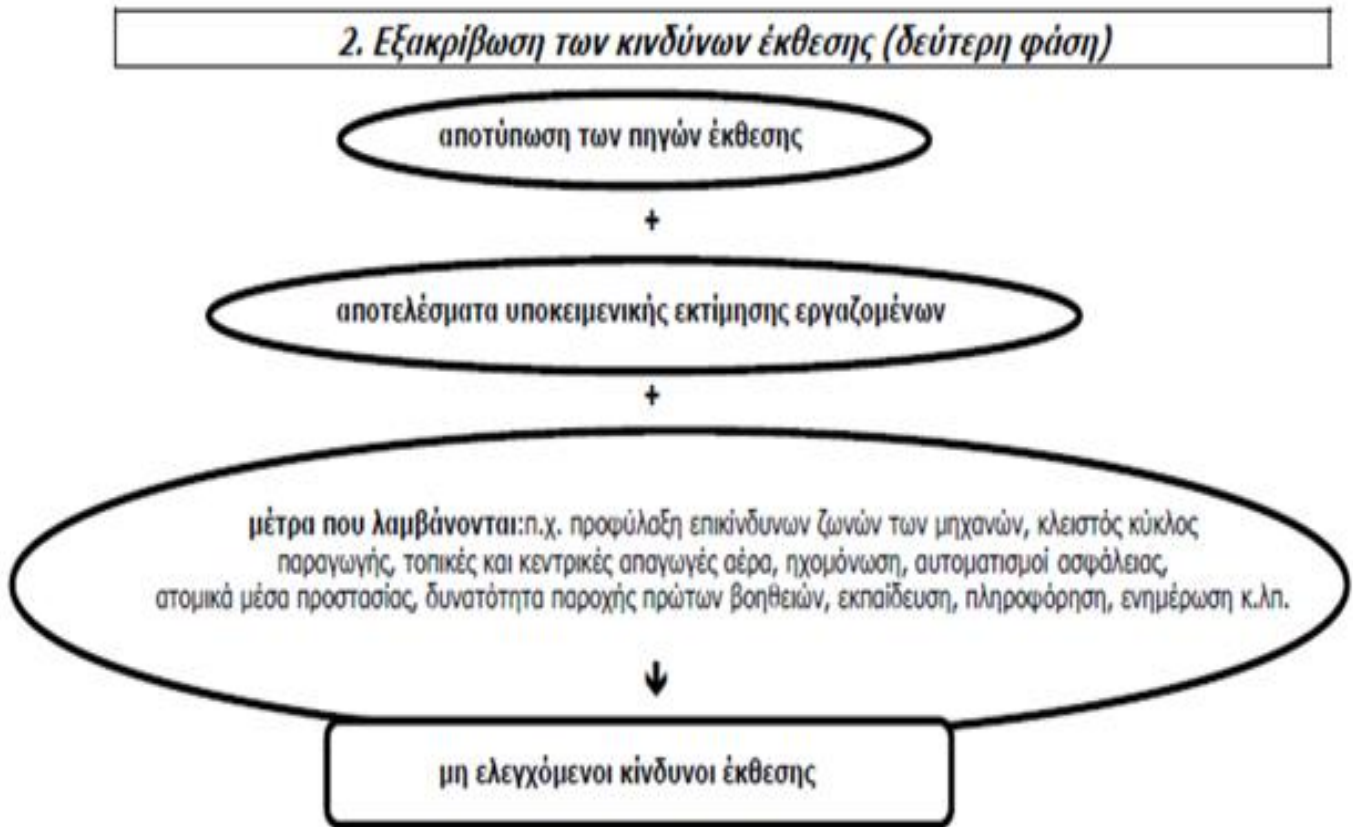
Ακολουθεί σχηματική αναπαράσταση των φάσεων εκτίμησης επαγγελματικού κινδύνου:

Εικόνα 2:



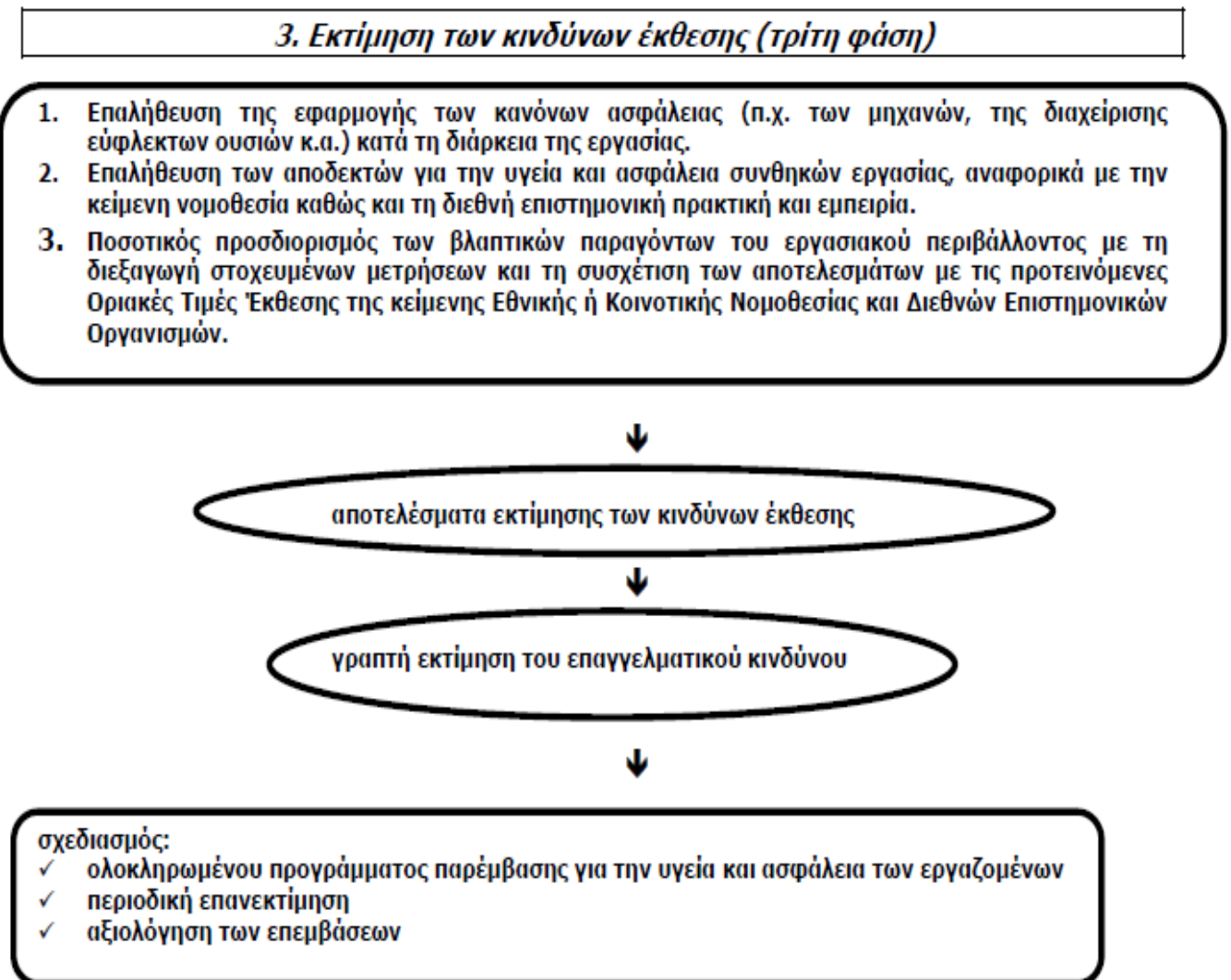
(Εκτίμηση του Επαγγελματικού Κινδύνου)

Εικόνα 3:



(Εκτίμηση του Επαγγελματικού Κινδύνου)

Εικόνα 4:



(Εκτίμηση του Επαγγελματικού Κινδύνου)

Ειδικότερα, ο επαγγελματικός κίνδυνος, ο οποίος ενέχει την έννοια της **πιθανότητας** του να συμβεί κάτι αρνητικό, αναφέρεται σε πιθανές επιπτώσεις τόσο στην σωματική ακεραιότητα των εργαζομένων όσο και στην ψυχική τους υγεία. Οι κίνδυνοι μπορεί να προκύπτουν από καταστάσεις **προβλεπόμενες** ή να οφείλονται σε **απρόβλεπτα** γεγονότα. Θα πρέπει λοιπόν, να γίνεται αξιολόγηση των κινδύνων σωστά ώστε να λαμβάνονται οι καταλληλότερες αποφάσεις. (*Εκτίμηση Επαγγελματικού Κινδύνου*)

Η αξιολόγηση αυτή επιτυγχάνεται συνδυάζοντας δύο παραμέτρους κινδύνου: **την πιθανότητα** να συμβεί μια κατάσταση και τις **συνέπειες** αυτής. Το να εκτιμηθεί μόνο μια από τις δυο παραμέτρους **δεν επαρκεί** για την εξαγωγή σχετικά ασφαλών συμπερασμάτων.

Επειδή δεν είναι δυνατόν να υπάρξουν αντικειμενικές και ακριβείς τιμές για καμιά από τις δυο παραμέτρους (πιθανότητα και σοβαρότητα συνεπειών), η εκτίμηση γίνεται **υποκειμενικά**, σύμφωνα με μία **ποιοτική κλίμακα** των δυο παραμέτρων, η οποία αντιστοιχεί επίσης σε ποιοτική κλίμακα του κινδύνου.

Μπορεί να επιλεγεί οποιαδήποτε κλίμακα που θα ανταποκρίνεται στις ανάγκες της εκτίμησης. Ενδεικτικά, παρουσιάζεται η κάτωθι: (*Εκτίμηση Επαγγελματικού Κινδύνου*)

Εικόνα 5:

| Ενδεχόμενο τραυματισμού | Μικροτραυματισμός ή ασθένεια (π.χ. χωρίς απουσία από την εργασία) | Μεσαίος τραυματισμός ή ασθένεια (π.χ. σύντομη απουσία από την εργασία) | Σοβαρός τραυματισμός ή ασθένεια (π.χ. μακρά απουσία από την εργασία ή μόνιμες συνέπειες) | Θάνατος Καταστροφή (π.χ. μόνιμη αναπηρία ή θάνατος) |
|--|--|---|---|--|
| Ενδεχόμενο Εμφάνισης κινδύνου | | | | |
| Πολύ χαμηλό (π.χ. «θα μπορούσε να συμβεί») | 1 | 2 | 3 | 4 |
| Χαμηλό (π.χ. «έχει συμβεί κάπου») | 2 | 3 | 4 | 5 |
| Μέσο (π.χ. «έχει συμβεί κι εδώ») | 3 | 4 | 5 | 6 |
| Υψηλό (π.χ. «ενίστε συμβαίνει κι εδώ») | 4 | 5 | 6 | 7 |

(Εκτίμηση Επαγγελματικού Κινδύνου)

| Τμή | Κίνδυνος | Περιγραφή |
|-----|------------|----------------------------------|
| 1-2 | Μικρός | Δεν απαιτούνται άμεσα μέτρα |
| 3-4 | Σημαντικός | Απαιτείται μείωση κινδύνου |
| 5-7 | Υψηλός | Απαιτείται άμεσα μείωση κινδύνου |

Αναλύοντας τον ανωτέρω πίνακα:

Οριζοντίως: Ενδεχόμενο τραυματισμού

- Στην 1^η στήλη αναφέρεται ο «*μικροτραυματισμός ή η ασθένεια*», χωρίς απουσία από την εργασία.
- Στην 2^η στήλη αναφέρεται ο «*μεσαίος τραυματισμός ή η ασθένεια*», που ενδεχομένως να συνοδεύεται και από σύντομη απουσία από την εργασία.
- Στην 3^η στήλη αναφέρεται ο «*σοβαρός τραυματισμός ή η ασθένεια*» που συνεπάγεται μακρά απουσία από την εργασία και ενδεχομένως να υπάρξουν μόνιμες συνέπειες στην υγεία του εργαζομένου.
- Τέλος, στην 4^η στήλη αναφέρεται ο «*θάνατος και η καταστροφή*» που συνοδεύεται από μόνιμη αναπηρία ή και θάνατο.

Καθέτως: Ενδεχόμενο εμφάνισης κινδύνου

- Στην 1^η γραμμή το ενδεχόμενο αναφέρεται ως *πολύ χαμηλό*, δηλαδή κάτι που θα μπορούσε να συμβεί.
- Στην 2^η γραμμή το ενδεχόμενο αναφέρεται ως *χαμηλό*, δηλαδή είναι αυτό το οποίο κάπου έχει συμβεί.
- Στην 3^η γραμμή το ενδεχόμενο αναφέρεται ως *μέσο*, δηλαδή έχει συμβεί και εδώ.
- Τέλος, στην 4^η γραμμή το ενδεχόμενο αναφέρεται ως *υψηλό*, δηλαδή ενίστε συμβαίνει κ εδώ.

Αρχικά, όταν ο κίνδυνος εκτιμάται με τις **τιμές 1–2**, θεωρείται **μικρός** και συνεπώς δεν απαιτούνται άμεσα μέτρα προστασίας.

Ακολούθως, όταν ο κίνδυνος εκτιμάται με τις **τιμές 3-4** θεωρείται **σημαντικός** και απαιτούνται μέτρα ώστε να ελαχιστοποιηθεί.

Και τέλος, όταν ο κίνδυνος εκτιμάται με τις **τιμές 5-7** θεωρείται **υψηλός** και απαιτούνται άμεσα μέτρα μείωσης του.

- ❖ Συνεπώς, όταν μια κατηγορία επικινδυνότητας ανήκει στην 4^η γραμμή και 4^η στήλη, θεωρείται **υψηλού κινδύνου** (*μόνιμη αναπηρία ή θάνατος*) και τα μέτρα για να ελαχιστοποιηθεί ο κίνδυνος θα πρέπει **να ληφθούν άμεσα**.

Το νομοθετικό πλαίσιο για την ΥΑΕ και η εξειδίκευση του στους ΟΤΑ β' βαθμού

Σε ένα εργασιακό περιβάλλον που παρουσιάζει μεταβολές λόγω της τεχνολογικής εξέλιξης, θα πρέπει τόσο οι εργαζόμενοι όσο και οι εργοδότες να καλύπτονται από ένα νομικό πλαίσιο το οποίο θα εξασφαλίζει την καλύτερη συνεργασία μεταξύ τους αλλά και θα διασφαλίζει την υγεία και την ασφάλεια τους.

Η ελληνική νομοθεσία για την (ΥΑΕ) Υγεία και Ασφάλεια στην Εργασία είναι πλήρως **εναρμονισμένη** με την αντίστοιχη κοινοτική, μέσω της ενσωμάτωσης τόσο της Οδηγίας Πλαίσιο [89/391/ΕΟΚ](#), όσο και των ειδικών Οδηγιών που απορρέουν από αυτή. «Πυρήνας του σχετικού νομοθετικού πλαισίου στην Ελλάδα, το οποίο περιλαμβάνει πληθώρα επιμέρους νομοθετημάτων (ιδίως με τη μορφή Π.Δ.) για γενικούς και ειδικούς επαγγελματικούς κινδύνους ή χώρους εργασίας, αποτελεί ο Κώδικας Νόμων για την Υγεία & Ασφάλεια στην Εργασία (**ΚΝΥΑΕ**) που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του [ν. 3850/2010](#) (ΦΕΚ Α' 84) και στον οποίο, μεταξύ άλλων διατυπώνεται **η νομική αρχή της αποκλειστικής ευθύνης του εργοδότη** και περιγράφονται οι βασικές **απαιτήσεις** εργοδοτών και εργαζομένων, καθώς και οι συναφείς **θεσμοί** παροχής υπηρεσιών προστασίας και πρόληψης (Τεχνικός Ασφαλείας, Ιατρός Εργασίας, Επιτροπή Υγιεινής & Ασφάλειας των Εργαζομένων, κ.λπ.)» (Νομοθεσία για την ΥΑΕ)

Θα πρέπει να γίνει σαφές ότι οι διατάξεις του ανωτέρω Κώδικα και οι εν γένει διατάξεις για την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων **εφαρμόζονται για το σύνολο των εργαζομένων, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας**, σε όλες τις επιχειρήσεις ιδιωτικού ή δημόσιου τομέα, εκτός εάν ορίζεται **διαφορετικά** (π.χ. ναυτική εργασία). (Νομοθεσία για την ΥΑΕ)

Σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις του ΚΝΥΑΕ, **υποχρέωση** του εργοδότη είναι να εξασφαλίζει την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων αναφορικά με τις συνθήκες εργασίας και να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για την υγεία και ασφάλεια των τρίτων (αρχή ευθύνης του εργοδότη), να αξιοποιεί τις υπηρεσίες Τεχνικού Ασφαλείας και (όπου προβλέπεται) του Ιατρού Εργασίας, να παρέχει τα κατάλληλα μέσα ατομικής προστασίας (Μ.Α.Π.) και, σε κάθε περίπτωση, οφείλει να έχει στη διάθεσή του μια **γραπτή εκτίμηση** των υφιστάμενων επαγγελματικών κινδύνων, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που αφορούν ομάδες εργαζομένων που εκτίθενται σε **ιδιαίτερους κινδύνους**. (Νομοθεσία για την ΥΑΕ)

Τέλος, ο έλεγχος εφαρμογής της νομοθεσίας για την ασφάλεια & υγεία στην εργασία πραγματοποιείται από τις αρμόδιες Επιθεωρήσεις Ασφάλειας & Υγείας στην Εργασία της «**Επιθεώρησης Εργασίας**» (Ανεξάρτητη Αρχή) Κ.Υ.Α. 510148/2022 (ΦΕΚ 5937/Β` 21.11.2022). (Επιθεώρηση Εργασίας: Νέο ξεκίνημα με διαφάνεια και περισσότερους ελέγχους 2023)

Αναφορικά με την **Οδηγία Πλαίσιο για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία** (οδηγία 89/391 ΕΟΚ), που εγκρίθηκε το 1989 ήταν ένα σημαντικό ορόσημο στη βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας στην εργασία, **αφού εγγυάται τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας σε όλη την Ευρώπη**. (Υγεία και ασφάλεια στην Εργασία 2021)

Ορισμένες διατάξεις της **Οδηγίας Πλαισίου** επέφεραν σημαντικές καινοτομίες όπως, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες:

- Γίνεται εισαγωγή του όρου «εργασιακό περιβάλλον» σε συμφωνία με τη σύμβαση **αριθ. 155 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ)**, ο οποίος περιγράφει μια **σύγχρονη προσέγγιση** που λαμβάνει υπόψη της την πρόληψη προβλημάτων που σχετίζονται με την υγεία και την τεχνική ασφάλεια,
- **Υποχρέωση** των εργοδοτών η λήψη των κατάλληλων μέτρων πρόληψης και προστασίας με γνώμονα τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας από πλευράς ασφάλειας και υγείας,
- Στόχος της Οδηγίας να διασφαλίσει **ισότιμο** επίπεδο ασφάλειας και υγείας προς όφελος όλων των εργαζομένων (με μόνες εξαιρέσεις οι κλάδοι των οικιακών βοηθών και ορισμένες δημόσιες και στρατιωτικές υπηρεσίες),
- Εισάγεται η **αρχή της εκτίμησης των κινδύνων** και καθορίζονται τα βασικά της στοιχεία όπως:
 - α)** ο εντοπισμός των κινδύνων,
 - β)** η συμμετοχή των εργαζομένων,
 - γ)** η θέσπιση κατάλληλων μέτρων με γνώμονα την εξάλειψη των πηγών κινδύνου ή και την αντιμετώπιση αυτών στην πηγή τους, τεκμηρίωση και περιοδική επανεκτίμηση των κινδύνων στους χώρους εργασίας). (Υγεία και ασφάλεια στην Εργασία 2021)

Τέλος, στις αρχές της Οδηγίας Πλαισίου προσαρμόζονται και οι ειδικές οδηγίες για: **α)** ειδικά καθήκοντα (π.χ. χειρωνακτική διακίνηση φορτίων), **β)** ιδιαίτερους κινδύνους κατά την εργασία (π.χ. έκθεση σε επικίνδυνες ουσίες ή φυσικούς παράγοντες), **γ)** συγκεκριμένους εργασιακούς χώρους και τομείς (π.χ. προσωρινά εργοτάξια, εξορυκτικές βιομηχανίες, αλιευτικά σκάφη), **δ)** συγκεκριμένες ομάδες εργαζομένων (π.χ. έγκυες γυναίκες, νέους εργαζόμενους, οι εργαζόμενοι με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου (Ι.Δ.Ο.Χ), **ε)** ορισμένες πτυχές που σχετίζονται με την εργασία (π.χ. οργάνωση του χρόνου εργασίας), ή επιμέρους οδηγίες που καθορίζουν το πως θα πρέπει να αξιολογούνται και να εκτιμώνται οι κίνδυνοι αυτοί, και σε ορισμένες περιπτώσεις, καθορίζουν τις οριακές τιμές για συγκεκριμένες ουσίες ή παράγοντες. (Υγεία και ασφάλεια στην Εργασία 2021)

Κοινοτική Νομοθεσία για την ΥΑΕ

Τα περισσότερα κοινοτικά μέτρα στον τομέα της ΥΑΕ έχουν εκδοθεί βάσει του **άρθρου 153 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης**, το οποίο παρέχει στην ΕΕ την εξουσία να **εκδίδει** οδηγίες στον τομέα της ασφάλειας και της υγείας στην εργασία. (Υγεία και ασφάλεια στην Εργασία 2021)

Με τις ευρωπαϊκές οδηγίες ορίζονται οι **ελάχιστες απαιτήσεις** καθώς και οι θεμελιώδεις αρχές, όπως είναι η **αρχή της πρόληψης** και της **αξιολόγησης των κινδύνων**, καθώς και οι ευθύνες - υποχρεώσεις των εργοδοτών και των εργαζομένων. Πληθώρα ευρωπαϊκών **κατευθυντήριων** γραμμών στοχεύουν στη καλύτερη εφαρμογή των ευρωπαϊκών οδηγιών, καθώς και τα ευρωπαϊκά πρότυπα που θεσπίζονται από ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης. (Υγεία και ασφάλεια στην Εργασία 2021)

Οι ευρωπαϊκές οδηγίες είναι νομικά δεσμευτικές και πρέπει να συμπεριληφθούν στην εθνική νομοθεσία των κρατών μελών. Ωστόσο, τα κράτη μέλη, αν το επιθυμούν, μπορούν να **υιοθετήσουν αυστηρότερους κανόνες** για την προστασία των εργαζομένων κατά τη μεταφορά των οδηγιών της ΕΕ στο εθνικό δίκαιο. Ως εκ τούτου, οι νομοθετικές απαιτήσεις στον τομέα της ασφάλειας και της υγείας στην εργασία είναι δυνατό να παρουσιάζουν **διαφορές** μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ. (Υγεία και ασφάλεια στην Εργασία 2021)

Όσον αφορά την **εξειδίκευση** του νομοθετικού πλαισίου στους ΟΤΑ β' βαθμού, με την **Ν. 3850/2010** διευκρινίζεται πώς: « Για την εφαρμογή του παρόντος στο **Δημόσιο, τα Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α.**, ως «επιχείρηση» ή «εργοδότης» νοείται «Υπουργείο, Περιφέρεια, Νομαρχία ή άλλη αυτοτελής ή αποκεντρωμένη Δημόσια Υπηρεσία, Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου ή Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης». (Ν. 3850/2010 (ΦΕΚ 84/Α` 2.6.2010).

Επίσης, στην ίδια νομοθεσία, στο Άρθρο 44 αναφέρονται οι Ειδικές διατάξεις για τους εργαζομένους σε δημόσιες υπηρεσίες, Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α. και συγκεκριμένα:

«1. Το επίδομα επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας που προβλέπεται από τις ισχύουσες διατάξεις εξακολουθεί να καταβάλλεται και μετά την έναρξη της ισχύος του παρόντος, τόσο στους λαμβάνοντες τούτο, όσο και στους νεοδιοριζόμενους που θα απασχολούνται στους ίδιους χώρους ή εργασίες που δικαιολογούν την καταβολή του.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως δύναται, εφόσον κρίνεται απαραίτητο, να χορηγούνται και είδη ατομικής προστασίας στους εργαζομένους σε επικίνδυνες ή ανθυγιεινές απασχολήσεις ή χώρους.

3. Άλλου είδους παροχές ή μέτρα που έχουν θεσπιστεί λόγω ανθυγιεινής εργασίας δεν θίγονται για τους υπαλλήλους που υπηρετούν στο Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α.» (Άρθρο 44 Ν. 3850/2010 (ΦΕΚ 84/Α` 2.6.2010)

Τέλος, όσον αφορά την Παροχή ΜΑΠ σε εργαζομένους ΟΤΑ Β ΒΑΘΜΟΥ:

Σύμφωνα με την **υπ' αριθμ 43726 / 8 Ιουνίου 2019** ορίζεται η Παροχή μέσω **ατομικής προστασίας σε υπαλλήλους των ΟΤΑ α' και β' βαθμού και των νομικών προσώπων αυτών και μέτρα προληπτικής ιατρικής**. Ενδεικτικά ακολουθεί πίνακας για ορισμένες ειδικότητες με τα Μ.Α.Π. που πρέπει να τους παράσχει ο ΟΤΑ β βαθμού: (Υ.Α. 43726/2019 (ΦΕΚ 2208/Β` 8.6.2019))

Εικόνα 6:

| | | | |
|--------------------|--|--|---|
| ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ | Πολ. Μηχ., Τοπογράφοι, | Επιβλέποντες Μηχανικοί | Γάντια από νιτρίλιο Κράνη Γυαλιά προστασίας από ηλιακή ακτινοβολία Ανακλαστικά γιλέκα Άρβυλα ασφαλείας |
| | | Επιβλέψεις εκτέλεσης έργων | Γάντια από νιτρίλιο Κράνη Γυαλιά προστασίας από ηλιακή ακτινοβολία Ανακλαστικά γιλέκα Άρβυλα ασφαλείας |
| | Θερμοϋδραυλικός | Βασικές εργασίες | Γάντια δερματοπάρινα Γάντια από ύφασμα και νιτρίλιο Γυαλιά Κλειστού τύπου Παντελόνια εργασίας Μπλουζάκια t-shirt Ανακλαστικά γιλέκα Άρβυλα ασφαλείας (αν εργάζεται σε ύψος Ολόσωμες εξαρτήσεις, ανακόπτες, αποσβεστήρες Ζώνες ασφαλείας) |
| | | Απασχολούμενοι με το βάνιμο (κτίρια, κάγκελα, ελαιοχρωματισμοί κ.λ.π.). | Γάντια από νιτρίλιο Γάντια ελαστικά μιας χρήσης Κράνη Γυαλιά Κλειστού τύπου Μάσκα ημίσεως προσώπου με φίλτρα A1 P3 ή ισοδύναμη φιλτράμασκα Φόρμες εργασίας Στολές προστασίας από χημικά Άρβυλα ασφαλείας Επιγονατίδες |
| | Ψυκτικός | Βασικές εργασίες | Γάντια δερματοπάρινα Γάντια από ύφασμα και νιτρίλιο Γάντια ελαστικά μιας χρήσης Γυαλιά ανοικτού τύπου Παντελόνια εργασίας Μπλουζάκια t-shirt Ανακλαστικά γιλέκα Άρβυλα ασφαλείας |
| | Υδραυλικός | Βασικές εργασίες | Γάντια από PVC Γάντια από ύφασμα και νιτρίλιο Γάντια ελαστικά μιας χρήσης Γυαλιά ανοικτού τύπου Παντελόνια εργασίας Μπλουζάκια t-shirt Ανακλαστικά γιλέκα Άρβυλα ασφαλείας Επιγονατίδες |
| | Ηλεκτρολόγος εγκαταστάσεων - Δημοτικού φωτισμού | Βασικές εργασίες | Γάντια δερματοπάρινα Γάντια μονωτικά ηλεκτρολόγου Κράνη Μάσκα ηλεκτροσυγκόλλησης Μπουφάν Αδιάβροχο Ανακλαστικά γιλέκα |

(Υ.Α. 43726/2019 (ΦΕΚ 2208/Β` 8.6.2019))

| | | | |
|-------------------------|--|------------------|---|
| | | | Ποδιές συγκολλητών Παπούτσια Ασφαλείας Ηλεκτρολογικά Ωτοασπίδες ή ωτοβύσματα Μονωτικά εργαλεία |
| | Απασχολούμενοι σε εργασίες ύψους | | Γάντια δερματοπάνανα Κράνη Ολόσωμες εξαρτήσεις, ανακόπτες, αποσβεστήρες Ζώνες ασφαλείας |
| | Απασχολούμενοι στην αποχέτευση και την ύδρευση. | Βασικές εργασίες | Γάντια από PVC Γάντια από νιτρίλιο Γάντια ελαστικά μιας χρήσης Γυαλιά ανοικτού τύπου Μάσκα Φίλτρο P1 Παντελόνια εργασίας Μπλουζάκια t-shirt Γαλότσες Επιγονατίδες Νιτσεράδες |
| ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ | Νοσηλευτικό προσωπικό | Βασικές εργασίες | Γάντια ελαστικά μιας χρήσης Μάσκα Φίλτρο P1 Μάσκα μιας χρήσης Ρόμπα Παπούτσια ασφαλείας τύπου Σαμπό Ρόμπες υφασμάτινες |
| | Γιατροί, Οδοντίατροι | Βασικές εργασίες | Γάντια ελαστικά μιας χρήσης Μάσκα Φίλτρο P1 Μάσκα μιας χρήσης Ρόμπα Παπούτσια ασφαλείας τύπου Σαμπό Ρόμπες υφασμάτινες |
| | Επόπτες δημόσιας υγείας | Βασικές εργασίες | Γάντια ελαστικά μιας χρήσης Μάσκα Φίλτρο P1 Μάσκα μιας χρήσης Ρόμπες υφασμάτινες |
| ΔΙΑΦΟΡΑ | Απασχολούμενοι σε έκτακτα περιστατικά - πυρασφάλεια | | Γάντια δερματοπάνανα Κράνη Γυαλιά ανοικτού τύπου Μάσκα ολόκληρου του προσώπου με φίλτρα ABEK2 P3 Αναπνευστική συσκευή Φόρμες εργασίας Πυρίμαχες στολές Ολόσωμες εξαρτήσεις, ανακόπτες, αποσβεστήρες |
| | Πολιτική προστασία (πυρασφάλεια, πλημύρες, χιονοπτώσεις) | | Γάντια δερματοπάνανα Κράνη Γυαλιά ανοικτού τύπου Μάσκα ολόκληρου του προσώπου με φίλτρα ABEK2 P3 Αναπνευστική συσκευή Μπουφάν Αδιάβροχο Φόρμες εργασίας Ανακλαστικά γιλέκα Πυρίμαχες στολές Γαλότσες Ολόσωμες εξαρτήσεις, ανακόπτες, αποσβεστήρες |
| | Παρκαδόρος | | Ανακλαστικά γιλέκα Άρβυλα ασφαλείας Νιτσεράδες Καπέλα τύπου μπέιζμπολ |
| | Μάγειρας και βοηθός μάγειρα | | Γάντια ελαστικά μιας χρήσης Αδιάβροχες ποδιές Παπούτσια αντιολισθητικά Ρόμπες υφασμάτινες |
| | Τραπεζοκόμος | | Γάντια ελαστικά μιας χρήσης Ρόμπα Παπούτσια αντιολισθητικά |
| | Εργάτης Κυνοκομείου | | Γάντια από νιτρίλιο Γάντια ελαστικά μιας χρήσης Γυαλιά ανοικτού τύπου Μάσκα Φίλτρο P1 Παντελόνια εργασίας |

(Υ.Α. 43726/2019 (ΦΕΚ 2208/Β` 8.6.2019))

| ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΗ | Κτηνίατρος | | Γάντια από PVC |
|--------------|--|---------------------------------|--|
| ΥΠΗΡΕΣΙΑ | | | Γάντια ελαστικά μιας χρήσης Φόρμες εργασίας Αδιάβροχες ποδιές Ρόμπες υφασμάτινες |
| | Τεχνολόγος ζωικής παραγωγής | | Γάντια ελαστικά μιας χρήσης Μάσκα Φίλτρο P1 Φόρμες εργασίας Γαλότσες Άρβυλα ασφαλείας |
| | Βοηθός κτηνίατρου | | Γάντια από PVC Γάντια ελαστικά μιας χρήσης Φόρμες εργασίας Αδιάβροχες ποδιές Παπούτσια αντιολισθητικά Ρόμπες υφασμάτινες |
| | Σπερματεγχύτης | | Γάντια από PVC Γάντια ελαστικά μιας χρήσης Φόρμες εργασίας Αδιάβροχες ποδιές Άρβυλα ασφαλείας Ρόμπες υφασμάτινες |
| | Εργάτες σφαγείων | | Γάντια ελαστικά μιας χρήσης Γάντι με μεταλλικό πλέγμα Γυαλιά Κλειστού τύπου Ρόμπα Αδιάβροχες ποδιές Γαλότσες Παπούτσια αντιολισθητικά Νιτσεράδες |
| | Νοσοκόμος ζώων | | Γάντια από PVC Γάντια ελαστικά μιας χρήσης Φόρμες εργασίας Αδιάβροχες ποδιές Παπούτσια αντιολισθητικά Ρόμπες υφασμάτινες |
| | Σταυλίτης | | Γάντια από PVC Γάντια ελαστικά μιας χρήσης Φόρμες εργασίας Αδιάβροχες ποδιές Γαλότσες Άρβυλα ασφαλείας |
| | | Δειγματοληψίες νερού και μυδιών | Σωσίβια |
| | | Έλεγχοι σε καταψύξεις | Μπουφάν Αδιάβροχο |
| ΔΙΑΦΟΡΑ | Τεχνικός ελεγκτής οχημάτων (ΚΤΕΟ) | | Γάντια από νιτρίλιο Μάσκα ημίσειως προσώπου με φίλτρα A1 P3 ή ισοδύναμη φιλτράμασκα Φόρμες εργασίας Άρβυλα ασφαλείας Ωτοασπίδες ή ωτοβύσματα |
| | Κλητήρας | Οδηγός δικύκλου | Γάντια δερματοπάνινα Κράνη Μπουφάν Αδιάβροχο Επιγονατίδες ειδικές για μηχανάκι |
| | Χρήστες Η/Υ | | Γυαλιά για Η/Υ |
| | Επιθεωρητές περιβάλλοντος, ελεγκτές σε ΧΥΤΑ, ΧΑΔΑ, βιολογικούς, κ.α. | | Γάντια από ύφασμα και νιτρίλιο Γυαλιά προστασίας από ηλιακή ακτινοβολία Μάσκα ημίσειως προσώπου με φίλτρα A1 P3 ή ισοδύναμη φιλτράμασκα Φόρμες εργασίας Ανακλαστικά γιλέκα Άρβυλα ασφαλείας |

(Υ.Α. 43726/2019 (ΦΕΚ 2208/Β` 8.6.2019))

Προδιαγραφές των Μέσων Ατομικής Προστασίας (Μ.Α.Π.)

Τα Μ.Α.Π. είναι ο **εξοπλισμός** που ο εργαζόμενος φορά ή φέρει για την προστασία του έναντι ενός ή περισσότερων κινδύνων που αντιμετωπίζει στην εργασία. Η οδηγία 2001/45/ΕΕΚ (ΠΔ 155/2004) και η προηγούμενη της 89/656/ΕΟΚ (ΠΔ 396/1994) εισήγαγαν τη χρήση τους στους χώρους εργασίας. Για την διάθεση αυτών στην αγορά, απαραίτητη προϋπόθεση είναι να φέρουν τη **σήμανση CE**, η οποία δηλώνει τη συμμόρφωση τους με την ευρωπαϊκή νομοθεσία. Οι τεχνικές τους προδιαγραφές γίνονται σύμφωνα με **εναρμονισμένα πρότυπα όπως είναι του CEN** (Ευρωπαϊκός οργανισμός τυποποίησης) και του CENELAC που αφορά τα πρότυπα που σχετίζονται με ηλεκτρική ενέργεια. Η συμμόρφωση ενός Μ.Α.Π. με κάποια εναρμονισμένα πρότυπα ή μέρη αυτών των προτύπων σημαίνει ότι συμμορφώνεται με τις ουσιώδεις απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας. *(Πρότυπα)*

Διακρίνονται σε 3 κατηγορίες επικινδυνότητας:

- “Κατηγορία 1: αποκλειστικά ήσσονος σοβαρότητας κίνδυνοι,
- Κατηγορία 2: κίνδυνοι που δεν ανήκουν στην κατηγορία κινδύνων 1 και 3,
- Κατηγορία 3: αποκλειστικά κίνδυνοι που μπορεί να επιφέρουν πολύ σοβαρές επιπτώσεις πχ θάνατο ή μη αναστρέψιμη βλάβη για την υγεία.” *(Πρότυπα)*

Αξίζει να σημειωθεί πως, πέραν από τη σήμανση CE, τα ΜΑΠ θα πρέπει να συνοδεύονται από τη **δήλωση συμμόρφωσης** του κατασκευαστή (αφορά τα Μ.Α.Π. που ανήκουν στην κατηγορία 1) και από τη **δήλωση πιστότητας** από κοινοποιημένο φορέα (αφορά τα Μ.Α.Π. των κατηγοριών 2 και 3). *(Πρότυπα)*

«Όσον αφορά τα **τεχνικά** χαρακτηριστικά των Μ.Α.Π. θα πρέπει να εναρμονίζονται με τις ευρωπαϊκές διατάξεις και θα προκύπτουν μετά από την εκτίμηση επαγγελματικού κινδύνου που θα πραγματοποιεί ο Ιατρός Εργασίας με τη συμβολή του Τεχνικού Ασφαλείας και την Επιτροπή εργαζομένων για την Υγιεινή και Ασφάλεια όπως ορίζεται από την υπ αριθμ 3850/2010» (Υ.Α. 43726/2019 (ΦΕΚ 2208/Β` 8.6.2019)).

«Εάν, μετά την εκτίμηση επαγγελματικού κινδύνου, **προκύψουν νέοι κίνδυνοι** όπου η αντιμετώπιση τους χρήζει περαιτέρω ΜΑΠ, θα πρέπει να χορηγηθούν και αυτά.

Η παροχή των ΜΑΠ είναι **υποχρέωση** του εργοδότη στους εργαζομένους, οι οποίοι θα πρέπει να φορούν ή να φέρουν τον αντίστοιχο εξοπλισμό ΜΑΠ κατά την εργασία τους.

Επιπλέον, σύμφωνα με την ανωτέρω νομοθεσία, οι εργαζόμενοι υποχρεούνται σε **εμβολιασμούς** και **ιατρικές εξετάσεις** προκειμένου να διασφαλίσουν την υγεία τους. Παρακάτω αναφέρονται οι ιατρικές εξετάσεις: (Υ.Α. 43726/2019 (ΦΕΚ 2208/Β' 8.6.2019)).

1) Μία φορά το χρόνο

α) Γενική αίματος

- Ομάδα αίματος (άπαξ)
- Γενική ούρων
- Ταχύτητα καθίζησης
- Σάκχαρο
- Κρεατινίνη
- SGOT, SGPT
- Ολική Χοληστερόλη, τριγλυκερίδια, HDL
- HBA1c - Γλυκοζυωμένη αιμοσφαιρίνη
- Σπιρομέτρηση (έλεγχος πνευμονικής λειτουργίας)
- Δείκτες ηπατίτιδας (Αυστραλιανό Αντιγόνο HbsAg),
- Ariti - Hbs, Ariti HAV, anti-HBc
- ΗΚΓ
- Τεστ Παπανικολάου για τις γυναίκες
- Έλεγχος προστάτη (P.S.A.) για τους άντρες άνω των πενήντα (50) ετών
- Δερματολογική εξέταση από τον Ειδικό Ιατρό Εργασίας

Επιπλέον, ορισμένοι εργαζόμενοι πρέπει να υποβάλλονται και σε εξετάσεις: α) οπτική οξύτητα - Έλεγχος για Αχρωματοψία / δυσχρωματοψία και β) Ακουόγραμμα.

2). Ανά τριετία

Ακτινογραφία θώρακος (ανάλογα με τα αποτελέσματα της σπιρομέτρησης και κατόπιν εκτίμησης του Ειδικού Ιατρού Εργασίας).

3). Σε ειδικές εξετάσεις

Κατόπιν εκτίμησης του ιατρού εργασίας.

Τα αποτελέσματα των εξετάσεων θα προσκομίζονται στην υπηρεσία, όπου τηρείται το ιατρικό απόρρητο και προστατεύονται τα προσωπικά δεδομένα των εργαζομένων (GDPR). (Υ.Α. 43726/2019 (ΦΕΚ 2208/Β' 8.6.2019)).

Πέραν των ανωτέρω εξετάσεων, οι εργαζόμενοι θα υπόκεινται και σε εμβολιασμούς ανάλογα την ειδικότητα και τη θέση εργασίας τους. (Υ.Α. 43726/2019 (ΦΕΚ 2208/Β` 8.6.2019)).

Τέλος, πέρα από την παροχή των ΜΑΠ, άλλη μια παροχή σε εργαζομένους, είναι και η παροχή 1 λίτρου γάλακτος καθημερινά.» (Υ.Α. 43726/2019 (ΦΕΚ 2208/Β` 8.6.2019))

Η Διαχείριση της ΥΑΕ στους ΟΤΑ Β΄ Βαθμού (Οργάνωση, σχεδιασμός, εφαρμογή, αξιολόγηση)

Σύμφωνα με το υπ' αριθμ. άρθρο 102 του Συντάγματος περί των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) ορίζονται τα κάτωθι:

«1. Η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων ανήκει στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου και **δεύτερου βαθμού**. Υπέρ των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης συντρέχει **τεκμήριο αρμοδιότητας** για τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων. Νόμος καθορίζει το εύρος και τις **κατηγορίες** των τοπικών υποθέσεων, καθώς και την κατανομή τους στους επί μέρους βαθμούς. Με νόμο μπορεί να ανατίθεται στους ΟΤΑ η **άσκηση** αρμοδιοτήτων που συνιστούν αποστολή του Κράτους.

2. Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης έχουν διοικητική και οικονομική **αυτοτέλεια**. Οι αρχές τους εκλέγονται με καθολική και μυστική ψηφοφορία, όπως νόμος ορίζει.

3. Με νόμο μπορεί να **προβλέπονται** για την εκτέλεση έργων ή την παροχή υπηρεσιών ή την άσκηση αρμοδιοτήτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης αναγκαστικοί ή εκούσιοι σύνδεσμοι Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης που διοικούνται από **αιρετά** όργανα.

4. Το Κράτος ασκεί στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης **εποπτεία** που συνίσταται αποκλειστικά σε έλεγχο **νομιμότητας** και δεν επιτρέπεται να εμποδίζει την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση τους. Ο έλεγχος νομιμότητας ασκείται, όπως νόμος ορίζει. Πειθαρχικές ποινές στα αιρετά όργανα της τοπικής αυτοδιοίκησης, εκτός από τις περιπτώσεις που συνεπάγονται αυτοδικαίως έκπτωση ή αργία, επιβάλλονται μόνο ύστερα από σύμφωνη γνώμη συμβουλίου που αποτελείται κατά πλειοψηφία από **τακτικούς δικαστές**, όπως νόμος ορίζει.

5. Το Κράτος λαμβάνει τα νομοθετικά, κανονιστικά και δημοσιονομικά μέτρα που απαιτούνται για την εξασφάλιση της οικονομικής **αυτοτέλειας** και των πόρων που είναι αναγκαίοι για την εκπλήρωση της αποστολής και την άσκηση των αρμοδιοτήτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης με ταυτόχρονη διασφάλιση της διαφάνειας κατά τη διαχείριση των πόρων αυτών. Νόμος ορίζει τα σχετικά με την απόδοση και κατανομή, μεταξύ των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, των φόρων ή τελών που καθορίζονται

υπέρ αυτών και εισπράττονται από το Κράτος. Κάθε μεταβίβαση αρμοδιοτήτων από κεντρικά ή περιφερειακά όργανα του Κράτους προς την τοπική αυτοδιοίκηση συνεπάγεται και τη μεταφορά των αντίστοιχων πόρων. Νόμος ορίζει τα σχετικά με τον καθορισμό και την είσπραξη τοπικών εσόδων απευθείας από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης.» (Ο θεσμός)

Διοικητική διαίρεση της Ελλάδας

Η Σημερινή διοικητική διαίρεση της Ελλάδας, όπως ισχύει από την 1 Σεπτεμβρίου του 2019, διαμορφώθηκε από τα προγράμματα Καλλικράτης και Κλεισθένης. Η χώρα διαιρείται σε:

- ✓ 7 Αποκεντρωμένες Διοικήσεις,
- ✓ 13 Περιφέρειες,
- ✓ 322 Δήμους,
- ✓ 4783 Κοινότητες.

Οι Περιφέρειες και οι Δήμοι είναι [Αυτοδιοικούμενα Νομικά Πρόσωπα](#), δηλαδή οι αρχές τους εκλέγονται με καθολική ψηφοφορία από τους εγγεγραμμένους δημότες και με τη σειρά τους διαιρούνται σε 74 [Περιφερειακές Ενότητες](#). (Περιφέρειες της ~~ελλάδας~~)

Πιο συγκεκριμένα:

- Πρωτοβάθμιος [Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης](#) (Ο.Τ.Α.) / ΟΤΑ α΄ βαθμού: είναι ο "Δήμος". Κάθε Δήμος χωρίζεται σε διαμερίσματα με την ονομασία «[Δημοτικές Ενότητες](#)» και αυτές με τη σειρά τους σε «[Κοινότητες](#)». Ο ρόλος των Κοινοτήτων είναι κυρίως συμβουλευτικός (Περιφέρειες της Ελλάδας)
- Δευτεροβάθμιος Ο.Τ.Α. / Ο.Τ.Α. β΄ βαθμού: είναι η "Περιφέρεια". Κάθε Περιφέρεια διαιρείται σε «[Περιφερειακές Ενότητες](#)», οι οποίες συνήθως συμπίπτουν με τους [Νομούς](#). (Περιφέρειες της ~~ελλάδας~~)
- «Η "Αποκεντρωμένη Διοίκηση" δεν αποτελεί θεσμό Αυτοδιοίκησης αλλά Διοικητικής Αποκέντρωσης του Κράτους. Περιλαμβάνει από 1 έως 12 νομούς και ο επικεφαλής της (με τον τίτλο «Γενικός Γραμματέας») διορίζεται από την [Κυβέρνηση](#) και συγκεντρώνει όλες τις αποφασιστικές αρμοδιότητες, το δε συμβούλιό της, στο οποίο συμμετέχουν οι οικείοι Αιρετοί Περιφερειάρχες και εκπρόσωποι των Περιφερειακών Ενώσεων Δήμων, έχει κυρίως συμβουλευτικό χαρακτήρα». (Περιφέρειες της Ελλάδας)

Εξαιρέση σε όλα τα ανωτέρω αποτελεί το [Άγιο Όρος](#), το οποίο ανήκει μεν στο Ελληνικό έδαφος, αλλά αυτοδιοικείται αποκλειστικά με τους δικούς του θεσμούς βάσει του *Καταστατικού Χάρτη του Αγίου Όρους του 1924*. (Περιφέρειες της Ελλάδας)

Περιφέρειες της Ελλάδας

«Περιφέρειες (Ο.Τ.Α β' βαθμού) ονομάζονται οι 13 δευτεροβάθμιοι [Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης](#) του [Ελληνικού Κράτους](#). Κάθε Περιφέρεια έχει συσταθεί σε μια ευρύτερη περιοχή της χώρας (εξαιρουμένου του [Άγιου Όρους](#)), διαθέτει δικές της **Αυτοτελείς** υπηρεσίες και [προϋπολογισμό](#) και τα όργανά της εκλέγονται με καθολική [ψηφοφορία](#). Οι **αρμοδιότητές** της απλώνονται σε ένα ευρύ φάσμα: από το σχεδιασμό, το συντονισμό και την εφαρμογή των πολιτικών που άπτονται των ζητημάτων της περιοχής, μέχρι και επιμέρους καθήκοντα της κεντρικής διοίκησης που μπορεί να της ανατεθούν με [νόμο](#).» (Περιφέρειες της Ελλάδας)

Στον **πίνακα 5** που ακολουθεί, παρουσιάζονται συγκεντρωτικά οι Περιφέρειες, οι έδρες αυτών, οι μεγαλύτερες πόλεις, ο πληθυσμός καθώς και η έκταση που καταλαμβάνουν.
(Περιφέρειες της Ελλάδας)

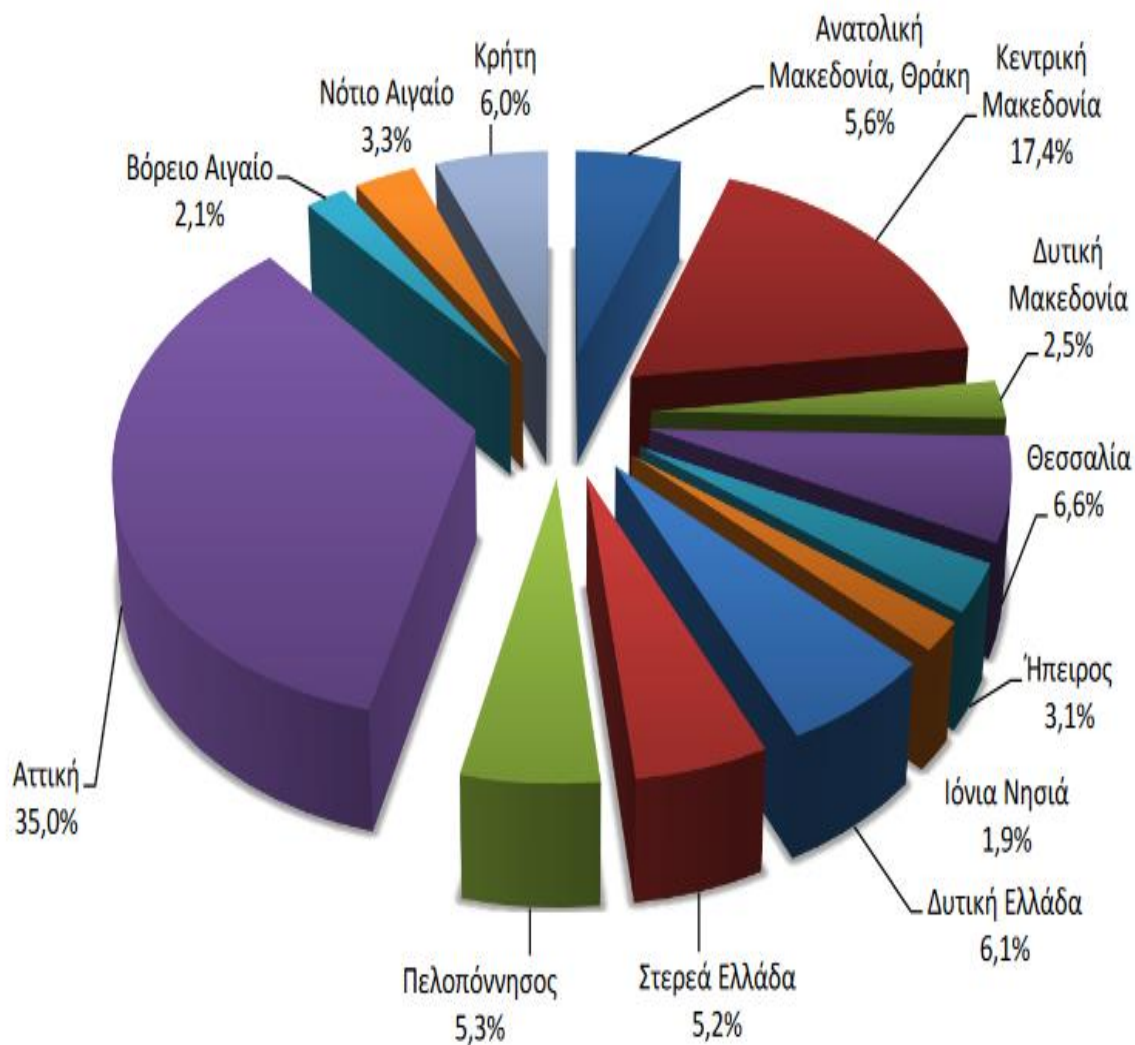
Εικόνα 7:

| No | Περιφέρεια | Έδρα Περιφέρειας | Μεγαλύτερη πόλη | Μεγαλύτερος Δήμος (σε πληθυσμό) | Έκταση (km ²) | Μόνιμος Πληθυσμός (2021) (κάτοικοι) |
|----|-------------------------------|------------------|-----------------|---------------------------------|---------------------------|-------------------------------------|
| 1 | Ανατολική Μακεδονία και Θράκη | Κομοτηνή | Αλεξανδρούπολη | Αλεξανδρούπολης | 14.157 | 562.201 |
| 2 | Κεντρική Μακεδονία | Θεσσαλονίκη | Θεσσαλονίκη | Θεσσαλονίκης | 18.811 | 1.795.669 |
| 3 | Δυτική Μακεδονία | Κοζάνη | Κοζάνη | Κοζάνης | 9.451 | 254.595 |
| 4 | Ήπειρος | Ιωάννινα | Ιωάννινα | Ιωαννιτών | 9.203 | 319.991 |
| 5 | Θεσσαλία | Λάρισα | Λάρισα | Λαρισαίων | 14.037 | 688.255 |
| 6 | Στερεά Ελλάδα | Λαμία | Χαλκίδα | Χαλκιδέων | 15.549 | 508.254 |
| 7 | Ιόνιες Νήσοι | Κέρκυρα | Κέρκυρα | Κέρκυρας | 2.307 | 204.532 |
| 8 | Δυτική Ελλάδα | Πάτρα | Πάτρα | Πατρέων | 11.350 | 648.220 |
| 9 | Πελοπόννησος | Τρίπολη | Καλαμάτα | Καλαμάτας | 15.490 | 539.535 |
| 10 | Αττική | Αθήνα | Αθήνα | Αθηναίων | 3.808 | 3.814.064 |
| 11 | Βόρειο Αιγαίο | Μυτιλήνη | Μυτιλήνη | Λέσβου | 3.836 | 194.943 |
| 12 | Νότιο Αιγαίο | Ερμούπολη | Ρόδος | Ρόδου | 5.286 | 327.820 |
| 13 | Κρήτη | Ηράκλειο | Ηράκλειο | Ηρακλείου | 8.336 | 624.408 |

(Περιφέρειες της Ελλάδας)

Παρουσιάζεται, η κατανομή υπολογιζόμενου Πληθυσμού ανά Περιφέρεια, όπως προκύπτει από τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ την 1η Ιανουαρίου 2021.

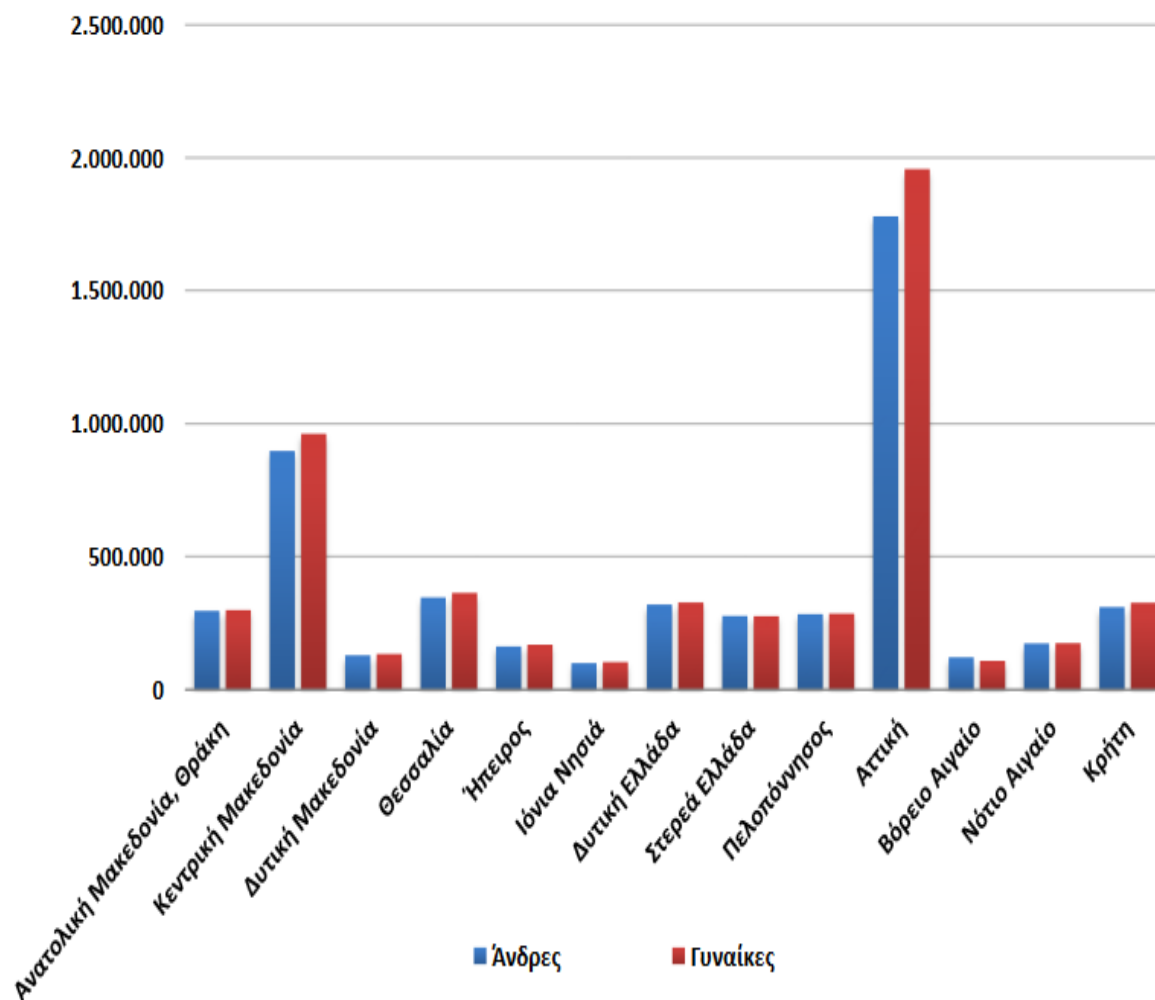
Εικόνα 8:



(Hellenic statistical authority P Greece in figures S Y U J)

Παρακάτω ακολουθεί σε γράφημα, όπως προκύπτει από τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, ο υπολογιζόμενος Πληθυσμός κατά Φύλο και Περιφέρεια την 1η Ιανουαρίου 2021.

Εικόνα 9:



(Hellenic statistical authority P Greece in figures S Y U J)

Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΥΑΕ ΣΤΟΥΣ ΟΤΑ Β' ΒΑΘΜΟΥ

Σύμφωνα με τη νομοθεσία για την ΥΑΕ θα πρέπει σε ένα χώρο εργασίας να **παρέχει** τις υπηρεσίες του **Τεχνικός Ασφαλείας**, και αναλόγως του αριθμού των εργαζομένων **Ιατρός Εργασίας**. Επίσης, συγκροτείται Επιτροπή για την Υγεία και Ασφάλεια στην Εργασία (Ε.Υ.Α.Ε.). Τέλος, μια εκ των υποχρεώσεων των εργοδοτών είναι να έχει **συνταχθεί** Γραπτή Εκτίμηση Επαγγελματικού Κινδύνου (Γ.Ε.Ε.Κ.), η οποία εκπονείται από τον Ι.Ε. – Τ.Α. ή άλλο εξειδικευμένο εξωτερικό συνεργάτη (ΕΣΥΠΠ ή φυσικό πρόσωπο), με την υποχρέωση **επικαιροποίησης** ανά τακτά χρονικά διαστήματα. Παρακάτω θα αναλυθούν οι αρμοδιότητες του Τεχνικού Ασφαλείας, του Γιατρού Εργασίας, και της Ε.Υ.Α.Ε.

➤ **Τεχνικός Ασφαλείας (Τ.Α):**

Οι αρμοδιότητες του καθορίζονται σύμφωνα με τον Ν. 3850 / 2010 ως εξής:

«**1.** Ο Τεχνικός Ασφαλείας παρέχει στον εργοδότη υποδείξεις και συμβουλές, γραπτά ή προφορικά, σε θέματα σχετικά με την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων και την πρόληψη των εργατικών ατυχημάτων. Τις γραπτές υποδείξεις ο Τεχνικός Ασφαλείας καταχωρεί **σε ειδικό βιβλίο της επιχείρησης**, το οποίο σελιδομετρείται και **θεωρείται** από την Επιθεώρηση Εργασίας. Ο εργοδότης έχει υποχρέωση να λαμβάνει γνώση **ενυπογράφως** των υποδείξεων που καταχωρούνται σε αυτό το βιβλίο.

2. Ειδικότερα ο Τεχνικός Ασφαλείας:

α) συμβουλεύει σε θέματα σχεδιασμού, προγραμματισμού, κατασκευής και συντήρησης των εγκαταστάσεων, εισαγωγής νέων παραγωγικών διαδικασιών, προμήθειας μέσων και εξοπλισμού, επιλογής και ελέγχου της αποτελεσματικότητας των ατομικών μέσων προστασίας, καθώς και διαμόρφωσης και διευθέτησης των θέσεων και του περιβάλλοντος εργασίας και γενικά οργάνωσης της παραγωγικής διαδικασίας,

β) ελέγχει την ασφάλεια των εγκαταστάσεων και των τεχνικών μέσων, πριν από τη λειτουργία τους, καθώς και των παραγωγικών διαδικασιών και μεθόδων εργασίας πριν από την εφαρμογή τους και επιβλέπει την εφαρμογή των μέτρων υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων και πρόληψης των ατυχημάτων, ενημερώνοντας σχετικά τους αρμόδιους προϊσταμένους των τμημάτων ή τη Διεύθυνση της επιχείρησης.» (Άρθρο 14 Ν. 3850/2010 (ΦΕΚ 84/Α` 2.6.2010))

➤ **Ιατρός Εργασίας (Ι.Ε)**

Οι αρμοδιότητες του καθορίζονται σύμφωνα με τον Ν. 3850 / 2010 ως εξής:

«**1.** Ο Ιατρός Εργασίας παρέχει **υποδείξεις** και **συμβουλές** στον εργοδότη, στους εργαζομένους και στους εκπροσώπους τους, γραπτά ή προφορικά, σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για τη σωματική και ψυχική υγεία των εργαζομένων. Τις γραπτές υποδείξεις ο Ιατρός Εργασίας καταχωρεί στο ειδικό βιβλίο του άρθρου 14. Ο εργοδότης λαμβάνει γνώση ενυπογράφως των υποδείξεων που καταχωρούνται σε αυτό το βιβλίο.

2. Ειδικότερα ο Ιατρός Εργασίας συμβουλεύει σε θέματα:

α) σχεδιασμού, προγραμματισμού, τροποποίησης της παραγωγικής διαδικασίας, κατασκευής και συντήρησης εγκαταστάσεων, σύμφωνα με τους κανόνες υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων,

β) λήψης μέτρων προστασίας κατά την εισαγωγή και χρήση υλών και προμήθειας μέσων εξοπλισμού,

γ) φυσιολογίας και ψυχολογίας της εργασίας, εργονομίας και υγιεινής της εργασίας, της διευθέτησης και διαμόρφωσης των θέσεων και του περιβάλλοντος της εργασίας και της οργάνωσης της παραγωγικής διαδικασίας,

δ) οργάνωσης υπηρεσίας παροχής πρώτων βοηθειών,

ε) αρχικής τοποθέτησης και αλλαγής θέσης εργασίας για λόγους υγείας, προσωρινά ή μόνιμα, καθώς και ένταξης ή επανένταξης μειοεκτούντων ατόμων στην παραγωγική διαδικασία, ακόμη και με υπόδειξη αναμόρφωσης της θέσης εργασίας.

3. Ο Ιατρός Εργασίας **δεν επιτρέπεται** να χρησιμοποιείται για να επαληθεύει το δικαιολογημένο ή μη, λόγω νόσου, απουσίας εργαζομένου.» (Άρθρο 17 Ν. 3850/2010 (ΦΕΚ 84/Α` 2.6.2010))

4. Ο Ιατρός Εργασίας προβαίνει σε **ιατρικό έλεγχο** των εργαζομένων σχετικό με τη θέση εργασίας τους, μετά την **πρόσληψη** τους ή την **αλλαγή** θέσης εργασίας, καθώς και σε **περιοδικό** ιατρικό έλεγχο κατά την κρίση του επιθεωρητή εργασίας ύστερα από αίτημα της Ε.Υ.Α.Ε., όταν τούτο δεν ορίζεται από το νόμο.

5. Ο Ιατρός Εργασίας επιβλέπει την εφαρμογή των μέτρων προστασίας της υγείας των εργαζομένων και πρόληψης των ατυχημάτων. Για το σκοπό αυτό:

α) επιθεωρεί τακτικά τις θέσεις εργασίας και αναφέρει οποιαδήποτε παράλειψη, προτείνει μέτρα αντιμετώπισης των παραλείψεων και επιβλέπει την εφαρμογή τους,

β) επεξηγεί την αναγκαιότητα της σωστής χρήσης των ατομικών μέτρων προστασίας,

γ) ερευνά τις αιτίες των ασθενειών που οφείλονται στην εργασία, αναλύει και αξιολογεί τα αποτελέσματα των ερευνών και προτείνει μέτρα για την πρόληψη των ασθενειών αυτών,

δ) επιβλέπει τη συμμόρφωση των εργαζομένων στους κανόνες υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων, ενημερώνει τους εργαζομένους για τους κινδύνους που προέρχονται από την εργασία τους, καθώς και για τους τρόπους πρόληψής τους,

ε) παρέχει επείγουσα θεραπεία σε περίπτωση ατυχήματος ή αιφνίδιας νόσου. Εκτελεί προγράμματα εμβολιασμού των εργαζομένων με εντολή της αρμόδιας Διεύθυνσης υγιεινής της νομαρχίας, όπου εδρεύει η επιχείρηση.

6. Ο Ιατρός Εργασίας **έχει υποχρέωση** να τηρεί το ιατρικό και επιχειρησιακό **απόρρητο**.

7. Ο Ιατρός Εργασίας **αναγγέλλει** μέσω της επιχείρησης στην Επιθεώρηση Εργασίας **ασθένειες** των εργαζομένων που οφείλονται στην εργασία.

8. Ο Ιατρός Εργασίας πρέπει να **ενημερώνεται** από τον εργοδότη και τους εργαζομένους για οποιοδήποτε παράγοντα στο χώρο εργασίας που έχει επίπτωση στην υγεία.

9. Η επίβλεψη της υγείας των εργαζομένων στον τόπο εργασίας **δεν** μπορεί να **συνεπάγεται οικονομική επιβάρυνση** γι' αυτούς και πρέπει να γίνεται κατά τη διάρκεια των ωρών εργασίας τους.» (Άρθρο 17 Ν. 3850/2010 (ΦΕΚ 84/Α' 2.6.2010))

- ✓ Ο Ιατρός Εργασίας και ο Τεχνικός Ασφαλείας δύνανται να ανήκουν σε **Αυτοτελή** γραφεία των Ο.Τ.Α, σε Ε.Ξ.Υ.Π.Π., είτε να είναι φυσικά πρόσωπα.

➤ **ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (Ε.Υ.Α.Ε)**

1. Η Ε.Υ.Α.Ε. ή ο εκπρόσωπος είναι όργανο **συμβουλευτικό** και έχει τις εξής αρμοδιότητες:

α) μελετά τις συνθήκες εργασίας στην επιχείρηση, **προτείνει** μέτρα για τη βελτίωση τους και του περιβάλλοντος εργασίας, **παρακολουθεί** την τήρηση των μέτρων για την υγεία και την ασφάλεια και συμβάλλει στην **εφαρμογή** τους από τους εργαζομένους.

β) σε περιπτώσεις **σοβαρών** εργατικών ατυχημάτων ή σχετικών συμβάντων **προτείνει** τα κατάλληλα μέτρα για την αποτροπή επανάληψής τους.

γ) επισημαίνει τον επαγγελματικό κίνδυνο στους χώρους ή θέσεις εργασίας και προτείνει μέτρα για την αντιμετώπισή του, **συμμετέχοντας** έτσι στη **διαμόρφωση** της πολιτικής της επιχείρησης, για την πρόληψη του επαγγελματικού κινδύνου.

δ) ενημερώνεται από τη διοίκηση της επιχείρησης για τα στοιχεία των εργατικών ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών που συμβαίνουν σε αυτήν.

ε) ενημερώνεται για την **εισαγωγή** στην επιχείρηση νέων παραγωγικών διαδικασιών, μηχανημάτων, εργαλείων και υλικών ή για τη λειτουργία νέων εγκαταστάσεων σε αυτή, στο μέτρο που **επηρεάζουν** τις συνθήκες υγείας και ασφάλειας της εργασίας.

στ) σε περίπτωση άμεσου και **σοβαρού κινδύνου** καλεί τον εργοδότη να λάβει τα **ενδεικνυόμενα** μέτρα, χωρίς να αποκλείεται και η διακοπή λειτουργίας μηχανήματος ή εγκατάστασης ή παραγωγικής διαδικασίας.

ζ) μπορεί να ζητεί τη **συνδρομή εμπειρογνομόνων** για θέματα υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων, ύστερα από **σύμφωνη** γνώμη του εργοδότη.

η) Η Ε.Υ.Α.Ε. ή ο εκπρόσωπος **συνεδριάζει** με τον εργοδότη ή τον εκπρόσωπο του μέσα στο πρώτο δεκαήμερο κάθε τριμήνου.» (Άρθρο 5 Ν. 3850/2010 (ΦΕΚ 84/Α΄ 2.6.2010))

➤ **Επαγγελματικοί Κίνδυνοι:**

Οι επαγγελματικοί κίνδυνοι ταξινομούνται στις παρακάτω κατηγορίες :

1. Κίνδυνοι για την ασφάλεια ή κίνδυνοι ατυχήματος:

Θεωρούνται οι κίνδυνοι που προκαλούν τραυματισμούς ή κάποια άλλη απότομη βλάβη.

Οι κίνδυνοι οφείλονται σε :

- ✓ Κτηριακές δομές
- ✓ Μηχανές
- ✓ Ηλεκτρικές εγκαταστάσεις
- ✓ Επικίνδυνες ουσίες
- ✓ Πυρκαγιές – εκρήξεις. (Εκτίμηση του Επαγγελματικού Κινδύνου)

2. Κίνδυνοι για την υγεία που προκαλούν κάποια ασθένεια και μπορεί να προκύπτουν από:

- ✓ Φυσικούς παράγοντες (π.χ. θόρυβος)
- ✓ Χημικούς παράγοντες (π.χ. επικίνδυνες χημικές ουσίες)
- ✓ Βιολογικούς παράγοντες(π.χ. μικροοργανισμοί). (Εκτίμηση του Επαγγελματικού Κινδύνου)

3. Εγκάρσιοι κίνδυνοι για την υγεία και την ασφάλεια:

θεωρούνται οι κίνδυνοι που προκύπτουν από τον τρόπο που είναι οργανωμένη η εργασία και μπορεί να τους προκαλούν:

- ✓ εργασία σε βάρδιες, υπερωρίες
- ✓ ψυχοκοινωνικοί παράγοντες
- ✓ εργονομικοί παράγοντες. (Εκτίμηση του Επαγγελματικού Κινδύνου)

Παραδείγματα επαγγελματικών κινδύνων σε ειδικότητες εργαζομένων και ΜΑΠ για την προστασία τους έναντι των κινδύνων:

| Επαγγελματικός κίνδυνος | Ειδικότητα | Μ.Α.Π. | Επαγγελματική ασθένεια / εργατικό ατύχημα σε περίπτωση μη λήψη μέτρων |
|--|--|--|--|
| <u>Φυσικός παράγοντας</u> (π.χ. θόρυβος) | Εργάτες - Τεχνίτες | Ακουστικά, ωτοπώματα, ωτοβύσματα | Κώφωση |
| <u>Χημικός παράγοντας</u> (π.χ. απολυμαντικά), Ψεκασμοί | Απολυμαντές, Γεωπόνοι | Στολή , γάντια, μάσκα, γαλότσες | Εγκαύματα, Αναπνευστικά Προβλήματα |
| <u>Βιολογικός παράγοντας</u> (π.χ.λεπτόσπειρα) σε επαφή με μολυσμένα νερά εξαιτίας των πλημμυρών στη Θεσσαλία | Επόπτες Δημόσιας Υγείας, Κτηνίατροι | Στολή , γάντια, μάσκα, γαλότσες | Λεπτοσπείρωση |
| <u>Εγκάρσιοι κίνδυνοι:</u> Εργονομικοί παράγοντες (π.χ. Μέσα Οπτικής Απεικόνισης – Μ.Ο.Α.) | Υπάλληλοι Γραφείου | εργονομικός σχεδιασμός, κατάλληλος εξοπλισμός | Μυοσκελετικές Παθήσεις |

Στο πλαίσιο της έρευνας χρησιμοποιήθηκε το κάτωθι **αδρό ερωτηματολόγιο** και οι απαντήσεις από τους συμμετέχοντες δόθηκαν υπό μορφή συνέντευξης.

Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟΥΣ Β΄ΘΜΙΟΥΣ ΟΤΑ

Περιφέρεια:

Περιφερειακή Ενότητα:

Συνολικός αριθμός εργαζομένων:

1) ΙΑΤΡΟΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (Ι.Ε)

- **Παρέχονται Υπηρεσίες ΙΕ? Πώς? Και κάθε πότε?**
- Ποια τα κύρια καθήκοντα, που και πως ασκούνται?
- Πραγματοποιούνται προληπτικές εξετάσεις? Εμβολιασμοί?
- Καταχωρούνται οι γραπτές υποδείξεις στο προβλεπόμενο ειδικό βιβλίο?

2) ΤΕΧΝΙΚΟΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ(Τ.Α)

- **Παρέχονται Υπηρεσίες Τεχνικού Ασφαλείας? Πως? Και κάθε πότε?**
- Ποια τα κύρια καθήκοντα του? Που ασκούνται?
- Γίνονται συχνές επιθεωρήσεις?
- Καταχωρούνται οι γραπτές υποδείξεις στο ειδικό βιβλίο?

3) ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ (ΕΥΑΕ)

- Έχει συσταθεί με τον προβλεπόμενο τρόπο?
- Λειτουργεί? Ποιες οι κυριότερες δράσεις της ,βάσει των αρμοδιοτήτων της?
- Συνεδριάζει με τον εργοδότη ή από κοινού με ΙΕ και ΤΑ? Κάθε πότε?

4) ΓΡΑΠΤΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ (ΓΕΕΚ)

- Έχει συνταχθεί από ποιόν και πότε?
- Επικαιροποιείται? Επικαιροποιήθηκε στις Covid 19 συνθήκες?
- Ακολουθείται το Φύλλο Εκτίμησης Επαγγελματικού Κινδύνου(ΕΕΚ) σύμφωνα με τον προτεινόμενο Οδηγό της 43726/8-6-2019 Υ.Α?

5) ΜΕΣΑ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ(ΜΑΠ)

- **Παρέχονται? Βάσει της ΥΑ 43726?**
- Πως? Σε ποιους ? Κάθε πότε?
- Επάρκεια, καταλληλότητα, ορθή χρήση, κάλυψη ειδικοτήτων?

6) ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

- **Παρέχεται?**
- Από ποιους, πως και κάθε πότε?
- Για την ορθή χρήση των ΜΑΠ?
- Για τις Ά Βοήθειες?
- Σε υψηλής επικινδυνότητας εργασίες?
- Για θέματα Προαγωγής Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία?

7) ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

- **Πως γίνεται η διαχείριση τους?**
- Πως καταγράφονται? Βιβλίο ατυχημάτων?
- Διερεύνηση?
- Χαρακτηρισμός?
- Δείκτες ατυχημάτων (συχνότητας, σοβαρότητας, θανατηφόρα) βάσει της 43726 ΥΑ

8) ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

- Τι ισχύει για μόνιμους, ΙΔΑΧ
- Τι ισχύει για συμβασιούχους, έκτακτο και εποχικό προσωπικό (ΜΑΠ, Εμβολιασμοί, προληπτικές εξετάσεις κ.α)
- Συνολικός αριθμός εργαζομένων ανά Περιφέρεια και ανά Περιφερειακή Ενότητα

- ❖ Η συλλογή των στοιχείων, για την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης στους Δευτεροβάθμιους ΟΤΑ, περιείχε μεγάλο βαθμό **δυσκολίας**, καθώς πρόκειται για μια έρευνα Πανελλαδικής εμβέλειας και δεν ήταν δυνατή η δια ζώσης παρουσία της ερευνήτριας σε όλους τους Β΄ βαθμίους ΟΤΑ. Ωστόσο, όσα στοιχεία (κυρίως αριθμητικά) δεν ήταν εύκολο να συγκεντρωθούν μέσω συνεντεύξεων, συλλέχθηκαν μέσω των **προσκλήσεων εκδήλωσης ενδιαφέροντος**, όπως αυτά αναρτήθηκαν από την κάθε Περιφερειακή Ενότητα στο **σύστημα** της «Διαύγειας». Επιπλέον, στοιχεία για την εκπόνηση της έρευνας δόθηκαν από **εκπροσώπους** εργαζομένων.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που συλλέχθηκαν, προκύπτουν οι ακόλουθοι **αριθμοί** εργαζομένων Β και Γ κατηγορίας ανά Περιφέρεια – Περιφερειακή Ενότητα, καθώς και οι **συμβάσεις** των Ιατρών Εργασίας και Τεχνικών Ασφαλείας τόσο σε ώρες ανά έτος όσο και σε χρονική διάρκεια. Τέλος, χρησιμοποιήθηκε το σύμβολο «√» εντός του πίνακα για να δείξει σε ποιες Περιφέρειες – Π.Ε. υπάρχει Ι.Ε.-Τ.Α.

| Περιφέρεια | Π.Ε | Συνολικός Αριθμός εργαζομένων | Β κατηγορία (μεσαίας επικινδυνότητα) | Γ κατηγορία (χαμηλής επικινδυνότητα) | Σύμβαση Ιατρού Εργασίας σε χρονική διάρκεια και ώρες /έτος | Σύμβαση Τεχνικού Ασφαλείας σε χρονική διάρκεια και ώρες /έτος |
|-------------------------------|--------------|-------------------------------|--------------------------------------|--------------------------------------|--|---|
| Ανατολική Μακεδονία και Θράκη | Έβρου | 290 | 30 | 260 | Διετής → 122 ώρες ανά έτος ✓ | ✓ |
| | Ροδόπης | 180 | 38 | 142 | Διετής → 80 ώρες ανά έτος ✓ | ✓ |
| Κεντρική Μακεδονία | Θεσσαλονίκης | 1177 | 145 | 1032 | Ετήσια → 485 ώρες ανά έτος ✓ | ✓ |
| Ηπείρου | Ιωάννινα | 329 | 34 | 295 | Διετής → 138,4 ώρες ανά έτος ✓ | ✓ |
| Στερεάς Ελλάδας | Βοιωτίας | 166 | 67 | 99 | Ετήσια → 26,80 Β + 59,40 Γ = 86,20 ώρες ανά έτος ✓ | ✓ |
| | Ευρυτανίας | 115 | 0 | 115 | Ετήσια → 75 ώρες ανά έτος ✓ | Ετήσια → 130 ώρες ανά έτος ✓ |
| Δυτική Μακεδονία | Κοζάνης | 323 | 77 | 246 | Ετήσια → 144,60 ώρες ανά έτος ✓ | Ετήσια → 290,90 ανά έτος ✓ |

| | | | | | | |
|--------------------|-----------|--|----|-----|--|---|
| | Καστοριάς | 173 | 12 | 161 | Ετήσια → 71,6 ανά έτος ✓ | Ετήσια → 94,4 ανά έτος ✓ |
| Θεσσαλίας | Λάρισας | 389 | 37 | 352 | Τριετής → 163 ώρες ανά έτος ✓ | ✓ |
| | Τρικάλων | 330 | 0 | 330 | Τριετής → 121 ώρες ανά έτος ✓ | ✓ |
| Πελοποννήσου | Κορινθίας | 219 | 39 | 180 | Ετήσια → 95,4 ώρες ανά έτος ✓ | Ετήσια → 169,5 ώρες ανά έτος ✓ |
| | Λακωνίας | 165 | 45 | 120 | ✓ | Διετής → 160,50 ώρες ανά έτος ✓ |
| | Αρκαδίας | 180 | 0 | 180 | Ετήσια ✓ | ✓ |
| Βορείου Αιγαίου | Σάμος | 75 | 0 | 75 | Τριετής → 75 ώρες ανά έτος ✓ | Διετής → 75 ώρες ανά έτος ✓ |
| | Ικαρία | 9 | 0 | 9 | Τριετής → 25 ώρες ανά έτος ✓ | Διετής → 25 ώρες ανά έτος ✓ |
| Ιόνιες νήσοι | Κέρκυρα | Δεν βρέθηκαν Αριθμητικά Στοιχεία Εργαζομένων | | | Διετής → 12 ώρες ανά έτος ✓ | Διετής → 50 ώρες ανά έτος ✓ |

| | | | | | | |
|---------------|---|-----------------|--------------------------|-----------------|-------------------------------------|--------------------------------------|
| Δυτική Ελλάδα | Αιγ/νια | 280 | 30 | 250 | Διετής → 118 ώρες ανά έτος ✓ | Διετής → 148,5 ώρες ανά έτος ✓ |
| | Αχαΐα | 439 | 33 | 408 | ✓ | Διετής → 245,7 ανά έτος ✓ |
| | Ηλεία | 162 | 3 | 159 | ✓ | Διετής → 75 ανά έτος ✓ |
| Κρήτη | Όλες οι Π.Ε. συνολικά | 1126 | 498 | 628 | Τριετής → 550 ώρες ανά έτος ✓ | Τριετής → 998 ώρες ανά έτος ✓ |
| Νότιο Αιγαίο | | | Δεν βρέθηκαν στοιχεία | | | |
| Αττική | Κεντρικός τομέας | 1107 | 0 | 1107 | Ετήσια → 500 ώρες ανά έτος ✓ | Τριετής → 400 ώρες ανά έτος ✓ |
| | Δυτικής Αττικής & Δυτικού τομέα Αθηνών | 152 & 124 | 12 & 1 | 140 & 123 | ✓ | Διετής → 140 ώρες ανά έτος ✓ |
| | Ανατολική Αττική & Βόρειος τομέας | 423 | 0 | 227 | Διετής → 167 ώρες ανά έτος ✓ | Διετής → (328 ώρες ανά έτος) ✓ |
| | Πειραιώς – Νήσων & Νότιος τομέας | 501 | 0 | 501 | Ετήσια → 207 ώρες ανά έτος ✓ | Ετήσια → 210 ώρες ανά έτος ✓ |

❖ Συνολικός αριθμός εργαζομένων: 8434 ± 10%

Ο συνολικός αριθμός των εργαζομένων ενδέχεται να παρουσιάζει μια **μικρή** απόκλιση **10%** συν -πλην, αναλόγως των προσλήψεων και των αποχωρήσεων (συνταξιοδοτήσεων / μετακινήσεων).

Ο υπολογισμός ωρών / έτος, για τους Ιατρούς Εργασίας και τους Τεχνικούς Ασφαλείας στους ΟΤΑ β' βαθμού, δίνεται με βάση τον κάτωθι αλγόριθμο:

- **Υπολογισμός ωρών / έτος Ι.Ε** για κατηγορία εργαζομένων **επικινδυνότητας Γ**:
αριθμός εργαζομένων X 0,4
 - **Υπολογισμός ωρών / έτος Ι.Ε** για κατηγορία εργαζομένων **επικινδυνότητας Β**:
αριθμός εργαζομένων X 0,6
 - **Υπολογισμός ωρών / έτος Τ.Α** για κατηγορία εργαζομένων **επικινδυνότητας Γ**:
αριθμός εργαζομένων X 0,4
 - **Υπολογισμός ωρών / έτος Τ.Α.** για κατηγορία εργαζομένων **επικινδυνότητας Β**: αριθμός εργαζομένων X 2,5.
 - ✓ Στην A κατηγορία, ανήκουν οι ειδικότητες **υψηλής** επικινδυνότητας. Δεν υπάρχουν τέτοιες ειδικότητες εργαζομένων σε ΟΤΑ β' βαθμού.
 - ✓ Στην B κατηγορία ανήκουν οι ειδικότητες **μεσαίας** επικινδυνότητας. Συμπεριλαμβάνονται οι κάτωθι ειδικότητες: μόνιμοι & ΙΔΑΧ εργατοτεχνίτες και εργατοτεχνίτες κοινωφελών προγραμμάτων, μηχανικοί, προσωπικό καθαριότητας, οδηγοί, χειριστές μηχανημάτων έργων, κηπουροί, συνεργεία εναέριου ηλεκτροφωτισμού και φωτεινής σηματοδότησης οδικού δικτύου, εργάτες και επιβλέποντες στην καθαριότητα εξωτερικών χώρων, απολυμαντές, χειριστές μηχανημάτων έργου και οδηγοί ανοιχτών φορτηγών και βαρέων φορτηγών μικτού βάρους άνω των 3,5 τόνων κλπ.
 - ✓ Στην Γ κατηγορία ανήκουν οι ειδικότητες **χαμηλής** επικινδυνότητας. Συμπεριλαμβάνονται οι κάτωθι ειδικότητες: Υπάλληλοι γραφείων, διοικητικές υπηρεσίες και λοιπές ειδικότητες.
- ❖ Οι παρεχόμενες υπηρεσίες αφορούν τις ειδικότητες εργαζομένων που ανήκουν στην Β και **περισσότερο** τους εργαζομένους που ανήκουν στην Γ κατηγορία.

Γενική αποτίμηση υφιστάμενης κατάστασης στις Περιφέρειες

Οι ειδικότητες σε ΟΤΑ β' βαθμού κατά κύριο λόγο είναι οι εξής: Τεχνίτες, οδηγοί φορτηγών αυτοκινήτων, χειριστές μηχανημάτων έργων, κηπουροί, συνεργεία εναέριου ηλεκτροφωτισμού και φωτεινής σηματοδότησης οδικού δικτύου, εργάτες και επιβλέποντες στην καθαριότητα εξωτερικών χώρων, απολυμαντές, χειριστές μηχανημάτων έργου και οδηγοί ανοιχτών φορτηγών και βαρέων φορτηγών μικτού βάρους άνω των 3,5 τόνων, γεωτεχνικοί και τεχνολόγοι γεωπονίας που συμμετέχουν σε διάφορα προγράμματα της Διεύθυνσης αγροτικής οικονομίας και κτηνιατρικής, σε αγροτικά κτηνιατρεία των περιφερειακών ενοτήτων απασχολούνται τεχνολόγοι ζωικής παραγωγής, βοηθοί κτηνιάτρων, εργάτες σταβλίτες, υπάλληλοι που διενεργούν αιμοληψίες και εμβολιασμούς ζώων, επόπτες δημόσιας υγείας, γεωπόνοι, κτηνίατροι, Γιατροί, ελεγκτές των τμημάτων εμπορίου, επιθεωρητές περιβάλλοντος, επίσης απασχολούνται υπάλληλοι ειδικότητας πληροφορικής και διοικητικό προσωπικό, περιβαλλοντολόγοι και όσοι ανήκουν σε διευθύνσεις περιβάλλοντος, μηχανικοί. Μπορεί να ανήκουν στο μόνιμο προσωπικό είτε να είναι ΙΔΑΧ ή ΙΔΟΧ ή μέσω κοινωφελούς προγράμματος. Οι ειδικότητες, δύνανται να παρουσιάζουν διαφορές στους **Οργανισμούς Εσωτερικής Υπηρεσίας** (Οργανογράμματα) των ΟΤΑ β' βαθμού, αναλόγως του **πληθυσμού** και της **γεωγραφικής** ιδιαιτερότητας τους (π.χ Νησιωτική / Ηπειρωτική Ελλάδα).

Όλοι οι ΟΤΑ β' βαθμού υποχρεούνται να **στελεχώνονται** από Ιατρούς Εργασίας και Τεχνικούς Ασφαλείας λόγω του μεγάλου αριθμού εργαζομένων που απασχολούν. Ο κάθε ΟΤΑ β' βαθμού και συγκεκριμένα η κάθε Περιφερειακή Ενότητα ανακοινώνει **πρόσκληση** εκδήλωσης ενδιαφέροντος είτε ετήσια, είτε διετούς ή και τριετούς διάρκειας. Οι Ιατροί εργασίας και οι Τεχνικοί Ασφαλείας δύνανται να ανήκουν σε **ΕΞΥΠΠ, ΕΣΥΠΠ** είτε να είναι **φυσικά** πρόσωπα.

Τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες των Ιατρών Εργασίας παρέχονται σύμφωνα με τα οριζόμενα από το νόμο **3850/2010**. Ωστόσο δεν υπάρχουν **οργανωμένοι χώροι - ιατρεία** σε κάθε Περιφερειακή Ενότητα ή Διεύθυνση για να μπορούν να εξετάζουν τους εργαζόμενους. Γίνονται συνήθως **προσωπικές συνεντεύξεις** με τους εργαζόμενους είτε μέσω γραπτών ερωτηματολογίων είτε με **προφορικό τρόπο**. **Τηρούνται οι φάκελοι** για τον κάθε εργαζόμενο που επισκέπτεται τον Ιατρό Εργασίας. Ωστόσο, από τα στοιχεία

που προέκυψαν, διαπιστώθηκε ότι υπάρχει **έλλειμμα**, στο θέμα της κάλυψης των εργαζομένων, σχετικά με τις προληπτικές εξετάσεις και τους εμβολιασμούς. Τέλος, οι γραπτές υποδείξεις καταχωρούνται στο ειδικό βιβλίο. Οι Ιατροί Εργασίας δύνανται να είναι φυσικά πρόσωπα ή να ανήκουν στο μόνιμο προσωπικό της Περιφέρειας (ΕΣΥΠΠ) – αυτοτελή γραφεία, ή σε ΕΞΥΠΠ.

Όσον αφορά τους Τεχνικούς Ασφαλείας παρέχονται οι υπηρεσίες τους σύμφωνα με τα οριζόμενα από το νόμο 3850/2010. Οι **επιθεωρήσεις** γίνονται σύμφωνα με το **πρόγραμμα** που τηρείται και οι γραπτές υποδείξεις καταχωρούνται στο ειδικό βιβλίο. Όσον αφορά τις συμβάσεις τους με τις Περιφέρειες, οι παλαιότερες ήταν ετήσιες τώρα πλέον είναι διετείς ή και τριετείς. Οι Τεχνικοί Ασφαλείας δύνανται να είναι φυσικά πρόσωπα ή να ανήκουν στο μόνιμο προσωπικό της Περιφέρειας (ΕΣΥΠΠ), ή σε ΕΞΥΠΠ.

Όσον αφορά τις Επιτροπές Υγιεινής και Ασφάλειας(ΕΥΑΕ), έχουν **συσταθεί** με τον προβλεπόμενο αριθμό αλλά δεν υπάρχουν **σαφή** στοιχεία για τον τρόπο λειτουργίας τους, με **εξαίρεση** την Αττική. Οι κυριότερες αρμοδιότητες και δράσεις της προβλέπονται σύμφωνα τον Ν.3850/2010.

Σε **αρκετές** περιπτώσεις γραπτών εκτιμήσεων επαγγελματικού κινδύνου (ΓΕΕΚ), κάποιες ειδικότητες, όπως π.χ εργατοτεχνίτες, προσωπικό καθαριότητας και κατηγορίες οδηγών, **αντιμετωπίζονται** ως υπάλληλοι γραφείου, με αποτέλεσμα να κατατάσσονται **εσφαλμένα** στη Γ κατηγορία με ό,τι συνεπάγεται αυτό, από πλευράς **επικινδυνότητας**, λήψης μέτρων, προστασίας και χορήγησης ΜΑΠ.

Όσον αφορά τα **Μέσα Ατομικής Προστασίας** (ΜΑΠ) που προβλέπεται να **παρέχονται** (με βάση τη νομοθεσία 43726/2019), δεν χορηγούνται **πλήρως** στο σύνολο τους και ανά **ειδικότητα** (από πλευράς επάρκειας και καταλληλότητας) σύμφωνα με την ανωτέρω νομοθεσία. Επίσης ανακύπτει ένα σοβαρό ζήτημα σχετικά με την **υποχρέωση** κάλυψης (και) σε ΜΑΠ του προσωπικού που **απασχολείται** σε εργολάβο. Τέλος, καταγράφεται και το αίτημα να γίνει οικονομική **αποτίμηση** των ΜΑΠ, που δεν δόθηκαν τα τελευταία 5 χρόνια, και να **αποδοθούν** σε χρήματα στους **δικαιούχους** εργαζομένους που δεν τα έλαβαν.

Επιπλέον, υπάρχει σοβαρό έλλειμμα στη **διαχείριση** των ΜΑΠ, την κατάλληλη και εξειδικευμένη εκπαίδευση για την ορθή χρήση τους, (με εξαίρεση ορισμένους Τ.Α.). Σχετικά με θέματα που αφορούν την **προαγωγή υγείας και ασφάλειας**, έχουν πραγματοποιηθεί σεμινάρια για **περιπτώσεις εκτάκτων αναγκών** όπως είναι η **πυρασφάλεια** και ο **σεισμός**.

Όσον αφορά τα ατυχήματα, τα πολύ σοβαρά όπως είναι τα **θανατηφόρα δηλώνονται**. Έχουν υπάρξει ορισμένες περιπτώσεις σε πιο **ήπια** ατυχήματα τα οποία ή **δεν δηλωθήκαν** ή δηλωθήκαν εκ των **υστέρων**, αφού ασκήθηκαν πιέσεις. Σε κάποιες περιπτώσεις **σοβαρών** εργατικών ατυχημάτων όπως οι **ακρωτηριασμοί**, δεν υπήρχε οικονομική κάλυψη των ατυχημάτων σε περίπτωση που απαιτούνταν τεχνητό μέλος. Επίσης, όσον αφορά στην **υποχρέωση** δήλωσης εργατικών ατυχημάτων, αυτή ανήκει στους Διευθυντές των Υπηρεσιών.

Τέλος, όσον αφορά την ΥΑΕ και το **προσωπικό**, ισχύουν για όλους τους εργαζομένους τα ίδια, **ανεξαρτήτως** καθεστώτος εργασίας.

Συμπεράσματα:

Κατά την διεξαγωγή των συνεντεύξεων πανελλαδικά, διαπιστώθηκαν ορισμένα προβλήματα στην υφιστάμενη κατάσταση στην ΥΑΕ

- 1) Στην ερώτηση για τους Ιατρούς Εργασίας: Δεν υπάρχουν **οργανωμένοι χώροι - ιατρεία** σε κάθε Περιφερειακή Ενότητα για να μπορούν να εξετάζουν τους εργαζόμενους. Επίσης, ορισμένοι εργαζόμενοι **δίσταζαν** να επισκεφτούν τον Ιατρό Εργασίας, φοβούμενοι μήπως **διαρρεύσουν** τα ιστορικά τους.
- 2) Στην ερώτηση για τους Τεχνικούς Ασφαλείας: Σε ορισμένες περιπτώσεις όπως είναι οι **μηχανικοί** που ανήκουν σε ΕΣΥΠΠ, και οι οποίοι έχουν δικαίωμα από τη νομοθεσία να **ασκούν** και καθήκοντα Τεχνικού Ασφαλείας, έχει παρατηρηθεί το φαινόμενο **άσκησης** πιέσεων. Στις περιπτώσεις των ΕΞΥΠΠ, η καταγραφή πολλών παρατηρήσεων ενέχει τον κίνδυνο **μη σύναψης** εκ νέου σύμβασης με τον ίδιο φορέα.
- 3) Στην ερώτηση για την Επιτροπή Υγιεινής και Ασφάλειας (ΕΥΑΕ): έχουν επιδιώξει συναντήσεις με τον εργοδότη, είτε ως Επιτροπή, είτε από κοινού με τον Ιατρό Εργασίας και τον Τεχνικό Ασφαλείας, αλλά ελάχιστες από αυτές **πραγματοποιήθηκαν** μιας και υπήρξε μικρή **ανταπόκριση** από τα εμπλεκόμενα αυτά μέρη.
- 4) Στην ερώτηση για τις ΓΕΕΚ (γραπτή εκτίμηση επαγγελματικού κινδύνου): στις συμβάσεις, όπως αναρτήθηκαν στη « Διαύγεια», φαίνεται ότι, παρόλο που η ΓΕΕΚ είναι **υποχρέωση των Τεχνικών Ασφαλείας ή των Ιατρών Εργασίας**, η ξεχωριστή **κοστολόγηση** της, δημιουργεί ένα σοβαρό πρόβλημα ως προς την **υποχρεωτικότητα** της.
- 5) Στην ερώτηση για τα Μ.Α.Π.: Υπήρχε **πρόβλημα** στο ποιος υποχρεούται να παρέχει τα ΜΑΠ σε περίπτωση που υπάρχουν **εργολάβοι**. Επίσης, το κατά πόσο είναι επαρκή και κατάλληλα τα ΜΑΠ που **χορηγούνται**, και αν χορηγούνται στο σύνολο τους σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τη νομοθεσία.
- 6) Στην ερώτηση για τα εργατικά ατυχήματα: Ένα από τα θέματα που αναδύονται, είναι το **κενό** και η ασάφεια που υπάρχει στο νομικό καθεστώς, για το **πώς δηλ. θα υπολογιστούν** σωστά οι μέρες αποχής όσον αφορά τις αποζημιώσεις και το αν θα δηλωθούν ως ημέρες αναρρωτικής άδειας. Επίσης, ένα άλλο πρόβλημα είναι η

καθυστέρηση, σε ορισμένες περιπτώσεις, **δήλωσης** των ατυχημάτων και το φαινόμενο **αποποίησης** της ευθύνης.

Η Διαχείριση της ΥΑΕ στο εργασιακό περιβάλλον των Περιφερειών, σχετικά με την αντιμετώπιση της Covid 19

Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών υποθέσεων, είχε εκδώσει **εγκύκλιο** για τα μέτρα που αφορούσαν στην **πρόληψη** μετάδοσης του κορωνοϊού **SARS-COV-2** για την προστασία της υγείας και ασφάλειας εργαζομένων, τα όποια χωρίζονταν σε 4 κατηγορίες:

- α) Οργανωτικά μέτρα,
- β) Μέτρα ατομικής υγιεινής και μέσα ατομικής προστασίας (Μ.Α.Π.),
- γ) Περιβαλλοντικά μέτρα,
- δ) Μέτρα παρακολούθησης της υγείας των εργαζομένων. (*Υποθέσεων Ασφάλειας στην εργασία και Ένταξης στην εργασία*)

Τα Οργανωτικά μέτρα, τα οποία θα έπρεπε να λαμβάνονται σύμφωνα με τις γενικές αρχές πρόληψης των εργασιακών κινδύνων, είναι τα ακόλουθα:

1. Τήρηση των απαιτήσεων «**απόστασης**». Οι θέσεις εργασίας, όπου ήταν εφικτό, θα έπρεπε να απέχουν μεταξύ τους με **ασφαλή απόσταση**. Επίσης, θα έπρεπε να αποφεύγεται ο συνωστισμός.
2. Εξέταση του κατά πόσο ήταν εφικτό να οργανωθεί η εργασία με σκοπό την **σταδιακή προσέλευση** και αποχώρηση των εργαζομένων ώστε να **περιοριστεί** όσο το δυνατόν ο αριθμός των εργαζομένων σε ένα χώρο και κατ' επέκταση ο συνωστισμός στα ΜΜΜ.
3. Εξέταση **τρόπου οργάνωσης** της εργασίας, σύμφωνα με την υφιστάμενη νομοθεσία, συμπεριλαμβανομένης της **εξ αποστάσεως εργασίας** (τηλεργασίας), στο βαθμό που αυτό ήταν τεχνικά και οργανωτικά εφικτό (π.χ. με χρήση τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών, κ.λπ.).
4. Τοποθέτηση **προστατευτικών διαχωριστικών** τύπου π.χ. Plexiglas, οριοθέτηση χώρου με ταινία, σήμανση στο έδαφος προς υπενθύμιση της απαιτούμενης απόστασης ασφάλειας κ.λπ.
5. Πραγματοποίηση διάφορων μορφών **εκδηλώσεων** (π.χ. σεμινάρια, ημερίδες, συμπόσια κ.λπ.) με εναλλακτικούς τρόπους (όπως π.χ. webinar, τηλεφωνική επικοινωνία, e-mail, τηλεδιάσκεψη κ.λπ.) στον βαθμό που ήταν εφικτό. Στην περίπτωση που αυτό δεν ήταν εφικτό, οι εκδηλώσεις που απαιτούσαν τη δια ζώσης

παρουσία να γίνονται με τον ελάχιστο αριθμό ατόμων σε καλά αεριζόμενο χώρο και με τη μεγαλύτερη οικονομία χρόνου.

6. Ρύθμιση της **πρόσβασης** σε κοινόχρηστους χώρους όπως π.χ. χώροι εστίασης εντός της επιχείρησης, χώρος διαλείμματος, αποδυτήρια, λουτρά, τουαλέτες, κ.λπ., με στόχο την αποφυγή συνωστισμού και την τήρηση του κριτηρίου της ασφαλούς απόστασης.
7. Χρήση μέσων προστασίας Μ.Α.Π. (π.χ. **μάσκες**)
8. Σύσταση για χρήση κλιμάκων και **αποφυγή** χρήσης ανελκυστήρων. (*Υποθέσεων Ασφάλειας στην εργασία και Ένταξης στην εργασία*)

Τα Περιβαλλοντικά μέτρα:

Τα περιβαλλοντικά μέτρα είχαν κριθεί ως απαραίτητα για τον περιορισμό της διασποράς του ιού και περιλαμβάνουν τα εξής:

- **Επαρκής αερισμός** των χώρων εργασίας καθώς και τακτική συντήρηση των συστημάτων εξαερισμού – κλιματισμού. Ιδιαίτερα σημαντική ήταν η παροχή φρέσκου αέρα (φυσικός αερισμός) στους χώρους.
- **Καθαρισμός** με απορρυπαντικά ή απολυμαντικά, ανά τακτά χρονικά διαστήματα και οπωσδήποτε κατά την αλλαγή βάρδιας: των υποδομών και των επιφανειών των χώρων εργασίας (δάπεδο, πόμολα, κουπαστές διακόπτες, κ.λπ.), των κοινόχρηστων χώρων όπως χώροι διαλειμμάτων, αποδυτήρια, τουαλέτες, λουτρά κ.λπ., του εξοπλισμού εργασίας καθώς και των εργαλείων, συσκευών και αντικειμένων που χρησιμοποιούνται (τηλέφωνα, πληκτρολόγια, τηλεχειριστήρια, ανελκυστήρες, ανυψωτήρες κ.λπ.).
- **Απολύμανση**, σύμφωνα με τις οδηγίες του ΕΟΔΥ, των χώρων όπου είχε εντοπιστεί πιθανό ή επιβεβαιωμένο κρούσμα της λοίμωξης COVID-19. (*Υποθέσεων Ασφάλειας στην εργασία και Ένταξης στην εργασία*)

Ακολουθεί μελέτη, που πραγματοποιήθηκε στην ΕΕ, για να μετρήσει ένα από τα οργανωτικά μέτρα (τηλεργασία) που εφαρμόστηκαν, προκειμένου να περιοριστεί ο συνωστισμός στους χώρους εργασίας.

Εικόνα 10:



(Τηλεργασία, μη αμειβόμενη φροντίδα και ψυχική υγεία εν καιρώ covid-19: επικαιρότητα: Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο 2022)

Η πανδημία covid-19 οδήγησε στην ανάγκη για τηλεργασία στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Παρατηρείται ότι, στην Ευρωπαϊκή Ένωση των 27, το 2020 οι γυναίκες εργάζονται με τηλεργασία σε ποσοστό 13%, και οι άντρες σε ποσοστό 2,2%. Υπάρχει μία αύξηση της τάξης του 7% και για τα δύο φύλα που πραγματοποιούσαν τηλεργασία από το 2015 όπως παρουσιάζεται στο γράφημα. Όσον αφορά τα υψηλότερα ποσοστά των Ευρωπαϊκών χωρών για την τηλεργασία κατέχουν η Φιλανδία με ποσοστό 25,1%, ακολουθεί το Λουξεμβούργο με ποσοστό 23,1%, στη συνέχεια η Ιρλανδία με ποσοστό 21,5%, η Αυστρία με ποσοστό 18,9% και τέλος η Ολλανδία με ποσοστό 17,8%.*(Τηλεργασία, μη αμειβόμενη φροντίδα και ψυχική υγεία εν καιρώ covid-19: επικαιρότητα: Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο 2022).*

Εικόνα 11:



(Τηλεργασία, μη αμειβόμενη φροντίδα και ψυχική υγεία εν καιρώ covid-19: επικαιρότητα: Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο 2022)

Η τηλεργασία ωστόσο, επηρέασε και την ισορροπία επαγγελματικής και προσωπικής ζωής κατά τη διάρκεια της πανδημίας με βάση μία έρευνα που πραγματοποιήθηκε το Φεβρουάριο - Μάρτιο του 2021 παρατηρείται ότι:

α) Το ποσοστό των γυναικών που δηλώνουν ότι δυσκολεύονται να συγκεντρωθούν στην εργασία λόγω οικογένειας επειδή πραγματοποιούν τηλεργασία με μικρά παιδιά στο σπίτι είναι 27% ενώ των ανδρών είναι 19% σε σχέση με το ποσοστό που όλοι οι εργαζόμενοι δηλώνουν κάποια δυσκολία συγκέντρωσης ανεξαρτήτως οικογενειακής κατάστασης που είναι 7,4% για τις γυναίκες και 5,7% για τους άνδρες. Παρατηρείται δηλαδή μία αύξηση της τάξης του 20% όταν η εργασία πραγματοποιείται από το σπίτι και υπάρχουν μικρά παιδιά στο χώρο.

β) Στο επόμενο ερώτημα, σε τι ποσοστό θεωρείται ότι η οικογένεια επηρεάζει το χρόνο που αφιερώνεται στην εργασία όσον αφορά την εργασία με παιδιά μικρά στο σπίτι: οι γυναίκες δηλώνουν ότι τις επηρεάζει κατά 19% ενώ οι άνδρες κατά 10% σε σχέση με άλλους εργαζόμενους που δεν εργάζονται με παιδιά στο σπίτι, όπου οι γυναίκες καταλαμβάνουν το ποσοστό 4,4% και οι άντρες 3,4%.

γ) Και τελευταίο ερώτημα, σε τι ποσοστό θεωρούν ότι η εργασία επηρεάζει το χρόνο που αφιερώνουν στην οικογένεια, όσον αφορά τις γυναίκες που κάνουν την εργασία με τα παιδιά στο σπίτι απαντούν σε ποσοστό 31% ότι τις επηρεάζει, ενώ οι άνδρες σε ποσοστό 22%. Όσον αφορά τους εργαζόμενους ανεξαρτήτως οικογενειακής κατάστασης που δεν εργάζονται βέβαια με συνθήκες μικρών παιδιών δίπλα τους στο παραπάνω ερώτημα, τα ποσοστά γυναικών είναι στο 21,3% και των ανδρών στο 21,4%.
(Τηλεργασία, μη αμειβόμενη φροντίδα και ψυχική υγεία εν καιρώ covid-19: επικαιρότητα: Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο 2022)

Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΥΑΕ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

Σύμφωνα με το **άρθρο 61** του Νόμου **1622/86**, η Περιφέρεια Αττικής, αποτελούμενη από τον Νομό Αττικής με έδρα την Αθήνα, αποτελεί μία από τις 13 Περιφέρειες της Ελλάδας, όπως αυτές καθορίστηκαν από το Προεδρικό Διάταγμα 51/1987,. (Περιφέρεια Αττικής 2023)

Στο παρελθόν, η διαίρεση της Περιφέρειας Αττικής περιλάμβανε τέσσερις νομαρχίες: τη Νομαρχία Αθηνών, τη Νομαρχία Πειραιώς, τη Νομαρχία Ανατολικής Αττικής και τη Νομαρχία Δυτικής Αττικής. Τα νομαρχιακά διαμερίσματα Αθηνών και Πειραιώς συγκροτούσαν τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Αθηνών - Πειραιώς, η οποία ήταν γνωστή και ως Υπερνομαρχία Αθηνών - Πειραιώς. (Περιφέρεια Αττικής 2023)

Από την **1η Ιανουαρίου 2011** που τέθηκε σε εφαρμογή το πρόγραμμα **Καλλικράτης**, η ισχύουσα διοικητική διαίρεση της Αττικής έπαψε να υφίσταται και οργανώθηκε σε νέες διοικητικές μονάδες. (Περιφέρεια Αττικής 2023)

Η Περιφέρεια Αττικής συγκεντρώνει ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού της χώρας σε ποσοστό **35%**. Σύμφωνα με την **απογραφή του 2021** από την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), ο μόνιμος πληθυσμός της Περιφέρειας ανέρχεται σε **3.814.064 κατοίκους**. (Περιφέρεια Αττικής 2023)

Η Διοικητική διαίρεση της Περιφέρειας Αττικής παρουσιάζεται ως εξής:

- **“Π.Ε. Κεντρικού Τομέα Αθηνών:** Δήμος Αθηναίων · Δήμος Βύρωνος · Δήμος Γαλατσίου · Δήμος Δάφνης-Υμηττού · Δήμος Ζωγράφου · Δήμος Ηλιούπολης · Δήμος Καισαριανής · Δήμος Νέας Φιλαδέλφειας - Νέας Χαλκηδόνας
- **Π.Ε. Νοτίου Τομέα Αθηνών:** Δήμος Αγίου Δημητρίου · Δήμος Αλίμου · Δήμος Γλυφάδας · Δήμος Ελληνικού-Αργυρούπολης · Δήμος Καλλιθέας · Δήμος Μοσχάτου-Ταύρου · Δήμος Νέας Σμύρνης · Δήμος Παλαιού Φαλήρου
- **Π.Ε. Βορείου Τομέα Αθηνών:** Δήμος Αγίας Παρασκευής · Δήμος Αμαρουσίου · Δήμος Βριλησσιών · Δήμος Ηρακλείου · Δήμος Κηφισιάς · Δήμος ~~Λυκόβουσης~~-Πεύκης · Δήμος Μεταμορφώσεως · Δήμος Νέας Ιωνίας · Δήμος Παπάγου-Χολαργού · Δήμος Πεντέλης · Δήμος Φιλοθέης-Ψυχικού · Δήμος Χαλανδρίου
- **Π.Ε. Δυτικού Τομέα Αθηνών:** Δήμος Αγίας Βαρβάρας · Δήμος Αγίων Αναργύρων-Καματερού · Δήμος Αιγάλεω · Δήμος Ιλίου · Δήμος Περιστερίου · Δήμος Πετρούπολης · Δήμος Χαϊδαρίου
- **Π.Ε. Πειραιώς & Νήσων Αττικής:** Δήμος Πειραιώς · Δήμος Νίκαιας-Αγίου Ιωάννη Ρέντη · Δήμος Κορυδαλλού · Δήμος Κερατσινίου-Δραπετσώνας · Δήμος Περάματος · Δήμος Αγκιστρίου · Δήμος Αίγινας · Δήμος Κυθήρων · Δήμος Πόρου · Δήμος Σαλαμίνας · Δήμος Σπετσών · Δήμος ~~Τροιζηνίας~~ · Δήμος Ύδρας
- **Π.Ε. Δυτικής Αττικής :** Δήμος Ασπροπύργου · Δήμος Ελευσίνας · Δήμος Μάνδρας-Ειδυλλίας · Δήμος Μεγαρέων · Δήμος Φυλής
- **Π.Ε. Ανατολικής Αττικής:** Δήμος Αχαρνών-Θρακομακεδόνων · Δήμος Βάρης-Βούλας-Βουλιαγμένης · Δήμος Διονύσου · Δήμος ~~Κρωπίας~~ · Δήμος Λαυρεωτικής · Δήμος ~~Μαραθώνος~~ · Δήμος Μαρκοπούλου ~~Μεσσαρίας~~ · Δήμος Παιανίας · Δήμος Παλλήνης · Δήμος Ραφήνας-Πικερμίου · Δήμος Σαρωνικού · Δήμος Σπάτων-Αρτέμιδος · Δήμος Ωρωπού.” (Περιφέρεια Αττικής 2023)

Στο πλαίσιο της **διερεύνησης** της υφιστάμενης κατάστασης στην ΥΑΕ, στην **μελέτη περίπτωσης** που είναι η Περιφέρεια Αττικής, χρησιμοποιήθηκε το ίδιο **αδρό** ερωτηματολόγιο και οι απαντήσεις δόθηκαν υπό μορφή συνέντευξης.

Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟΥΣ Β΄ΘΜΙΟΥΣ ΟΤΑ

Περιφέρεια: ΑΤΤΙΚΗΣ

Περιφερειακή Ενότητα: Π.Ε. Κεντρικού τομέα, Π.Ε. Πειραιώς και Νήσων, Π.Ε. Δυτικού τομέα, Π.Ε. Δυτικής Αττικής, Π.Ε. Βορείου Τομέα, Π.Ε. Ανατολικής Αττικής, Π.Ε. Νοτίου Τομέα

Συνολικός αριθμός εργαζομένων: 2307 ± 10%

1) ΙΑΤΡΟΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (Ι.Ε)

- **Παρέχονται Υπηρεσίες ΙΕ? Πώς? Και κάθε πότε?**
- Ποια τα κύρια καθήκοντα, που και πως ασκούνται?
- Πραγματοποιούνται προληπτικές εξετάσεις? Εμβολιασμοί?
- Καταχωρούνται οι γραπτές υποδείξεις στο προβλεπόμενο ειδικό βιβλίο?

2) ΤΕΧΝΙΚΟΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ(Τ.Α)

- **Παρέχονται Υπηρεσίες Τεχνικού Ασφαλείας? Πως? Και κάθε πότε?**
- Ποια τα κύρια καθήκοντα του? Που ασκούνται?
- Γίνονται συχνές επιθεωρήσεις?
- Καταχωρούνται οι γραπτές υποδείξεις στο ειδικό βιβλίο?

3) ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ (ΕΥΑΕ)

- Έχει συσταθεί με τον προβλεπόμενο τρόπο?
- Λειτουργεί? Ποιες οι κυριότερες δράσεις της, βάσει των αρμοδιοτήτων της?
- Συνεδριάζει με τον εργοδότη ή από κοινού με ΙΕ και ΤΑ? Κάθε πότε?

4) ΓΡΑΠΤΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ (ΓΕΕΚ)

- Έχει συνταχθεί από ποιόν και πότε?
- Επικαιροποιείται? Επικαιροποιήθηκε στις Covid 19 συνθήκες?
- Ακολουθείται το Φύλλο Εκτίμησης Επαγγελματικού Κινδύνου(ΕΕΚ)
- Σύμφωνα με τον προτεινόμενο Οδηγό της 43726/8-6-2019 Υ.Α?

5) ΜΕΣΑ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ(ΜΑΠ)

- Παρέχονται? Βάσει της ΥΑ 43726?
- Πως? Σε ποιους ? Κάθε πότε?
- Επάρκεια, καταλληλότητα, ορθή χρήση, κάλυψη ειδικοτήτων

6) ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

- Παρέχεται?
- Από ποιους, πως και κάθε πότε?
- Για την ορθή χρήση των ΜΑΠ?
- Για τις Α Βοήθειες?
- Σε υψηλής επικινδυνότητας εργασίες?
- Για θέματα Προαγωγής Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία?

7) ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

- Πως γίνεται η διαχείριση τους?
- Πως καταγράφονται? Βιβλίο ατυχημάτων?
- Διερεύνηση?
- Χαρακτηρισμός?
- Δείκτες ατυχημάτων (συχνότητας, σοβαρότητας, θανατηφόρα) βάσει της 43726 ΥΑ

8) ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

- Τι ισχύει για μόνιμους, ΙΔΑΧ
- Τι ισχύει για συμβασιούχους, έκτακτο και εποχικό προσωπικό (ΜΑΠ, Εμβολιασμοί, προληπτικές εξετάσεις κ.α)
- Συνολικός αριθμός εργαζομένων ανά Περιφέρεια και ανά Περιφερειακή Ενότητα

Σύμφωνα με τα στοιχεία που συλλέχθηκαν, προκύπτουν οι ακόλουθοι αριθμοί εργαζομένων Β και Γ κατηγορίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, καθώς και οι συμβάσεις των Ιατρών Εργασίας και Τεχνικών Ασφαλείας τόσο σε **ώρες** ανά έτος όσο και σε **χρονική** διάρκεια.

| | | | | | | |
|--------|--|-----------|--------|-----------|---------------------------------|-----------------------------------|
| Αττική | Κεντρικός τομέας | 1107 | 0 | 1107 | Ετήσια → 500 ώρες ανά έτος ✓ | Τριετής → 400 ώρες ανά έτος ✓ |
| | Δυτικής Αττικής & Δυτικού τομέα Αθηνών | 152 & 124 | 12 & 1 | 140 & 123 | ✓ | Διετής → 140 ώρες ανά έτος ✓ |
| | Ανατολική Αττική & Βόρειος τομέας | 423 | 0 | 227 | Διετής → 167 ώρες ανά έτος ✓ | Διετής → (328 ώρες ανά έτος) ✓ |
| | Πειραιώς – Νήσων & Νότιος τομέας | 501 | 0 | 501 | Ετήσια → 207 ώρες ανά έτος ✓ | Ετήσια → 210 ώρες ανά έτος ✓ |

- Ο συνολικός αριθμός των εργαζομένων ενδέχεται να παρουσιάζει μια μικρή **απόκλιση 10%** συν- πλην, αναλόγως των προσλήψεων και των αποχωρήσεων (συνταξιοδοτήσεων / μετακινήσεων).

Ο υπολογισμός ωρών / έτος για τους Ιατρούς Εργασίας και τους Τεχνικούς Ασφαλείας δίνεται με βάση τον κάτωθι υπολογισμό:

- Υπολογισμός ωρών / έτος **I.E** για κατηγορία εργαζομένων **επικινδυνότητας Γ**:
αριθμός εργαζομένων **X 0,4**
- Υπολογισμός ωρών / έτος **I.E** για κατηγορία εργαζομένων **επικινδυνότητας Β**:
αριθμός εργαζομένων **X 0,6**
- Υπολογισμός ωρών / έτος **T.A** για κατηγορία εργαζομένων **επικινδυνότητας Γ**:
αριθμός εργαζομένων **X 0,4**
- Υπολογισμός ωρών / έτος **T.A.** για κατηγορία εργαζομένων **επικινδυνότητας Β**:
αριθμός εργαζομένων **X 2,5**

Παρακάτω αναφέρονται οι **εγκαταστάσεις** που εδρεύουν όλες οι υπηρεσίες της Περιφέρειας Αττικής, σύμφωνα με τις προσκλήσεις ενδιαφέροντος, όπως ανακοινώθηκαν στη «Διαύγεια».

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

| ΑΑ | ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ |
|----|--|
| 1 | Λεωφόρος Συγγρού 15-17 Αθήνα, ΤΚ: 117 43 |
| 2 | Λεωφόρος Συγγρού 80-88 Αθήνα, ΤΚ: 117 41 |
| 3 | Σταδίου 60, Αθήνα ΤΚ: 105 64 |
| 4 | Πολυτεχνείου 4, Αθήνα ΤΚ: 104 33 |
| 5 | Κάνιγγος 20, Αθήνα ΤΚ: 101 81 |
| 6 | Ευελπίδων 4, Αθήνα ΤΚ; 113 62 (Πεδίον του Άρεως) |
| 7 | Λεωφόρος Αλεξάνδρας 196, Αθήνα ΤΚ: 115 21 |
| 8 | Λεωφόρος Μεσογείων 156, Χολαργός ΤΚ: 155 10 (κτίριο Δνσης Μεταφορών και Επικοινωνιών ΚΤ) |
| 9 | Λεωφόρος Μεσογείων 156, Χολαργός ΤΚ: 155 10 (κτίριο ΚΤΕΟ Χολαργού) |
| 10 | Λεωφόρος Κηφισίας 100 και Μαραθωνοδρόμου 83, Μαρούσι ΤΚ: 151 25 |
| 11 | Παναγή Τσαλδάρη 15, Καλλιθέα ΤΚ: 176 76 |
| 12 | Ιεροσολύμων 30 και Σπάρτης , Αθήνα ΤΚ: 112 52 |
| 13 | Ιερά Οδός 84, Αθήνα ΤΚ:122 41 (Απολυμαντήριο) |
| 14 | Ηπείρου, Αττικό Άλσος Γαλάτσι |
| 15 | Σταθμός Αποχιονισμού Καππανδριτίου, Εθνική Οδός Αθηνών -Λαμίας 35 χλμ |
| 16 | Εργοτάξιο Τρεις Γέφυρες , Νέα Εθνική Οδός Αθηνών Λαμίας 2, Άγιοι Ανάργυροι |
| 17 | Αποθήκη Κερατσινίου , Λ. Σχιστού 59 |
| 18 | Αποθήκη Ταύρου, Θεσσαλονίκης (έναντι) αρ. 224, Ταύρος |

| | |
|-----------|--|
| ΑΑ | ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ & ΝΗΣΩΝ |
| 1 | Αιγάλεω 5 και Κάστορος, Πειραιάς |
| 2 | Λεωφόρος Δουζηναίων Ευεργετών 8 (Δημοτική Αγορά Πόρου- Τομπάζη)- Πόρος Τροιζηνίας |

| | |
|-----------|---|
| ΑΑ | ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΤΟΜΕΑ |
| 1 | Κηφισίας 18 & Γκύζη, Μαρούσι |
| 2 | Κηφισίας 20 & Γκύζη, Μαρούσι |
| 3 | Γκύζη 3 & Αιγειαλίας, Μαρούσι |

| | |
|-----------|--|
| ΑΑ | ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΝΟΤΙΟΥ ΤΟΜΕΑ |
| 1 | Λ. Καλαμακίου 46 & Ταξιαρχών, Άλιμος |
| 2 | Θεομήτορος 57-59 & 17ης Νοεμβρίου 1973, Άλιμος |
| 3 | Κτίριο 210Α, Παραλία Μοσχάτου - Καλλιθέας, πρώην Ολυμπιακές εγκαταστάσεις |
| 4 | Κτίριο 220Α, Παραλία Μοσχάτου - Καλλιθέας, πρώην Ολυμπιακές εγκαταστάσεις |
| 5 | Κτίριο 220Β, Εσπλανάδα Παραλία Μοσχάτου - Καλλιθέας, πρώην Ολυμπιακές εγκαταστάσεις |
| 6 | Κτίριο 240Α, Παραλία Μοσχάτου - Καλλιθέας, Φαληρικός όρμος, πρώην Ολυμπιακές εγκαταστάσεις |

| | |
|-----------|---|
| ΑΑ | ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΥΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ |
| 1 | Τρώων 1 & Χαλκίδος, Περιστέρι |
| 2 | Ιερά Οδός 294, Αιγάλεω |

| ΑΑ | ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ |
|-----------|---|
| 1 | Εθνικής Αντιστάσεως 80 & Τσόκα, Ελευσίνα |
| 2 | Ελ. Βενιζέλου 82, Ελευσίνα |
| 3 | Ηρώων Πολυτεχνείου 78, Ελευσίνα |
| 4 | Διογένους & Β. Λάσκου, Ελευσίνα |
| 5 | Αγίου Γεωργίου Ο.Τ. Τομέας ΙΙΙ, Συν. Παπακώστα, Μάνδρα |
| 6 | Γλυφό Μεγάρων |
| 7 | Περιοχή Εργατικών Κατοικιών (Πεοαθ), Μάνδρα |
| 8 | Αγίου Βλασίου, Μέγαρα (38ο χλμ πεοακ μεταξύ Μεγάρων και ν. Περάμου) |
| 9 | Θέση Κουρκούρι |
| 10 | Ελπίδος 5, Αγία Μαρίνα Ασπρόπυργος |

| ΑΑ | ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ |
|-----------|--|
| 1 | 17ο ΧΛΜ Λ. Μαραθώνος, Παλλήνη |
| 2 | Κλεισθένους 35, Σταυρός, Αγ.Παρασκευή |
| 3 | Αγαμέμνωνος 48, Αχαρνές |
| 4 | Λ. Καπανδριτίου-Καλάμου 62, Καπανδρίτι |
| 5 | Λ. Αθηνών – Σουνίου 118, Σαρωνικός |
| 6 | Όλυμπος Καλυβίων Θορικού, Καλύβια |
| 7 | Νταλαλούμι, Παιανία |

Σύμφωνα με τις συνεντεύξεις – ερωτηματολόγια για τη διαχείριση Υγείας και Ασφάλειας εργαζομένων στην Περιφέρεια Αττικής και τα στοιχεία από τον **Ο.Ε.Υ.** (Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας) προκύπτουν τα ακόλουθα:

Οι **ειδικότητες** σε ΟΤΑ β' βαθμού είναι οι εξής: Γιατροί, Ελεγκτές των τμημάτων εμπορίου, Επιθεωρητές Περιβάλλοντος, επίσης απασχολούνται Υπάλληλοι ειδικότητας Πληροφορικής και Διοικητικό Προσωπικό, Περιβαλλοντολόγοι και όσοι ανήκουν σε Διευθύνσεις Περιβάλλοντος, Μηχανικοί, Επόπτες Δημόσιας Υγείας, Γεωπόνοι, Κτηνίατροι, Τεχνίτες, Οδηγοί φορτηγών αυτοκινήτων, Χειριστές μηχανημάτων έργων, Κηπουροί, συνεργεία εναέριου ηλεκτροφωτισμού και φωτεινής σηματοδότησης οδικού δικτύου, Εργάτες και Επιβλέποντες στην καθαριότητα εξωτερικών χώρων, Απολυμαντές, Χειριστές μηχανημάτων έργου και Οδηγοί ανοιχτών φορτηγών και βαρέων φορτηγών μικτού βάρους άνω των 3,5 τόνων, Γεωτεχνικοί και Τεχνολόγοι Γεωπονίας που συμμετέχουν σε διάφορα προγράμματα της Διεύθυνσης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής, σε αγροτικά κτηνιατρεία των περιφερειακών ενοτήτων απασχολούνται Τεχνολόγοι Ζωικής Παραγωγής, Βοηθοί Κτηνιάτρων, Εργάτες, Υπάλληλοι που διενεργούν αιμοληψίες και εμβολιασμούς ζώων. Μπορεί να ανήκουν στο **μόνιμο** προσωπικό είτε να είναι ΙΔΑΧ ή ΙΔΟΧ ή μέσω **κοινωφελούς** προγράμματος. Οι ειδικότητες, δύνανται να παρουσιάζουν διαφορές στους Οργανισμούς Εσωτερικών Υπηρεσιών (Ο.Ε.Υ.) (Οργανογράμματα) των ΟΤΑ β' βαθμού, αναλόγως του πληθυσμού, της γεωγραφικής κατανομής και των ιδιαιτεροτήτων κάθε περιοχής (π.χ Νησιωτική / Ηπειρωτική Ελλάδα).

Όπως όλοι οι ΟΤΑ β' βαθμού, έτσι και οι Περιφερειακές Ενότητες της Περιφέρειας Αττικής, υποχρεούνται **να στελεχώνονται** από Ιατρούς Εργασίας και Τεχνικούς Ασφαλείας. Η κάθε Περιφερειακή Ενότητα ανακοινώνει **πρόσκληση** εκδήλωσης ενδιαφέροντος είτε ετήσια, είτε διετούς ή και τριετούς διάρκειας. Οι Ιατροί Εργασίας και οι Τεχνικοί Ασφαλείας δύνανται να ανήκουν σε ΕΞΥΠΠ, ΕΣΥΠΠ είτε να είναι φυσικά πρόσωπα.

Τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες των Ιατρών Εργασίας ισχύουν σύμφωνα με τα **οριζόμενα** από το νόμο 3850/2010. Ωστόσο, και στην μελέτη περίπτωσης της Περιφέρειας Αττικής, δεν υπάρχουν **οργανωμένοι χώροι-ιατρεία** σε κάθε Π.Ε. για να

μπορούν να εξετάζονται οι εργαζόμενοι. Γίνονται συνήθως προσωπικές συνεντεύξεις με τους εργαζόμενους, είτε μέσω γραπτών ερωτηματολογίων είτε με προφορικό τρόπο. Τηρούνται οι **φάκελοι** για όλους τους εργαζομένους που επισκέπτονται τον γιατρό εργασίας. Ωστόσο, από τα στοιχεία που προέκυψαν, διαπιστώθηκε ότι υπάρχει **έλλειμμα**, στο θέμα της κάλυψης των εργαζομένων, σχετικά με τις προληπτικές εξετάσεις και τους εμβολιασμούς. Τέλος, οι γραπτές υποδείξεις καταχωρούνται στο ειδικό βιβλίο.

Όσον αφορά τους Τεχνικούς Ασφαλείας, **πραγματοποιούν** επιθεωρήσεις σε όλες τις εγκαταστάσεις της Περιφερειακής Ενότητας που τους έχει ανατεθεί, με βάση το **εβδομαδιαίο** πρόγραμμα και οι γραπτές υποδείξεις **καταχωρούνται** στο ειδικό βιβλίο. Η σύμβαση είναι 2ετης ή 3ετης ανά Περιφερειακή Ενότητα ή και ανά 2 Περιφερειακές Ενότητες (αναλόγως της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος).

Όσον αφορά την ΕΥΑΕ, έχει **συσταθεί** με τον απαιτούμενο αριθμό, λειτουργεί και συνεδριάζει με τον Τεχνικό Ασφαλείας. Οι εργαζόμενοι ενημερώνουν τον Τεχνικό Ασφαλείας για τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν και ασκούν **πίεση** στις Διευθύνσεις για τη λήψη μέτρων. Οι συνεδριάσεις γίνονται, ως επί το πλείστον, με τον Τεχνικό Ασφαλείας ή τον Ιατρό Εργασίας και με εργαζόμενους που έχουν οριστεί ως **υπεύθυνοι** για την υγεία και ασφάλεια **σε κάθε εγκατάσταση**.

Έχει **συνταχθεί** γραπτή εκτίμηση επαγγελματικού κινδύνου από τον Τεχνικό Ασφαλείας και **επικαιροποιήθηκε** για τις συνθήκες covid 19. Με βάση την ΓΕΕΚ, στη Γ κατηγορία ανήκουν οι ειδικότητες **χαμηλής επικινδυνότητας** και είναι εργαζόμενοι κυρίως στα γραφεία, το διοικητικό προσωπικό κλπ. Υπάρχουν όμως και της Β επικινδυνότητας που είναι η μεσαία **επικινδυνότητα** και που ανήκουν άλλες ειδικότητες τεχνικού ή επιστημονικού προσωπικού (κατασκευές και αυτοψίες έργων, συντήρηση εγκαταστάσεων, καθαριότητα, υγειονομικές επιθεωρήσεις, ψεκασμοί, κλπ)

Όσον αφορά τα Μέσα Ατομικής Προστασίας ΜΑΠ με βάση τη νομοθεσία 43726/2019, θα έπρεπε να **παρέχονται**, αλλά δεν χορηγούνται πλήρως στο σύνολο τους και ανά ειδικότητα (από πλευράς επάρκειας και καταλληλότητας) σύμφωνα με την ανωτέρω νομοθεσία. Επίσης ανακύπτει ένα σοβαρό ζήτημα σχετικά με την υποχρέωση κάλυψης (και) σε ΜΑΠ του προσωπικού που απασχολείται σε εργολάβο. Τέλος, καταγράφεται το αίτημα να γίνει **οικονομική** αποτίμηση των ΜΑΠ, που δεν δόθηκαν τα

τελευταία 5 (πέντε) χρόνια και να **αποδοθούν** σε χρήματα στους δικαιούχους εργαζομένους που δεν τα έλαβαν.

Όσον αφορά τα ατυχήματα, είχαν **συμβεί** τρία ατυχήματα και τηρήθηκε η διαδικασία στο ΣΕΠΕ, πραγματοποιήθηκε η **διερεύνηση** από τον Τεχνικό Ασφαλείας και **συντάχθηκε** η έκθεση του ατυχήματος.

Όσον αφορά την **εκπαίδευση των εργαζομένων** στα ΜΑΠ, παρέχεται από τον Τεχνικό Ασφαλείας και τον Ιατρό Εργασίας. Επίσης, σε συνεννόηση με τους διευθυντές των υπηρεσιών, πραγματοποιήθηκαν εκπαιδεύσεις των εργαζομένων για καταστάσεις εκτάκτων αναγκών πχ **φωτιά, σεισμό, εκκένωση** εγκαταστάσεων. Σε ορισμένες Διευθύνσεις (πχ γενική Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών) **δεν ήταν εύκολη η εκπαίδευση**, λόγω του αυξημένου αριθμού των πολιτών που τις επισκέπτονταν.

Τέλος, όσον αφορά την ΥΑΕ και το προσωπικό, ισχύουν για όλους τους εργαζομένους τα ίδια, **ανεξαρτήτως** καθεστώτος εργασίας.

Συμπεράσματα:

Κατά την διεξαγωγή των συνεντεύξεων στην Περιφέρεια Αττικής, διαπιστώθηκαν ορισμένα προβλήματα στην υφιστάμενη κατάσταση στην ΥΑΕ

- 1) Στην ερώτηση για τους Ιατρούς Εργασίας: Δεν υπάρχουν οργανωμένα ιατρεία σε κάθε Περιφερειακή Ενότητα για να μπορούν να εξετάζουν τους εργαζόμενους. Επίσης, ορισμένοι εργαζόμενοι δεν δέχονταν να επισκέπτονται τον Ιατρό Εργασίας, φοβούμενοι μήπως **διαρρεύσουν** τα ιστορικά τους.
- 2) Στην ερώτηση για την Επιτροπή Υγιεινής και Ασφάλειας (ΕΥΑΕ): έχουνε **επιδιώξει συναντήσεις** με τον εργοδότη, είτε ως επιτροπή είτε από κοινού με Ιατρό Εργασίας και Τεχνικό Ασφαλείας, αλλά ελάχιστες από αυτές πραγματοποιήθηκαν μιας και υπήρξε **μικρή ανταπόκριση** από τα ως άνω εμπλεκόμενα μέρη.
- 3) Στην ερώτηση για τη ΓΕΕΚ (Γραπτή Εκτίμηση Επαγγελματικού Κινδύνου): κάποιες ΓΕΕΚ δεν είναι ορθές, διότι **ως επι το πλείστον** συναντάμε το ίδιο φαινόμενο της μη σωστής **κατηγοριοποίησης** των εργαζομένων (Γ κατηγορία), με αποτέλεσμα να μη γίνεται ακριβής εκτίμηση των επαγγελματικών κινδύνων με ο,τι αυτό συνεπάγεται.
- 4) Στην ερώτηση για τα Μ.Α.Π.: Υπάρχει σύγχυση σχετικά με το **ποιος υποχρεούται να** παρέχει τα ΜΑΠ στο προσωπικό που απασχολείται σε εργολάβο. Επίσης, το κατά πόσο είναι **επαρκή** και κατάλληλα **τα ΜΑΠ** που παρέχονται, και αν χορηγούνται στο σύνολο τους σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τη νομοθεσία. Ένα παράδειγμα που αναφέρθηκε αφορούσε ειδικότητα εργαζομένων που δεν τους δόθηκαν γαλότσες (π.χ. Επόπτες Δημόσιας Υγείας).
- 5) Στην ερώτηση για τα εργατικά ατυχήματα: Ένα ζήτημα που είχε παρουσιαστεί, και στην μελέτη περίπτωσης της Περ.Αττικής, είναι το **κενό** και η ασάφεια που υπάρχει στο νομικό καθεστώς, για το **πώς θα υπολογιστούν** σωστά οι μέρες αποχής όσον αφορά τις αποζημιώσεις και το αν θα δηλωθούν ως ημέρες αναρρωτικής άδειας. Επίσης, ένα άλλο θέμα είναι η καθυστέρηση, σε ορισμένες περιπτώσεις, δήλωσης των ατυχημάτων και το φαινόμενο **αποποίησης** αυτής της ευθύνης. Τέλος, ένα ζήτημα που αναφέρθηκε, ήταν ότι υπήρχε **καθυστέρηση** στην επιδιόρθωση των βλαβών των κτιρίων αφού οι εκμισθωτές **υποχρεούνται** να επιδιορθώσουν τις ζημιές που προκύπτουν.

Διεθνείς πρακτικές Δ.Υ.Α.Ε. δευτεροβάθμιων ΟΤΑ

Όσον αφορά τις διεθνείς πρακτικές για την Διαχείριση ΥΑΕ στους δευτεροβάθμιους ΟΤΑ, έχει γίνει η παρακάτω Έρευνα σε 33 χώρες. Σε όλα τα θέματα που αναλύονται παρακάτω, επιλέχθηκε ως τομέας δραστηριότητας η ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ.

ESENER 2019

Το καλοκαίρι του 2019 πραγματοποιήθηκε η 3^η ευρωπαϊκή Έρευνα για τους νέους και αναδύομενους κινδύνους στις επιχειρήσεις (ESENER). Σκοπός της έρευνας ήταν να μάθουν από τους «ειδικούς» σε θέματα ΥΑΕ το πως διαχειρίζονται τους κινδύνους στους εργασιακούς χώρους, δίνοντας έμφαση στους ψυχοκοινωνικούς κινδύνους, δηλαδή στο εργασιακό άγχος, στην παρενόχληση και στη βία.

Συμμετείχαν συνολικά 45.420 επιχειρήσεις από όλους τους τομείς δραστηριότητας και με τουλάχιστον πέντε εργαζόμενους.

Στην έρευνα έλαβαν μέρος 33 χώρες: τα κράτη μέλη της ΕΕ, η Ισλανδία, η Βόρεια Μακεδονία, η Νορβηγία, η Σερβία, η Ελβετία και το Ηνωμένο Βασίλειο.

Το ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε είχε διατηρηθεί σε μεγάλο βαθμό ίδιο με της προηγούμενης έρευνας ESENER 2014. Με αυτό τον τρόπο θα επιτρεπόταν και οι συγκρίσεις σε βάθος χρόνου. Οι διαφοροποιήσεις είναι λόγω προσθήκης ορισμένων νέων ερωτήσεων που αφορούν στην ψηφιοποίηση και την ασφάλεια και υγεία στην εργασία, στον διορισμό εκπροσώπων για θέματα ΥΑΕ και την ποιότητα των εξωτερικών υπηρεσιών πρόληψης.

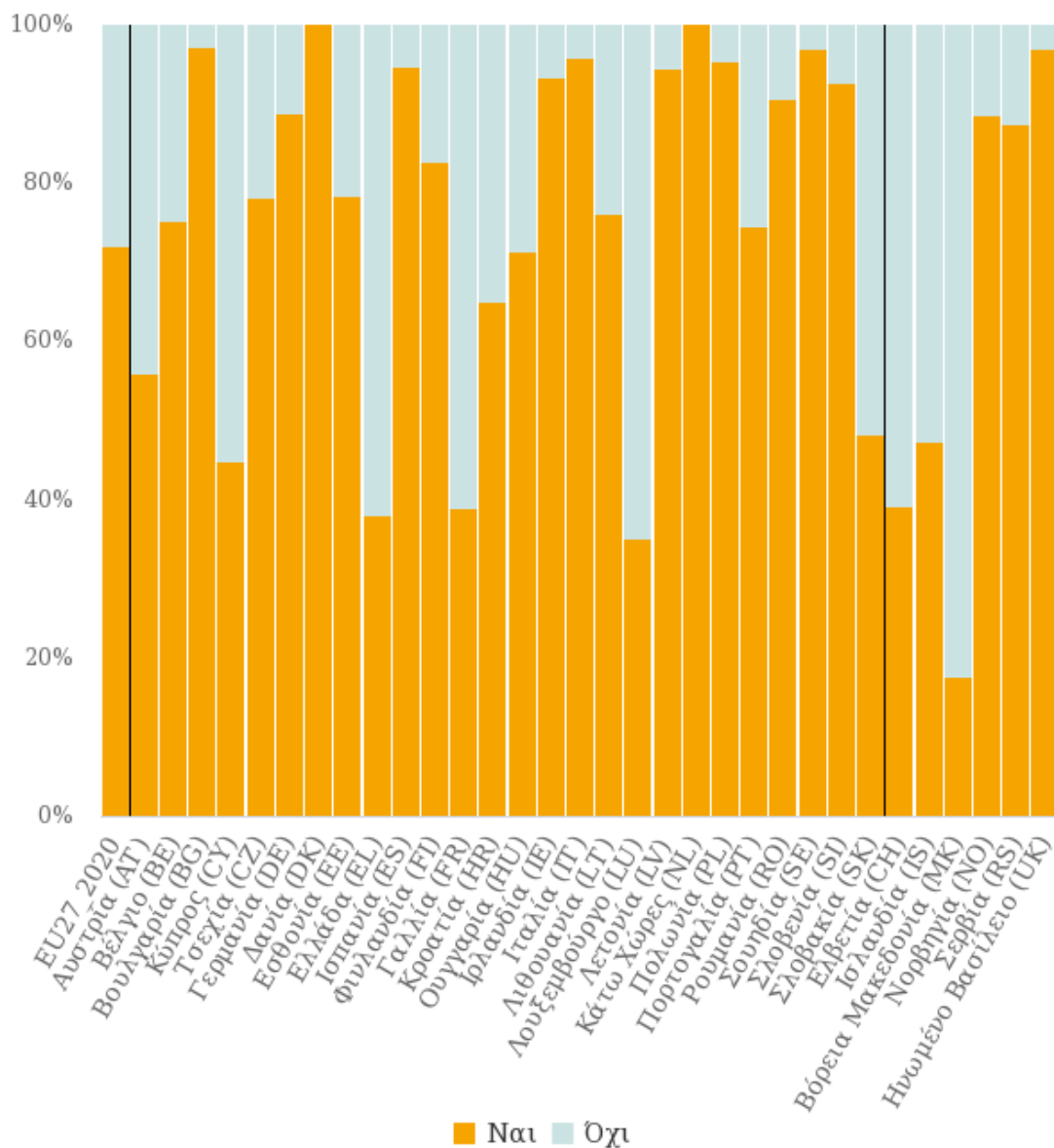
Την Έρευνα ESENER 2019, στήριξαν οι κυβερνήσεις και οι κοινωνικού εταίροι σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η εν λόγω έρευνα αποσκοπεί να στηρίξει τους χώρους εργασίας σε όλη την Ευρώπη μέσω της καλύτερης κατανόησης των αναγκών των επιχειρήσεων για στήριξη και εμπειρογνωμοσύνη, καθώς και μέσω του εντοπισμού των παραγόντων που ενθαρρύνουν ή παρεμποδίζουν την ανάληψη δράσης.»

(European survey of enterprises on new and emerging risks (Esener) results visualisation - safety and health at Work - EU - OSHA)

Στο θέμα του ESENER 2019: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΑΥ / Εκτιμήσεις επαγγελματικού κινδύνου

Στην ερώτηση: Διενεργούνται τακτικά στον χώρο εργασίας σας εκτιμήσεις επαγγελματικού κινδύνου;

Επιλέχθηκε ο τομέας: ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ → προκύπτει το εξής γράφημα

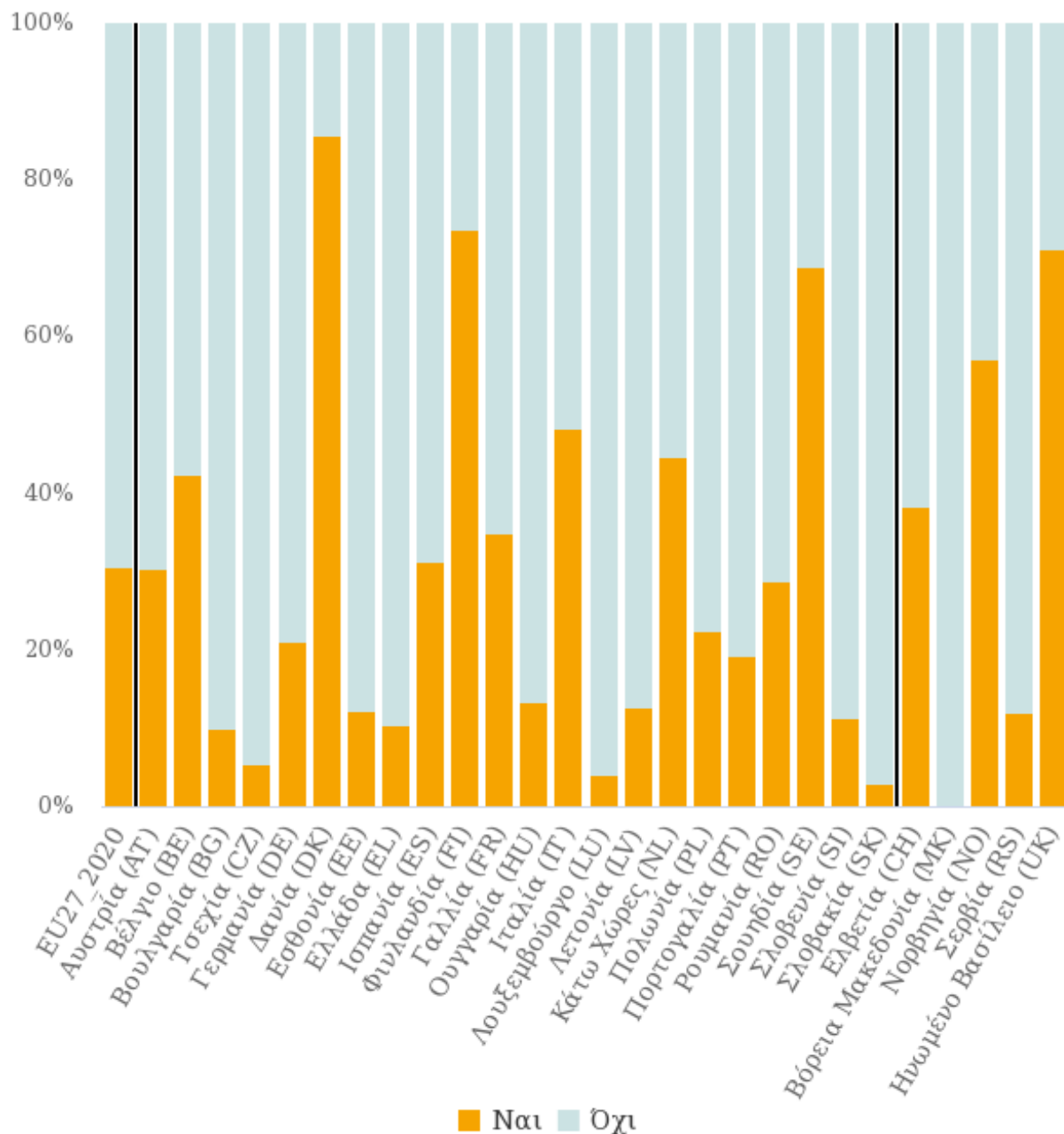


Σύμφωνα με το γράφημα που προκύπτει, όσον αφορά το ερώτημα εάν διενεργούνται τακτικά στο χώρο εργασίας εκτιμήσεις επαγγελματικού κινδύνου, παρουσιάζεται το εξής:
Σε ποσοστό 100% οι χώρες που διενεργούν τακτικά εκτιμήσεις είναι η Δανία και οι Κάτω Χώρες (Ολλανδία) ενώ η χώρα με το μικρότερο ποσοστό, κάτω από 20%, είναι η βόρεια Μακεδονία.

Στο θέμα του ESENER 2019: ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΚΑΙ Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥΣ / ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟΥ ΑΓΧΟΥΣ

Στην ερώτηση: “Υπάρχει στον χώρο εργασίας σας σχέδιο δράσης για την πρόληψη του εργασιακού άγχους;”

Επιλέχθηκε ο τομέας: ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ → προκύπτει το εξής γράφημα

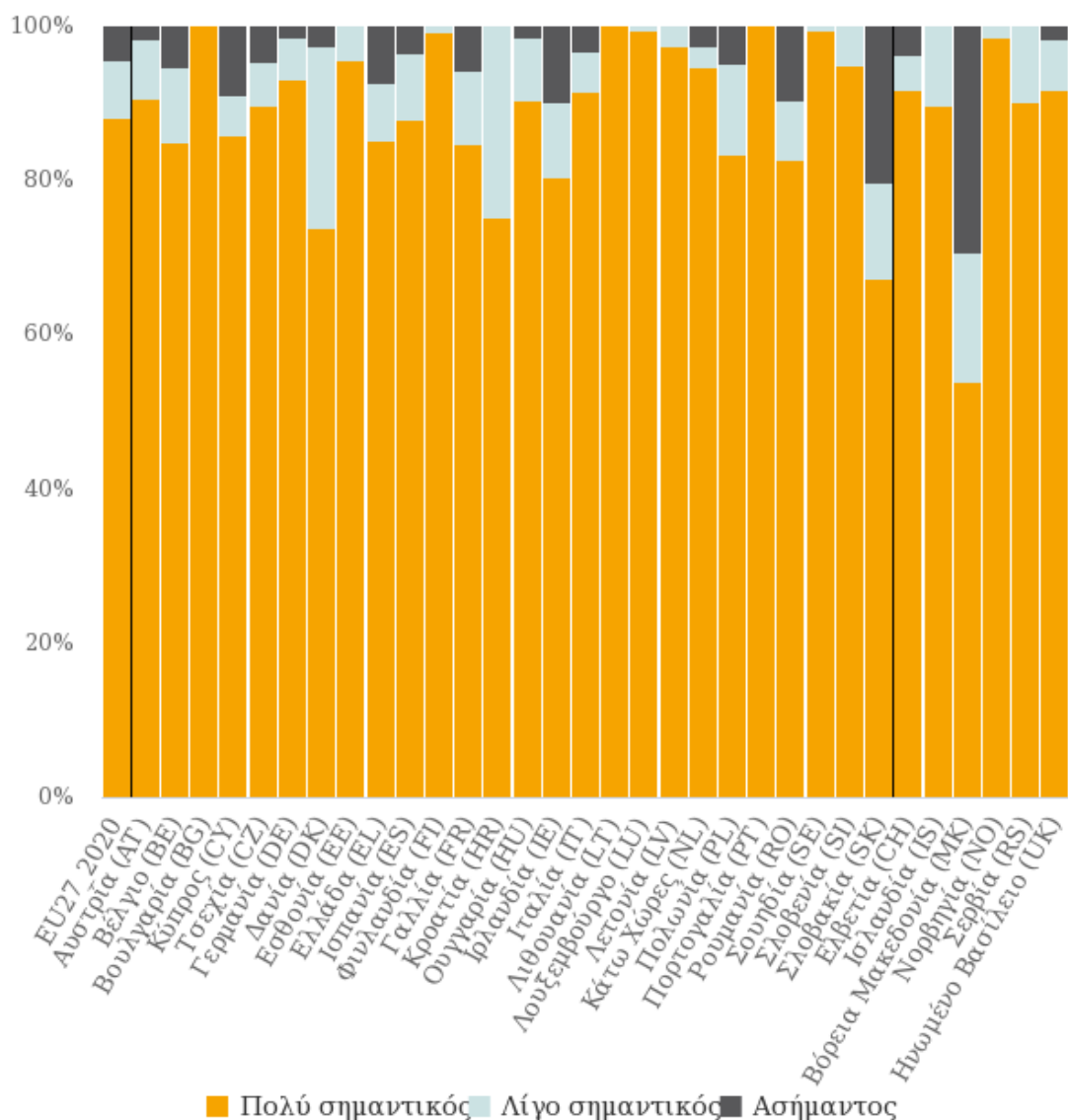


Σύμφωνα με το γράφημα που προκύπτει από το ερώτημα εάν υπάρχει στο χώρο εργασίας σχέδιο δράσης για την πρόληψη του εργασιακού άγχους παρατηρείται το εξής: η Δανία κατέχει το υψηλότερο ποσοστό περίπου 85% και ακολουθεί η Φινλανδία με ποσοστό περίπου 75% ενώ οι χώρες που έχουν το μικρότερο ποσοστό 3% είναι η Λετονία και η Σλοβακία, ενώ η βόρεια Μακεδονία παρουσιάζεται με ποσοστό 0%.

Στο θέμα του ESENER 2019: ΕΥΝΟΪΚΟΙ ΚΑΙ ΑΝΑΣΤΑΛΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ / ΛΟΓΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΗ ΜΕ ΘΕΜΑΤΑ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΕ ΜΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ: ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ ΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

Στην ερώτηση: “Πόσο σημαντικοί είναι στον χώρο εργασίας σας οι ακόλουθοι λόγοι όσον αφορά στη διαχείριση της ασφάλειας και υγείας στη εργασία; Πείτε μου παρακαλώ για καθέναν από αυτούς, εάν είναι πολύ σημαντικός, λίγο σημαντικός ή καθόλου σημαντικός λόγος. Εκπλήρωση νομικών υποχρεώσεων”

Επιλέχθηκε ο τομέας: ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ → προκύπτει το εξής γράφημα

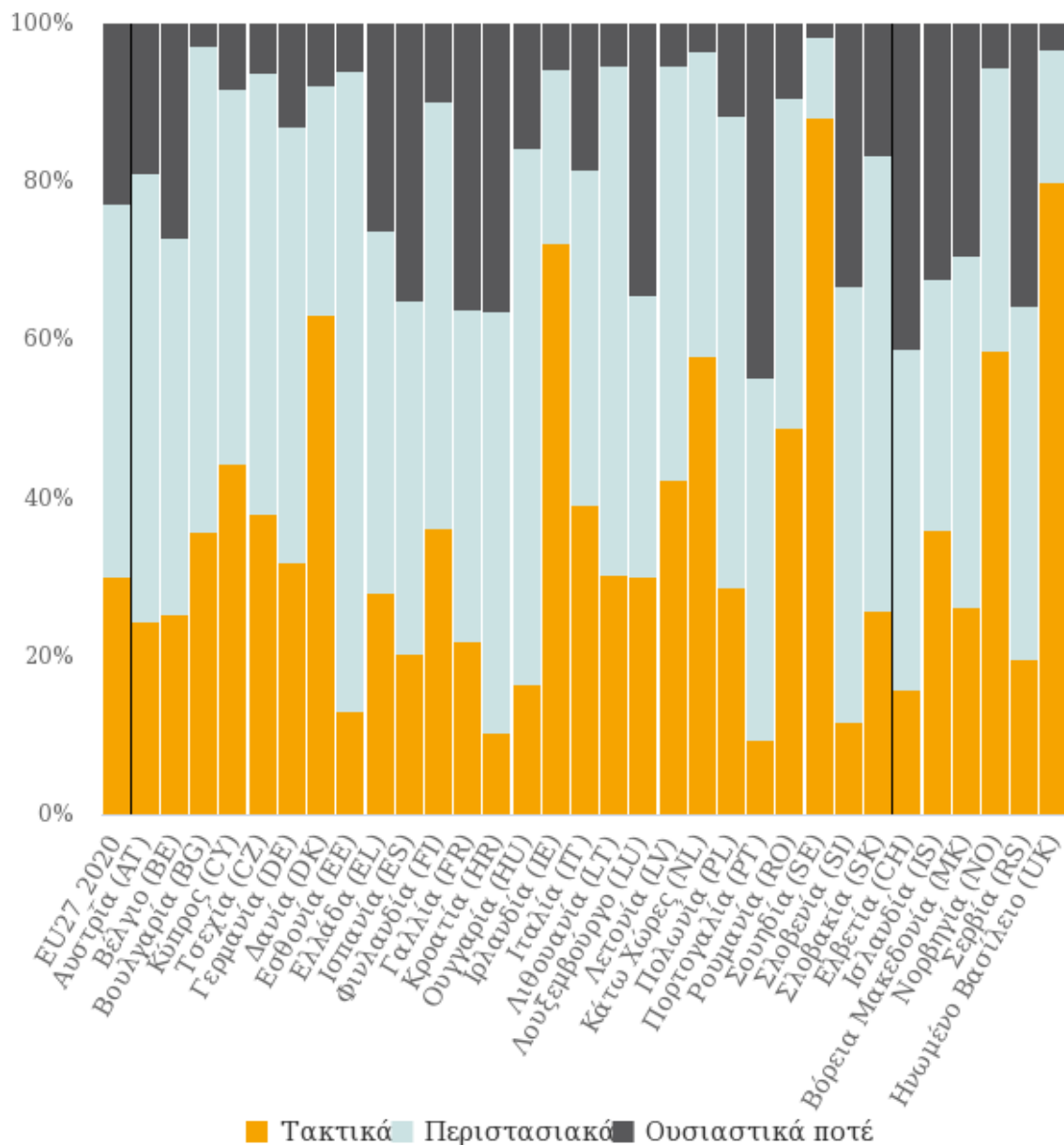


Σύμφωνα με το γράφημα που προκύπτει από το ερώτημα: πόσο σημαντικοί είναι οι λόγοι στο χώρο εργασίας όσον αφορά τη διαχείριση ασφαλείας και υγείας στην εργασία στο κομμάτι της εκπλήρωσης νομικών υποχρεώσεων, παρατηρείται ότι: Οι χώρες που θεωρούν πολύ σημαντικό, σε ποσοστό 100% τον παραπάνω λόγο, της εκπλήρωσης νομικών υποχρεώσεων είναι η Βουλγαρία, η Λιθουανία και η Πορτογαλία ενώ η χώρα που θεωρεί σε ποσοστό 15% ασήμαντο τον παραπάνω λόγο είναι η βόρεια Μακεδονία

Στο θέμα του ESENER 2019: ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ / ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΥΖΗΤΟΥΝΤΑΙ ΣΕ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

“Τα θέματα υγείας και ασφάλειας συζητούνται σε συναντήσεις του προσωπικού ή της ομάδας τακτικά, περιστασιακά ή ουσιαστικά ποτέ;”

Επιλέχθηκε ο τομέας: ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ → προκύπτει το εξής γράφημα



Σύμφωνα με το γράφημα που προκύπτει από το ερώτημα: πόσο τακτικά συζητούνται τα θέματα υγείας και ασφάλειας σε συναντήσεις προσωπικού, παρατηρείται ότι: οι χώρες που απάντησαν σε ποσοστό 85 με 90% είναι η Σουηδία και ακολουθεί το Ηνωμένο Βασίλειο με ποσοστό περίπου 80%, ενώ η χώρα με το μεγαλύτερο ποσοστό δηλαδή 40% όπου απάντησε ότι ουσιαστικά ποτέ δεν συζητούνται, είναι η Πορτογαλία και ακολουθεί η Ελβετία.

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Η **Διαχείριση** της **Υγείας** και **Ασφάλειας** στους χώρους εργασίας των **ΟΤΑ β΄ βαθμού** (Αιρετές Περιφέρειες) αποτελεί έναν **ζωτικό** και πολύ **σημαντικό** τομέα, αφού αφορά συνολικά χιλιάδες εργαζόμενους Πανελλαδικά. Παρατηρήθηκαν ορισμένα **προβλήματα** στην **υφιστάμενη** διαχείριση της ΥΕΑ σύμφωνα με την έρευνα, τόσο Πανελλαδικά όσο και στην Αττική.

Αρχικά, **δεν υπάρχουν οργανωμένοι χώροι - ιατρεία** ανά Περιφερειακή Ενότητα για να μπορούν οι Ιατροί εργασίας να εξετάζουν τους εργαζομένους. Επίσης, διαπιστώθηκε ότι οι εργαζόμενοι **διστάζουν** να αναζητήσουν βοήθεια, για θέματα υγείας, **φοβούμενοι** μήπως διαρρεύσουν τα ιστορικά τους.

Εν συνεχεία, οι Επιτροπές Υγιεινής και Ασφάλειας Εργασίας, παρόλο που έχουν συγκροτηθεί, **τυγχάνουν μικρής ανταπόκρισης** από πλευράς συναντήσεων με τους φορείς, αλλά και πλήρους **λειτουργίας** τους, με εξαίρεση την Περ. Αττικής.

Επιπλέον, τα ΜΑΠ δεν παρέχονται εξ'ολοκλήρου, σύμφωνα με τα οριζόμενα από τη νομοθεσία. Παρέχεται, ωστόσο, **εκπαίδευση** από τους Τεχνικούς Ασφαλείας για την ορθή χρήση αυτών καθώς και για περιπτώσεις **έκτακτων** αναγκών.

Επίσης, για τα ατυχήματα διαπιστώθηκε ότι, σε κάποιες Περιφερειακές Ενότητες στην Περιφέρεια Αττικής, τηρήθηκε η **διαδικασία δήλωσης** του ατυχήματος όπως ορίζει ο νόμος. Υπήρξαν φυσικά και περιπτώσεις όπου **καθυστέρησε η δήλωση** του ατυχήματος. Επιπλέον, άλλο ένα θέμα που ανέκυψε για τα εργατικά ατυχήματα, είναι η **οικονομική κάλυψη** σε περίπτωση που χρειαστεί να τοποθετηθεί τεχνητό μέλος. Επιπροσθέτως, διαπιστώθηκε **αποποίηση ευθύνης** για το ποιος είναι υποχρεωμένος να κάνει δήλωση ατυχήματος.

Τέλος, η **χρονική διάρκεια των συμβάσεων** θα πρέπει να είναι **άνω** του ενός έτους για να είναι πιο **αποτελεσματική** η παροχή υπηρεσιών των Ι. Ε. – Τ.Α., καθώς επίσης και η χρονική διάρκεια ανά Περιφερειακή Ενότητα στην ίδια Περιφέρεια θα πρέπει να είναι **τουλάχιστον** ίδια. Ένα παράδειγμα **διαφορετικών** συμβάσεων (από πλευράς χρονικής διάρκειας) παρατηρείται στην Περιφέρεια Αττικής.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η **Διαχείριση της Υγείας και Ασφάλειας** των εργαζομένων στις Περιφέρειες είναι ένα πολύ σημαντικό ζήτημα, καθώς απαιτεί την αντιμετώπιση ποικίλων παραγόντων και προκλήσεων. Οι εργασιακές διαδικασίες και συνθήκες που λαμβάνουν χώρα, τόσο σε διοικητικές υπηρεσίες, αλλά και σε Υγειονομικούς, Γεωτεχνικούς, Τεχνικούς κ.α τομείς ευθύνης και λειτουργίας των, ανά τη χώρα, Δευτεροβάθμιων ΟΤΑ, μπορούν να **εκθέσουν** το προσωπικό τους σε **πολλαπλούς** και ποικίλους επαγγελματικούς κινδύνους.

Οι ΟΤΑ β' βαθμού (Περιφέρειες) έχουν την ευθύνη να **διασφαλίζουν** ότι, οι εργαζόμενοι στις διάφορες υπηρεσίες και τομείς που υπηρετούν, **προστατεύονται** επαρκώς από τους κινδύνους που σχετίζονται με την εργασία τους και ότι λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για την **πρόληψη** τραυματισμών και ασθενειών. Αρχικά, θα πρέπει να **τηρούνται** επαρκώς οι νομοθετικές απαιτήσεις και να υπάρξει νομοθετική μέριμνα στην περίπτωση των **ακρωτηριασμών** εξαιτίας εργατικού ατυχήματος. Επιπροσθέτως, θα πρέπει να υπάρξουν οργανωτικές βελτιώσεις όπως η **μέριμνα λειτουργίας** οργανωμένου ιατρείου σε κάθε Π.Ε. προκειμένου ο Ιατρός Εργασίας να **παρέχει** επαρκώς τις υπηρεσίες του στους εργαζομένους. Επιπλέον, θα πρέπει να υπάρξουν και **πρακτικές** βελτιώσεις σχετικά με την λειτουργία της ΕΥΑΕ και τις συναντήσεις που θα πρέπει να γίνονται με τους εμπλεκόμενους φορείς. Σημαντικό επίσης θεωρείται ότι, θα πρέπει να **αποσαφηνιστεί** το καθεστώς **καταγραφής** και διερεύνησης εργατικών ατυχημάτων σύμφωνα με τις αντίστοιχες **οδηγίες** της **Επιθεώρησης Εργασίας**. Σχετικά με τη ΓΕΕΚ, που είναι **υποχρεωτική** από πλευράς νομοθεσίας, θα πρέπει η **εκτίμηση Ε.Κ** να ταξινομεί και να κατηγοριοποιεί ορθότερα και τεκμηριωμένα την **επικινδυνότητα** ανά **ειδικότητα** και **θέση** εργασίας. Επίσης, θα πρέπει να παρέχονται όλα τα **μέσα** και τα **μέτρα** πρόληψης και προστασίας σε όλους **ανεξαιρέτως** τους εργαζομένους με ιδιαίτερη μέριμνα στις **προληπτικές** εξετάσεις και τους **εμβολιασμούς**. Όσον αφορά τα ΜΑΠ, θα πρέπει να υπάρξει **βελτίωση** και **εξορθολογισμός** στη διαχείριση αυτών, καθώς επίσης και η παροχή **εκπαίδευσης** τόσο για την ορθή χρήση τους όσο και σε ειδικότερα (ανά Ε.Κ. ή ειδικότητα) θέματα ΥΑΕ.

Συμπερασματικά, για όλους αυτούς τους λόγους θα πρέπει να **ληφθούν** περαιτέρω **μέτρα** και **αποφάσεις**, που θα εφαρμόζουν πλήρως και με συνέπεια το

υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο, ώστε οι εργαζόμενοι των ΟΤΑ β΄ βαθμού, να μην **διατρέχουν** κανένα κίνδυνο για την υγεία και ασφάλεια τους. Στη δε περίπτωση που συμβεί κάποιο εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια, θα πρέπει να υπάρχει η **Κρατική Πρόνοια πλήρους κάλυψης** στον παθόντα εργαζόμενο.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

EU-Osha Thesaurus (no date) OSHA. Available at:

<https://osha.europa.eu/el/tools-and-resources/eu-osha-thesaurus/term/70194i>

(Accessed: 17 September 2023).

European survey of enterprises on new and emerging risks (Esener) results visualisation - safety and health at Work - EU - OSHA (no date) EU. Available at:

https://visualisation.osha.europa.eu/esener/en/survey/detailpage-european-bar-chart/2019/osh-management/en_1/E3Q200_7/activity-sector/14/11 (Accessed:

07 September 2023).

Hellenic statistical authority P Greece in figures S Y U J. Available at:

https://www.statistics.gr/documents/20181/17831637/GreeceInFigures_2022Q3_EN.pdf/4fc2c829-182d-9953-1fac-ac70cee02429 (Accessed: 30 September

2023).

<https://visualisation.osha.europa.eu/esener/el/survey/detailpage-european-bar-chart/2019/emerging-risks-and-their-management/el/E3Q300/activity-sector/14/11>

https://visualisation.osha.europa.eu/esener/el/survey/detailpage-european-bar-chart/2019/drivers-and-barriers/el/E3Q262_1/activity-sector/14/11

<https://visualisation.osha.europa.eu/esener/el/survey/detailpage-european-bar-chart/2019/worker-participation/el/E3Q357/activity-sector/14/11>

Occupational Safety and Health Management Systems (Occupational Safety and Health). Available at: <https://www.ilo.org/safework/areasofwork/occupational-safety-and-health-management-systems/lang--en/index.htm> (Accessed: 16 September 2023).

Ypergacias.gov.gr. Available at: https://ypergacias.gov.gr/wp-content/uploads/2021/10/SSE_2018_16_-%CE%9F%CE%A4%CE%91-I.D.A.X_ORISMENOU-XRONOU_%CE%9F.%CE%A4.%CE%91.-%CE%92%CE%84-BATHMOU-NPDD.pdf (Accessed: 13 September 2023).

Διαχείριση ΥΑΕ – ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΟΤΑ Β ΒΑΘΜΟΥ:

European survey of enterprises on new and emerging risks (Esener) results visualisation - safety and health at Work - EU - OSHA (no date) EU. Available at: <https://visualisation.osha.europa.eu/esener/el/survey/overview/2019> (Accessed: 15 May 2023).

Εκτίμηση του Επαγγελματικού Κινδύνου. Available at:

https://www.elinyae.gr/sites/default/files/2019-06/_Ektimisi.1113226784021.pdf (Accessed: 18 September 2023).

Εκτίμηση Επαγγελματικού Κινδύνου (no date) ΕΛΙΝΥΑΕ. Available at:

<https://www.elinyae.gr/themata-yae/ektimisi-epaggelmatikoy-kindynoy> (Accessed: April 12, 2023).

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ - poeota.gr. Available at:

<https://www.poeota.gr/images/poe-ota-content/3253/epitheorisi-ergacias-odigies-diarevnisis-xarakterismou-ergatikon-atyximatou-441915-2023.pdf> (Accessed: 30 September 2023).

Επιθεώρηση Εργασίας: Νέο ξεκίνημα με διαφάνεια και περισσότερους ελέγχους,

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Available at:

<https://ypergacias.gov.gr/epitheorisi-ergacias-neo-xekinima-me-diafaneia-kai-perissoterous-elegchous/> (Accessed: 30 September 2023).

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ. Available at:

<https://www.ilo.org/dyn/natlex/docs/SERIAL/86870/98608/F1860858967/2010-84.pdf> (Accessed: 17 September 2023).

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Νομοθετικοί Ορισμοί

Available at: [https://www.elinyae.gr/sites/default/files/2019-](https://www.elinyae.gr/sites/default/files/2019-07/orismoi2016neo.1475743869963.pdf)

[07/orismoi2016neo.1475743869963.pdf](https://www.elinyae.gr/sites/default/files/2019-07/orismoi2016neo.1475743869963.pdf) (Accessed: 14 September 2023).

N. 3850/2010 (ΦΕΚ 84/Α` 2.6.2010) (no date) ΕΛΙΝΥΑΕ. Available at:

<https://www.elinyae.gr/ethniki-nomothesia/n-38502010-fek-84a-262010>

(Accessed: April 10, 2023).

Νομοθεσία για την ΥΑΕ (no date) Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής

Ασφάλισης. Available at: [https://ypergasias.gov.gr/ergasiakes-scheseis/ygeia-](https://ypergasias.gov.gr/ergasiakes-scheseis/ygeia-kai-asfaleia-stin-ergasia/nomothesia-gia-tin-yaе/)

[kai-asfaleia-stin-ergasia/nomothesia-gia-tin-yaе/](https://ypergasias.gov.gr/ergasiakes-scheseis/ygeia-kai-asfaleia-stin-ergasia/nomothesia-gia-tin-yaе/) (Accessed: 13 September

2023).

Ο θεσμός (no date) Σύνταγμα. Available at:

[https://www.hellenicparliament.gr/Vouli-ton-Ellinon/To-](https://www.hellenicparliament.gr/Vouli-ton-Ellinon/To-Politevma/Syntagma/article-106/)

[Politevma/Syntagma/article-106/](https://www.hellenicparliament.gr/Vouli-ton-Ellinon/To-Politevma/Syntagma/article-106/) (Accessed: 18 September 2023).

Περιφέρεια Αττικής (2023) Wikipedia. Available at:

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CE%B5%CF%81%CE%B9%CF%86%CE%AD%CF%81%CE%B5%CE%B9%CE%B1_%CE%91%CF%84%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CF%82 (Accessed: 18 September 2023).

Περιφέρειες της Ελλάδας (no date) Wikipedia. Available at:

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CE%B5%CF%81%CE%B9%CF%86%CE%AD%CF%81%CE%B5%CE%B9%CE%B5%CF%82_%CF%84%CE%B7%CF%82_%CE%95%CE%BB%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%B1%CF%82#cite_ref-5 (Accessed: 18 September 2023).

Πρότυπα (no date) ΕΛΙΝΥΑΕ. Available at: <https://www.elinyae.gr/themata-yaе/mesa-atomikis-prostasias/page/protypa> (Accessed: 18 September 2023).

Τηλεργασία, μη αμειβόμενη φροντίδα και ψυχική υγεία εν καιρώ covid-19: επικαιρότητα: Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (2022) Τηλεργασία, μη αμειβόμενη φροντίδα και ψυχική υγεία εν καιρώ COVID-19 | Επικαιρότητα | Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Available at: <https://www.europarl.europa.eu/news/el/headlines/society/20220303STO24641/tilergasia-mi-ameivomeni-frontida-kai-psuchiki-ugeia-en-kairo-covid-19> (Accessed: 07 September 2023).

Υ.Α. 43726/2019 (ΦΕΚ 2208/Β` 8.6.2019) (no date) ΕΛΙΝΥΑΕ. Available at: <https://www.elinyae.gr/ethniki-nomothesia/ya-437262019-fek-2208b-862019> (Accessed: 14 May 2023).

Υγεία και ασφάλεια στην Εργασία (2021) Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Available at: <https://ypergasias.gov.gr/ergasiakes-scheseis/ygeia-kai-asfaleia-stin-ergasia/> (Accessed: 13 September 2023).

ΥΓΙΕΙΝΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. Available at: https://www.elinyae.gr/sites/default/files/2019-10/Vol_77.1569332419406_1.pdf (Accessed: 16 September 2023).

ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ. Available at: https://www.elinyae.gr/sites/default/files/2020-05/17312_20.pdf (Accessed: 13 September 2023).